

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	28. IV	2014	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-72/14-10		
VEZA:			
EPA:	175 YXV		
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

Crna Gora

SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 01 – 544/3

Podgorica, 22.04.2014.godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Ranko Krivokapić, predsjednik

Podgorica

Predmet: Dostavljanje Izvještaja o finansijskom poslovanju i Izvještaja o radu Agencije za elektronske medije za 2013. godinu

Poštovani gospodine Krivokapiću,

Saglasno članu 15 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11 i 53/11 i 06/13) Savjet Agencije za elektronske medije je dužan da, najkasnije do kraja juna tekuće godine, stavi na uvid javnosti:

- Izvještaj o radu Agencije za prethodnu godinu, sa posebnim osvrtom na ostvarivanje obaveza utvrđenih zakonom;
- Izvještaj o finansijskom poslovanju Agencije za prethodnu godinu, sa Izvještajem ovlašćenog revizora o finansijskom poslovanju Agencije.

Imajući u vidu proceduru propisanu Zakonom o Budžetu ("Sl. list RCG", br. 40/01, 44/01, 28/04, 71/05 "Sl. list Crne Gore", br. 12/07, 73/08, 53/09, 46/10 i 49/10), Savjet Agencije za elektronske medije Vam dostavlja:

- 1) Odluku Savjeta Agencije za elektronske medije o usvajanju Izvještaja o finansijskom poslovanju Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (akt broj 01-544/1 od 22.04.2014. godine);
- 2) Izvještaj o finansijskom poslovanju Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (akt broj 01-544 od 22.04.2014. godine);
- 3) Izvještaj ovlašćenog nezavisnog revizora o finansijskim iskazima Agencije za elektronske medije za 2013. godinu;
- 4) Odluku Savjeta Agencije za elektronske medije o usvajanju Izvještaja o radu Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (akt broj 01-545/1 od 22.04.2014. godine);
- 5) Izvještaj o radu Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (akt broj 01-545 od 22.04.2014. godine).

Nadalje, članom 50 Zakona o budžetu propisana je obaveza Agencije za elektronske medije da, do 30. aprila tekuće godine, pored navedenog dostavlja i akt o određivanju predstavnika Agencije za elektronske medije koji će učestvovati u proceduri Skupštine Crne Gore. Poštujući navedenu obavezu dostavljamo Vam Odluku o određivanju predstavnika Agencije za elektronske medije koji će učestvovati u proceduri Skupštine Crne Gore (akt broj 01- 544/2 od 22.04.2014.godine).

Takođe ističemo da je Savjet Agencije za elektronske medije, u skladu sa članom 50 Zakona o budžetu, navedenu dokumentaciju dostavio i Ministarstvu finansija.

Koristim priliku da Vas informišem o tome da su predmetni izvještaji objavljeni i dostupni putem veb sajta Agencije www.ardcg.org.

Ostajemo na raspolaganju za sva neophodna dodatna pojašnjenja i informacije.

S poštovanjem,

Predsjednik
Savjeta Agencije za elektronske medije
Ranko Vujović

Dostavljeno:

- Ministarstvo finansija, dr Radoje Jugić, ministar
- Članovima Savjeta Agencije za elektronske medije
- Direktor Agencije za elektronske medije
- Arhiva

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01 – 544/3
Podgorica, 22.04.2014.godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
Gospodin Ranko Krivokapić, predsjednik

Podgorica

Predmet: Dostavljanje Izvještaja o finansijskom poslovanju i Izvještaja o radu Agencije za elektronske medije za 2013. godinu

Poštovani gospodine Krivokapiću,

Saglasno članu 15 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11 i 53/11 i 06/13) Savjet Agencije za elektronske medije je dužan da, najkasnije do kraja juna tekuće godine, stavi na uvid javnosti:

- Izvještaj o radu Agencije za prethodnu godinu, sa posebnim osvrtom na ostvarivanje obaveza utvrđenih zakonom;
- Izvještaj o finansijskom poslovanju Agencije za prethodnu godinu, sa Izvještajem ovlaštenog revizora o finansijskom poslovanju Agencije.

Imajući u vidu proceduru propisanu Zakonom o Budžetu ("Sl. list RCG", br. 40/01, 44/01, 28/04, 71/05 "Sl. list Crne Gore", br. 12/07, 73/08, 53/09, 46/10 i 49/10), Savjet Agencije za elektronske medije Vam dostavlja:

- 1) Odluku Savjeta Agencije za elektronske medije o usvajanju Izvještaja o finansijskom poslovanju Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (akt broj 01-544/1 od 22.04.2014. godine);
- 2) Izvještaj o finansijskom poslovanju Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (akt broj 01-544 od 22.04.2014. godine);
- 3) Izvještaj ovlaštenog nezavisnog revizora o finansijskim iskazima Agencije za elektronske medije za 2013. godinu;
- 4) Odluku Savjeta Agencije za elektronske medije o usvajanju Izvještaja o radu Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (akt broj 01-545/1 od 22.04.2014. godine);
- 5) Izvještaj o radu Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (akt broj 01-545 od 22.04.2014. godine).

Nadalje, članom 50 Zakona o budžetu propisana je obaveza Agencije za elektronske medije da, do 30. aprila tekuće godine, pored navedenog dostavlja i akt o određivanju predstavnika Agencije za elektronske medije koji će učestvovati u proceduri Skupštine Crne Gore. Poštujući navedenu obavezu dostavljamo Vam Odluku o određivanju predstavnika Agencije za elektronske medije koji će učestvovati u proceduri Skupštine Crne Gore (akt broj 01- 544/2 od 22.04.2014.godine).

Takođe ističemo da je Savjet Agencije za elektronske medije, u skladu sa članom 50 Zakona o budžetu, navedenu dokumentaciju dostavio i Ministarstvu finansija.

Koristim priliku da Vas informišem o tome da su predmetni izvještaji objavljeni i dostupni putem veb sajta Agencije www.ardcg.org.

Ostajemo na raspolaganju za sva neophodna dodatna pojašnjenja i informacije.

S poštovanjem,

Predsjednik
Savjeta Agencije za elektronske medije
Ranko Vujović

Dostavljeno:

- Ministarstvo finansija, dr Radoje Jugić, ministar
- Članovima Savjeta Agencije za elektronske medije
- Direktor Agencije za elektronske medije
- Arhiva

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01 – 544/2
Podgorica, 22.04.2014. godine

Na osnovu člana 50 Zakona o budžetu ("Sl. list RCG", br. 40/01, 44/01, 28/04, 71/05 "Sl. list Crne Gore", br. 12/07, 73/08, 53/09, 46/10 i 49/10), Savjet Agencije za elektronske medije, na 70. sjednici, održanoj 22.04.2014. godine donio je

ODLUKU

1. Za predstavnike Agencije za elektronske medije koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri prilikom razmatranja Izvještaja o finansijskom poslovanju Agencije za elektronske medije 2013. godinu i Izvještaja o radu Agencije za elektronske medije za 2013. godinu imenuju se Ranko Vujović, predsjednik Savjeta Agencije i Abaz Beli Džafić, direktor Agencije.
2. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Članom 50 Zakona o budžetu propisano je da nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela utvrđuje predlog izvještaja o radu i izvještaja o finansijskom poslovanju i određuje predstavnika nezavisnog regulatornog tijela koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri po tom osnovu.

Imajući to u vidu, Savjet Agencije za elektronske medije je na 70. sjednici, održanoj 22.04.2014. godine donio odluku da imenovani iz tačke 1 ove odluke učestvuju u skupštinskoj proceduri prilikom razmatranja Izvještaja o finansijskom poslovanju Agencije za elektronske medije 2013. godinu i Izvještaja o radu Agencije za elektronske medije za 2013. godinu.

Predsjednik
Savjeta Agencije za elektronske medije

Ranko Vujović

Dostavljeno:

- Ministarstvo finansija, gospodin Radoje Žugić, ministar
- Skupština Crne Gore
- Direktor Agencije za elektronske medije
- Arhiva

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01 – 544/1
Podgorica, 22.04.2014. godine

Na osnovu člana 14 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11 i 06/13) i člana 34 Statuta Agencije za elektronske medije, Savjet Agencije za elektronske medije, na sjednici održanoj 22. aprila 2014. godine, donio je

Odluku

1. Usvaja se Izvještaj o finansijskom poslovanju Agencije za elektronske medije za 2013. godinu koji je, saglasno članu 40 stav (3) tačka 7) Zakona o elektronskim medijima i članu 50. Statuta Agencije, direktor Agencije za elektronske medije dostavio Savjetu.
2. Izvještaj iz tačke 1. ove odluke kao i Izvještaj ovlašćenog nezavisnog revizora o godišnjem poslovanju Agencije za elektronske medije za 2013. godinu objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
3. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Saglasno članu 40 stav (3) tačka 7) Zakona o elektronskim medijima i članu 50. Statuta Agencije za elektronske medije, direktor Agencije je dostavio Savjetu Agencije predlog Izvještaja o finansijskom poslovanju Agencije za elektronske medije za 2013. godinu.

Na sjednici održanoj 22. aprila 2014. godine, Savjet Agencije za elektronske medije razmotrio je podneseni predlog i donio odluku o njegovom usvajanju.

Savjet Agencije je ostvario uvid u Izvještaj ovlašćenog nezavisnog revizora o godišnjem poslovanju Agencije za elektronske medije za 2013. godinu i odlučio da se oba dokumenta objave na veb sajtu Agencije.

Predsjednik
Savjeta Agencije za elektronske medije
Ranko Vujović

Dostavljeno:

- Direktor Agencije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01 - 544
Podgorica, 22.04.2014. godine

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POSLOVANJU
AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
za 2013. godinu

Podgorica, april 2014. godine

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE	2
I BILANS USPJEHA U PERIODU OD 01.01. DO 31.12.2013. GODINE	4
PRIHODI AGENCIJE	5
RASHODI AGENCIJE	9
II BILANS STANJA NA DAN 31.12.2013. GODINE	16
III BILANS NOVČANIH TOKOVA U PERIODU OD 01.01. DO 31.12.2013. GODINE	18
ZAKLJUČAK	19

PRILOZI:

- 1: STANJE POTRAŽIVANJA OD KOMERCIJALNIH EMITERA NA DAN 31.12.2013.
- 2: STANJE POTRAŽIVANJA OD PRUŽALACA AVM USLUGA NA ZAHTJEV (KDS/MMDS/IPTV/DTH OPERATORA) NA DAN 31.12.2013.
- 3: POTRAŽIVANJA OD RANIJIH PRUŽALACA AVM USLUGA
- 4: REVIDIRANI FINANSIJSKI PLAN AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE ZA 2013. GODINU

UVODNE NAPOMENE

U avgustu 2010. godine, stupio je na snagu Zakon o elektronskim medijima („Sl.list Crne Gore“, br. 46/10, 40/11, 53/11 i 6/13), koji propisuje izvore finansiranja Agencije za elektronske medije, kao i s tim povezana prava i obaveze pružalaca audiovizuelnih medijskih (AVM) usluga. Izvještaj o finansijskom poslovanju za 2013. godinu ima za cilj da se predstave uslovi i ambijent poslovanja, realizovane poslovne aktivnosti, kao i njihovi efekti. Izvještaj se bazira na podacima iz uredne knjigovodstvene dokumentacije i pridržavanja jasno definisanih procedura za obradu administrativnog poslovanja i računovodstveno – finansijskih poslova.

Takođe, saglasno Zakonu o budžetu („Sl.list RCG“, br. 40/01, 44/01, 28/04, 71/05, „Sl.list CG“, br. 12/07, 73/08 i 53/09, 46/10 i 49/10) ovaj izvještaj se dostavlja Skupštini Crne Gore, na usvajanje.

Savjet Agencije za elektronske medije je, na sjednici održanoj 22.03.2013. godine, usvojio Revidirani finansijski plan Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (akt broj 01-314 od 23.03.2013. godine). Plan je urađen na osnovu detaljne i sveobuhvatne analize Zaključaka Skupštine Crne Gore povodom razmatranja finansijskih planova regulatornih tijela za 2013. godinu (akt broj 33/12-2/48 od 28.12.2012. godine, "Sl. list CG", br. 04/13), koji su usvojeni u decembru 2012.g.

Uz nastojanje da se pruži maksimalna podrška i doprinos politici racionalnog poslovanja u uslovima krize, Savjet je, uvažavajući Zaključke Skupštine, vodio računa da se „ne ugrožava redovno funkcionisanje i regulatorna uloga“ Agencije. Pored toga, uzeti su u obzir mišljenja, sugestije i preporuke Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore.

Polaznu osnovu za izradu revidiranog plana predstavljao je Plan rada Agencije za 2013. godinu, koji je Skupština Crne Gore usvojila u decembru 2012. godine (Odluka o usvajanju Finansijskog plana sa Programom rada Agencije za elektronske medije za 2013. godinu br. 00-72/12-35/3 od 28.12.2012. godine, "Sl. list CG", br. 01/13). Prilikom utvrđivanja revidiranog plana prihoda pošlo se od troškova koje je Agencija za elektronske medije imala tokom 2012. godine, uz dodatne izmjene troškova vezane za sprovedena smanjenja zarada i naknada, kao i redukovanje ostalih planskih aktivnosti. Projekcije sadržane u planu oslanjaju se i na očekivanja da će Agencija, uprkos problemima sa kojima se suočava, uspjeti da naplati značajan dio sredstava fakturisanih u 2012. i 2013. godini.

Uvažavajući ekonomske izazove sa kojima se suočava značajan broj emitera, Agencija je i u toku 2013. godine pokušala da izađe u susret i odloži prinudnu naplatu potraživanja po osnovu naknada za emitovanje, kroz realizaciju zaključenih protokola o reprogramu duga. Kako ti naponi nijesu dali značajnije rezultate, u pojedinim slučajevima bilo je neophodno sprovesti mjere radi povećanja stepena naplate potraživanja. U tom smislu pokrenuto je nekoliko postupaka sudske naplate potraživanja. U velikom broju slučajeva, ovi postupci su rezultirali blokadom računa emitera, ali ne i značajnijom naplatom potraživanja.

Revidirani plan uvažio je i činjenicu da je, u periodu od usvajanja osnovne verzije plana u septembru 2012. godine, prestalo da važi ili je oduzeto nekoliko odobrenja za emitovanje, čime su umanjeni projektovani prihodi po tom osnovu. Takođe, revidirani plan predstavljao je i pozitivan odgovor na zahtjeve emitera da se smanji visina naknada za emitovanje. Planom je bilo predviđeno da se naknade za emitovanje za drugi, treći i četvrti kvartal 2013. godine obračunavaju sa 15% umanjenja u odnosu na parametre iz osnovnog plana.

Revidirani plan predviđao je da u приходima Agencije za elektronske medije visina godišnjih naknada za emitovanje čini manji dio ukupnih prihoda (48%), dok su godišnje naknade za pružanje AVM usluge na zahtjev (52%) prepoznate kao većinski izvor njenih preostalih prihoda.

Nakon usvajanja Revidiranog finansijskog plana za 2013. godinu, Savjet Agencije je usvojio odluku o visini pomenutih parametara za 2013. godinu kojom je vrijednost Koeficijenta A, koji predstavlja osnovicu za obračun godišnje naknade za emitovanje za 2013. godinu, bila utvrđena:

- za prvi kvartal: 2.500,00 €
- za drugi, treći i četvrti kvartal: 2.125,00 €.

Takođe, Savjet je odlučio da procenat godišnjeg prihoda pružaoca AVM usluge ostvarenog tokom 2012. godine, koji služi za utvrđivanje godišnje naknade za pružanje AVM usluga na zahtjev za 2013. godinu, bude 2.9% (Odluka Savjeta Agencije broj: 01 –314/2 od 22.03.2013.godine).

Zakonom o elektronskim medijima propisana je obaveza Savjeta Agencije za elektronske medije da usvaja i objavljuje periodične i godišnje izvještaje o finansijskom poslovanju (član 14 alineja 20). Upravo imajući u vidu to pravo i obavezu, a u želji da afirmiše javnost rada, Agencija ovaj izvještaj čini dostupnim širokom krugu zainteresovanih subjekata preko internet sajta www.ardcg.org.

I Bilans uspjeha u periodu od 01.01. do 31.12.2013. god.

U toku 2013. godine Agencija je ostvarila ukupan prihod u iznosu od 921,580.14 €, rashodi su iznosili 867,271.54 €, što znači da je ostvarena pozitivna razlika u iznosu od 54,308.60 €.

grupa računa, račun	pozicija	tekuća godina	prethodna godina
	I POSLOVNI PRIHODI	860,457	953,042
64 i 65	Poslovni prihodi	860,457	953,042
	II POSLOVNI RASHODI	(637,586)	(624,291)
51	Troškovi materijala	(21,589)	(14,935)
52	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(493,420)	(516,799)
54	Troškovi amortizacije i rezervisanja	(27,429)	(25,883)
53 i 55	Ostali poslovni rashodi	(95,148)	(66,674)
	POSLOVNI REZULTAT	222,871	328,751
66	I FINANSIJSKI PRIHODI	1,824	2,534
56	II FINANSIJSKI RASHODI	(18,404)	(25,386)
	FINANSIJSKI REZULTAT	(16,580)	(22,852)
67, 68, 691 i 692	I OSTALI PRIHODI	59,299	29,982
57, 58, 591 i 592	II OSTALI RASHODI	(211,281)	(319,811)
	REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI	(151,982)	(289,829)
	REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	54,309	16,070
	NETO REZULTAT	54,309	16,070

Prihodi Agencije

Član 42. Zakona o elektronskim medijima propisuje izvore finansiranja Agencije za elektronske medije i to:

- jednokratne naknade za registraciju pružalaca AVM usluga;
- godišnje naknade po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga (naknade za emitovanje, naknade za pružanje AVM usluge na zahtjev);
- druge izvore u skladu sa zakonom.

1) Naknade za registraciju pružalaca AVM usluga

Članom 44. Zakona o elektronskim medijima propisano je da pružalac AVM usluge plaća jednokratnu naknadu za registraciju, koja se utvrđuje na osnovu visine stvarnih troškova Agencije nastalih u postupku registracije.

Pravilnikom o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga („Sl.list CG“, br. 25/11 i 26/12) propisano je da se naknada za registraciju uplaćuje bespovratno Agenciji prilikom preuzimanja odobrenja za pružanje AVM usluga i iznosi:

- za izdavanje odobrenja: 10% godišnje naknade;
- za produženje odobrenja: 5% godišnje naknade.

Agencija je u izvještajnom periodu izdala odobrenja za emitovanje sljedećim privrednim društvima:

- „Zen Master Production“ d.o.o. za emitovanje televizijskog programa „**Novi TV**“ (br. 0-TV-K-07 od 12.07.2013. godine) i
- „Fanfula“ (sada „TV Boka“) d.o.o. za emitovanje televizijskog programa „**TV Boka**“ d.o.o. (br. 0-TV-K-22 od 01.11.2013. godine).

Time su stekli status emitera i pravo da posredstvom elektronskih komunikacionih mreža bez upotrebe radio-difuznih frekvencija emituju program namijenjen neodređenom broju korisnika. Emiterima je obračunata godišnja naknada za emitovanje za 2013. godinu utvrđena Pravilnikom o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga u visini od 3.640,11 € (Novi TV) i 1.323,71 € (TV Boka).

Takođe, Agencija je privrednom društvu „Televizija Vijesti“, izdala odobrenje za emitovanje specijalizovanog televizijskog programa „**Televizija Vijesti 2**“ (br. 0-TV-K-05 od 14.06.2013. godine), posredstvom elektronskih komunikacionih mreža bez upotrebe radio-difuznih frekvencija. U decembru 2013, godine, na zahtjev emitera, Agencija je donijela Rješenje o prestanku važenja odobrenja (br. 02-1185/1 od 26.12.2013. godine), jer je emiter odustao od emitovanja ovog programa.

Emiteri su prilikom preuzimanja odobrenja za emitovanje platili jednokratnu naknadu u visini od 10% godišnje naknade u skladu sa Pravilnikom o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga.

2) Godišnje naknade po osnovu izdatih odobrenja za emitovanje (naknada za emitovanje)

Zakonom je propisano da se ove naknade utvrđuju na osnovu veličine zone pokrivanja prema broju stanovnika, atraktivnosti područja unutar zone pokrivanja, vrste elektronskog medija (radijskog ili televizijskog programa), platforme za emitovanje programa (sistemi zemaljske radio-difuzije, kablovski i MMDS sistemi, javne fiksne ili mobilne telekomunikacione mreže, satelitski distribicioni sistemi i druge mreže elektronskih komunikacija).

Prilikom obračuna godišnjih naknada, polazi se od:

- metodologije sadržane u Pravilniku o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga.
- vrijednosti Koeficijenta A koji predstavlja osnovicu za obračun godišnje naknade za emitovanje za 2013. godinu u iznosu od 2,500 € za prvi kvartal i 2.125 € za drugi, treći i četvrti kvartal (Odluka Savjeta Agencije br. 01-314/2 od 22.03.2013. g.).

Vrijednost navedenog parametra utvrđena je prilikom usvajanja Revidiranog finansijskog plana Agencije za 2013. godinu (mart 2013. godine). Naime, postupajući po Zaključku Skupštine Crne Gore usvojenom povodom razmatranja finansijskih planova regulatornih tijela za 2013. godinu (akt broj 33/12-2/48 od 28.12.2012. godine, objavljen u "Sl. list Crne Gore", br. 04/13), a na osnovu informacija o preduzetim mjerama racionalizacije, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet je upoznao Agenciju za elektronske medije sa svojim mišljenjima i sugestijama povodom zarada zaposlenih i naknada članova Savjeta. Takođe, Odbor je od Agencije zatražio da mu dostavi predlog izmjena finansijskog plana za 2013. godinu (revidirani plan) sa obrazloženjem radi njegovog usvajanja od strane Skupštine Crne Gore. Imajući u vidu navedeno, Savjet Agencije za elektronske medije je usvojio Revidirani finansijski plan Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (akt broj 01-314 od 22.03.2013. godine).

Revidirani finansijski plan Agencije za elektronske medije za 2013. godinu je priređen nakon detaljnog i sveobuhvatnog razmatranja dostavljenih mišljenja i sugestija Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, kao i ažuriranih podataka na kojima se inače zasniva finansijsko planiranje u Agenciji, a u skladu sa Zakonom o elektronskim medijima ustanovljenim nadležnostima Savjeta i direktora Agencije.

Polaznu osnovu za izradu revidiranog plana predstavlja Plan rada Agencije za 2013. godinu, usvojen od strane Skupštine Crne Gore u decembru 2012. godine. Osim toga, prilikom utvrđivanja revidiranog plana prihoda pošlo se od troškova koje je Agencija za elektronske medije imala tokom 2012. godine uz dodatne izmjene troškova vezane za sprovedena smanjenja zarada i naknada ali i ostalih planskih aktivnosti. Projekcije sadržane u planu oslanjale su se i na očekivanjima da će Agencija, uprkos problemima sa kojima se suočava, uspjeti da naplati značajan dio sredstava fakturisanih u 2012. i 2013. godini. Revidirani plan prepoznao je i činjenicu da je od usvajanja osnovne verzije plana u septembru 2012. godine, prestalo da važi ili je oduzeto nekoliko odobrenja za emitovanje tako da su projektovani prihodi po tom osnovu umanjeni. Takođe, revidirani plan je predstavljao i pozitivan odgovor na učestale zahtjeve emitera da se preispita visina naknada za emitovanje i pored činjenice da je Agencija za elektronske medije i do sada imala krajnje odgovoran odnos po ovom osnovu i finansijske obaveze uspostavljala tek po obavljenim javnim raspravama za ta dokumenta. Dakle, planom je predviđeno da se naknade za emitovanje za drugi, treći i četvrti kvartal 2013. godine obračunavaju sa 15% umanjena u odnosu na parametre iz osnovnog plana (odnosno naknade iz 2012. godine). Ako se posmatraju ukupne kategorije, revidiranim planom projektovani rashodi smanjeni su za 15.1%, dok su projektovani prihodi manji za 13%.

U cilju prevazilaženja problema nastalih zbog kašnjenja u izmirivanju obaveza po osnovu godišnje naknade određenom broju imalaca odobrenja za emitovanje Agencija za elektronske medije je ponudila potpisivanje protokola o reprogramu duga.

Predlog protokola je podrazumijevao da se emiter obaveže da iznos duga (stanje na 31.12.2012. g.) izmiri u više mjesečnih rata (u zavisnosti od iznosa duga), zaključno sa decembrom 2013. godine. Osim toga, protokol je predviđao i da se obaveze po osnovu naknade za emitovanje za 2013. godinu, koje dospijevaju na naplatu poslije datuma potpisivanja protokola, plaćaju u skladu sa dinamikom predviđenom izdatim odobrenjima.

Agencija za elektronske medije se obavezala da do isteka roka važenja protokola neće pokrenuti postupak sudske naplate duga, osim u slučaju kršenja obaveza emitera definisanih protokolom, kada se smatra da cjelokupan iznos duga dopijeva za naplatu odmah.

Od emitera kojima je ponuđeno potpisivanje protokola, 16 emitera je prihvatilo predviđene uslove i zaključilo Protokol o reprogramu duga prema Agenciji za elektronske medije. Protokoli su zaključeni se sljedećim emiterima:

Emiter	Identifikacioni znak	Saldo za reprogram	Fakturisana realizacija (01.01. - 31.12.)	Ukupne obaveze iz protokola	Realizovane obaveze iz protokola na dan 31.12.2013.
„M-Corona“ d.o.o.	Radio Corona	15.259,15	7.012,62	22.271,77	1.480,00
„Radio Elmag“ d.o.o.	Radio Elmag	41.788,11	14.486,31	56.274,42	3.468,55
„Radio Mreža M“ d.o.o.	Radio Montena	26.764,07	10.070,61	36.834,68	28.500,00
„Antena M“ d.o.o.	Radio Antena M	24.045,89	11.696,79	35.742,68	2.000,00
„RTV Panorama“ d.o.o.	TV Panorama	9.930,47	4.157,22	14.087,69	-
„Pink M Company“ d.o.o.	TV Pink M	16.254,62	31.403,09	47.657,71	28.773,65
„Adnan“ d.o.o.	TV Glas Plava	1.550,40	1.210,17	2.760,57	2.627,88
„Radio Televizija Atlas“ d.o.o.	TV ATV	51.553,93	8.292,59	59.846,52	28.000,00
„Boin“ d.o.o.	TV BOIN	3.545,05	3.146,22	6.691,27	5.298,36
„M-Corona“ d.o.o.	TV Corona	9.999,03	9.457,88	19.456,91	4.306,00
„Agroprodukt“ d.o.o.	TV APR	9.158,64	1.378,11	10.536,75	763,22
„Radio Mojkovac“ d.o.o.	TV Mojkovac	3.957,67	1.441,01	5.398,68	2.500,00
„Blue Moon“ d.o.o.	TV MBC	59.424,59	16.887,68	76.312,27	1.000,00
„TV Comm“ d.o.o.	NTV Montena	39.552,92	15.200,34	54.753,26	3.300,00
„Sun Sun“ d.o.o.	TV Sun	3.000,00	8.916,23	11.916,26	5.890,00
„Mir&Teuta“ d.o.o.	TV Teuta	10.623,03	4.265,72	14.888,75	7.133,41

Do kraja 2013. godine, pet emitera je izmirilo obaveze po dugu za 2012. godinu, prema predviđenoj dinamici, dok ni jedan emiter nije izmirio svoje ukupne obaveze iz protokola.

Procenat naplativosti u izvještajnom periodu, od ukupnog duga prema Agenciji za elektronske medije, nije bio zadovoljavajući (32,4%), što ukazuje da ovaj prihod nije bio stabilan izvor finansiranja Agencije ni u toku 2013. godine.

3) godišnje naknade po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga na zahtjev (naknade za pružanje AVM usluge na zahtjev)

Zakonom je propisano da se ove naknade utvrđuju na osnovu:

- fiksnog iznosa koji se utvrđuje na osnovu veličine područja na kojem se pružaju usluge, za period do kraja kalendarske godine u kojoj je započeto obavljanje djelatnosti, s tim što iznos naknade ne može biti veći od iznosa godišnje naknade za emitovanje za isto područje i posredstvom iste platforme koja se koristi za pružanje usluge (sistemi zemaljske radio-difuzije, kablovski i MMDS sistemi, javne fiksne ili mobilne telekomunikacione mreže, satelitski distribicioni sistemi i druge mreže elektronskih komunikacija);
- godišnjeg prihoda pružaoca usluge ostvarenog, po tom osnovu, tokom prethodne kalendarske godine za tekuću godinu, s tim što iznos naknade ne može biti veći od 5% ovog prihoda.

Prilikom obračuna godišnjih naknada postojećih pružaoca AVM usluga na zahtjev, pošlo se od:

- procenta od 2.9 % godišnjeg prihoda pružaoca usluge ostvarenog, po ovom osnovu, tokom 2012. godine, koji je utvrđen Odlukom Savjeta Agencije za elektronske medije o visini parametara za utvrđivanje naknada za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga za 2013. godinu (br. 01-314/2 od 22.03.2013. g.);
- podataka iz finansijskih iskaza i analitičkih kartica prihoda pružaoca AVM usluga na zahtjev za 2012. godinu.

Procenat naplativosti ovih prihoda je bio zadovoljavajući (85,5%), što ukazuje da je ovaj prihod stabilan izvor finansiranja Agencije u toku 2013. godine.

4) ostali izvori u skladu sa zakonom

Ostali prihodi u izvještajnom periodu obuhvataju prihode od naknada za razmatranje zahtjeva za izdavanje odobrenja, refundacije sredstava od Centra za socijani rad, prihode od naplaćenih spornih potraživanja, kao i ostale poslovne dobitke.

Navedeni prihodi se evidentiraju u periodu kada su nastali i odnose se na:

- prihod od refundacije Centra za socijani rad uključuju nadoknade za porodiljska bolovanja zaposlenih u iznosu od **27,095.29 €**.
- prihodi od naplaćenih spornih potraživanja u iznosu **22,605.30 €**.
- prenos sa odloženih prihoda na doniranu opremu iznosi **1,311.15 €**;
- prihod od naknada za razmatranje zahtjeva za izdavanje odobrenja za pružanje AVM usluga u iznosu **1.900.00 €** (privredna društva „TV Vijesti“ d.o.o, „Zen Master Production“ d.o.o., „Fanfula“ d.o.o. i „Mtel“ d.o.o.).
- prihod od naknada za prenošenje odobrenja (privredno društvo „TDL radio“ d.o.o) u iznosu od **5.036.00 €**.

5) prihodi od redovnih kamata

- prihodi od redovnih kamata čine prihodi od kamata za sredstva po viđenju (avista kamata) na žiro računima Agencije u iznosu od **1,824.04 €**.

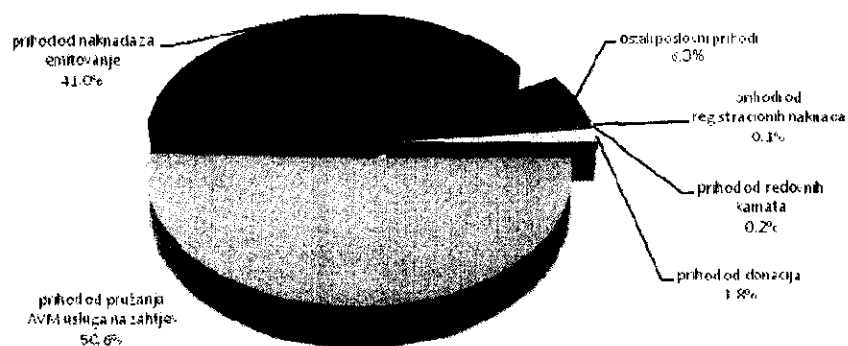
6) prihodi od donacija

Prihodi od donacija uključuju prihode od projekta „SEE Digi TV“, koji se finansira iz IPA fondova u iznosu od **16,326.20 €**.

Tabela: Ostvareni prihodi u toku 2013. godine

račun	I – XII 2013.	iznos (€)	%
652902	prihod od naknada za emitovanje	378,171.22	41.0
652901	prihod od naknada za pružanje AVM usluga na zahtjev	465,959.37	50.6
679100	prihodi od registracionih naknada	1,351.57	0.1
640300	prihod od donacija	16,326.20	1.8
679000	ostali poslovni prihodi	57,947.74	6.3
662300	prihodi od redovnih kamata	1,824.04	0.2
	ukupno	921,580.14	100.0

Grafikon: Prikaz strukture prihoda u 2013. godini

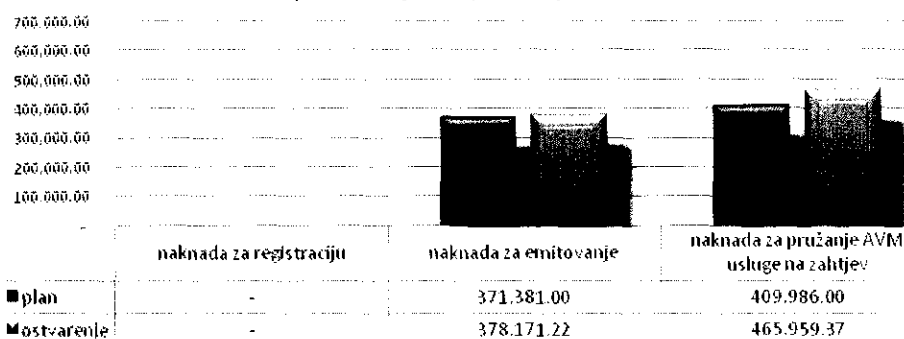

U tabelarnom prikazu dati su ključni pokazatelji poslovanja i njihovo poređenje sa planom:

januar - decembar 2013. godine

Vrste prihoda	Plan	Ostvareno	Index
naknada za registraciju	-	1,351.57	-
naknada za emitovanje	371,381.00	378,171.22	101.8
naknada za pružanje AVM usluga na zahtjev	409,986.00	465,959.37	113.6
prihodi od donacija	-	16,326.20	-
ostali poslovni prihodi	-	57,947.74	-
prihodi od redovnih kamata	-	1,824.04	-

Grafikon: Prikaz ostvarenih prihoda i njihovo poređenje sa planom

Upoređujući elemente ostvarenja prihoda u odnosu na planirane u 2013. godini, može se konstatovati da se Agencija pridržavala usvojenog Revidiranog finansijskog plana: planirani prihod od naknada za emitovanje ostvaren je za 1.8% veći od planiranog, dok je prihod od naknada za pruženje AVM usluga na zahtjev za 3.6 % veći od planiranog.

Loša naplativost obračunatih prihoda od naknada za emitovanje je problem sa kojim se suočava Agencija, a glavni razlozi lošije naplate su izuzetno težak materijalno-finansijski položaj velikog broja emitera.

Rashodi Agencije

Rashodi Agencije, u izvještajnom periodu, iznosili su **867,271.54 €**. U strukturi rashoda najznačajniju stavku čine rashodi za zarade i ostali lični rashodi zaposlenih (44.2%), zatim slijede rezervisanja za nenaplaćena potraživanja (24.4%), naknade članovima Savjeta Agencije (7.9%), rashodi za materijal i usluge (4.7%), ostala poslovna terećenja (3.6%), trošak amortizacije (3.2%), službena putovanja i članarine međunarodnim organizacijama (3.1%), ostala primanja i naknade (2.9%), troškovi humanitarnih pomoći i sponzorstva (2.3%), trošak subvencije kamate na stambene kredite (2.1%) i trošak održavanja osnovnih sredstava (1.9%).

Tabela: ostvareni rashodi u toku 2013. godine:

Račun	I – XII 2013.	iznos (€)	%
troškovi zarada i ostali lični rashodi			
520000	neto zarade zaposlenih	212,283.68	24.5
521000	porez na bruto zarade	42,021.15	4.8
520800	doprinos za obavezno PIO – zaposleni	52,894.29	6.1
520810	doprinos za obav. zdrav. osig. – zaposleni	29,973.29	3.5
520820	doprinos za osig. od nezap. – zaposleni	1,761.85	0.2
521100	doprinos za obavezno PIO – poslodavac	19,400.15	2.2
521110	doprinos za obav. zdrav. osig. – poslodavac	13,399.63	1.5
521120	doprinos za osig. od nezaposl. – poslodavac	1,761.85	0.2
555200	prirez na porez - zarade	6,303.74	0.7
556000	dopr. za SSS, fond rada i zap. lica sa inval.	3,148.30	0.4
	ukupno	382,947.93	44.2
naknade članovima Savjeta			
526000	naknade članovima Savjeta	44,206.07	5.1
521010	porezi	7,221.85	0.8
555220	prirez na porez	1,083.37	0.1
556901	doprinos za obavezno PIO - Savjet	13,562.08	1.6
556902	doprinos za obavezno zdrav. osig - Savjet	2,103.44	0.2
	ukupno	68,176.81	7.9
ostala primanja i naknade			
529400	troškovi prevoza zaposlenih	3,395.60	0.4
529902	pomoć za smrtne slučajeve	3,000.00	0.3
529903	pomoć za liječenje i nabavku lijekova	1,700.00	0.2
529990	ostale naknade zaposlenim	6,110.32	0.7
529100	jubilarnе nagrade	3,771.60	0.4
529901	troškovi zimnice	6,902.07	0.8
	ukupno	24,879.59	2.9

služb. putovanja i člana. međun. organiz.			
529210	troškovi dnevnica za službena putovanja	5,263.80	0.6
529230	troškovi prevoza na službenom putu	8,093.11	0.9
529220	troškovi smještaja na službenom putu	6,701.16	0.8
554000	članarine za međunarodne organizacije	6,623.22	0.8
ukupno		26,681.29	3.1

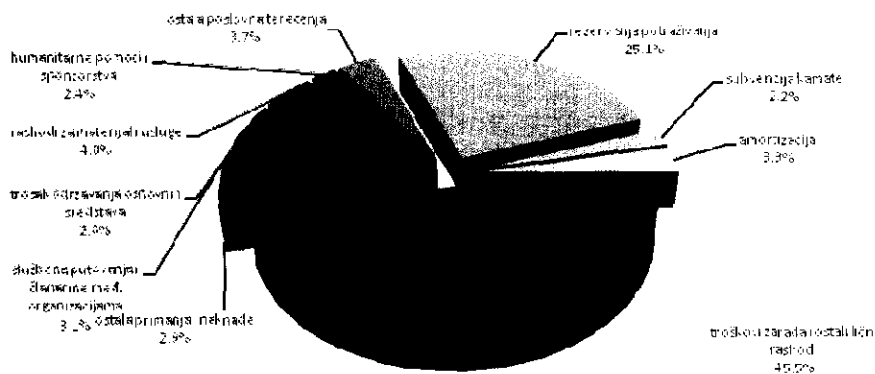
trošak održavanja osnovnih sredstava			
512000	troškovi materijala za tekuće održ. os. sr.	3,096.50	0.4
532000	troškovi usluga za tekuće održ. os. sr.	2,649.85	0.3
532100	troškovi održavanja automobila	4,060.87	0.5
531900	troškovi osiguranja i registracije vozila	1,452.97	0.2
513300	troškovi goriva	5,060.38	0.6
ukupno		16,320.57	1.9

rashodi za materijal i usluge			
512100	troškovi kancelarijskog materijala	6,144.96	0.7
512300	troškovi sitnog inventara	7,287.38	0.8
551000	troškovi reprezentacije	5,194.69	0.6
531910	troškovi osiguranja zaposlenih	685.00	0.1
550900	ostale neproizvodne usluge	2,968.78	0.3
553000	provizije platnom prometu	2,324.59	0.3
531210	troškovi telefonskih usluga	4,205.34	0.5
531200	troškovi poštanskih usluga	1,159.59	0.1
522000	ugovori o djelu i autorski honorari	7,405.00	0.9
521020	ostali porezi i naknade	487.82	0.1
555210	prerez na porez na ugovore o djelu	73.26	0.0
559910	trošak oglašavanja	2,392.68	0.3
ukupno		40,329.09	4.7

ostala poslovna terećenja			
559950	pretp. na časopise, štampu i novin. ag.	5,029.66	0.6
559940	internet usluge	791.27	0.1
535000	troškovi reklama	1,000.00	0.1
550300	troškovi revizije	6,104.48	0.7
559960	ostali nematerijalni troškovi	3,522.77	0.4
534000	kotizacija za seminare	170.00	0.0
554900	usavršavanje zaposlenih	79.72	0.0
559000	administrativne takse	316.16	0.0
563000	negativne kursne razlike	51.64	0.0
533900	trošak zakupa - seminar SEE DigiTV	1,538.50	0.2

534100	trošak materijala - seminar SEE DigiTV	1,242.50	0.1
534200	trošak istraž. javnog mnjenja - SEE DigiTV	5,000.00	0.6
534300	usluge prevodjenja - seminar SEE DigiTV	2,054.00	0.2
534500	trošak materijala seminara TV WEB	187.20	0.0
534600	trošak organizovanja seminara TV WEB	1,614.53	0.2
535100	trošak organizovanja EPRE	2,499.00	0.3
559920	troškovi sponzorstva	7,550.00	0.9
559930	tr. human. i solid. pomoći - donacije	9,163.70	1.1
555970	subvencija za kupovinu lap top računara	2,958.00	0.3
	ukupno	50,873.13	5.7
rezervisanja potraživanja			
548000	rezervisanja za nenaplaćena potraživanja	211,281.33	24.4
	ukupno	211,281.33	24.4
stambena pitanja zaposlenih			
562300	subvencija kamate	18,352.31	2.1
	ukupno	18,352.31	2.1
amortizacija imovine			
562300	trošak amortizacije	27,429.49	3.2
	ukupno	27,429.49	3.2
	ukupno	867,271.54	100.0

Grafikon: Prikaz strukture rashoda u 2013. godini

U izvještajnom periodu Agencija za elektronske medije je svoje poslovanje usklađivala sa utvrđenim Revidiranim finansijskim planom za 2013. godinu i zakonskim rješenjima kojima je regulisan status Agencije i uređeno njeno finansijsko poslovanje.

U tabelarnom prikazu dati su ključni pokazatelji poslovanja i njihovo poređenje sa planom:
 januar - decembar 2013. godine

Vrste rashoda	Revidirani plan	Ostvareno	Index
bruto zarade zaposlenih	386,253.00	382,947.93	99.1
ostala lična primanja i naknade	22,502.00	24,879.59	110.6
bruto naknade članova Savjeta	69,022.00	68,176.81	98.8
službena putovanja i članarine međ. org.	29,400.00	26,681.29	90.8
rashodi za materijal i usluge	42,150.00	40,329.09	95.7
trošak održavanja osnovnih sredstava	11,100.00	16,320.57	147.0
ostala poslovna terećenja	75,660.00	50,873.13	67.2
rezervisanja nenaplaćenih potraživanja	-	211,281.33	
subvencije kamate	25,000.00	18,352.31	73.4
amortizacija	25,000.00	27,429.49	109.7
rezerva	46,276.00	-	

Agencija je uvela štednju po svim stavkama rashoda ustanovljenim Revidiranim finansijskim planom za prvo polugodište 2013. godine.

Isplata **zarada i naknada zarada** je vršena redovno i u skladu sa Kolektivnim ugovorom Agencije za elektronske medije. Zaključkom Skupštine Crne Gore („Sl. list CG“, br.4/13 od 18.01.2013. g.), preporučeno je regulatornim tijelima da započnu sa internim mjerama racionalizacije, a sve u cilju pružanja podrške politici Vlade Crne Gore usmjerene na smanjivanje javne potrošnje. Saglasno navedenom, direktor Agencije je odlučio da se dodatno umanje zarade zaposlenih, čime je obračunska vrijednost koeficijenta umanjena za dodatnih 5%, u bruto iznosu 188,58 Eura. Ova odluka primjenjuje se na zarade od januara 2013. godine.

Trošak zarada zaposlenih u toku 2013. godine ostvaren je na nivou od 382,947.93 €, što je manje za 0.9% od planiranog prema Revidiranom planu.

Troškovi **službenih putovanja** obuhvataju troškove službenih putovanja u zemlji (prevoz, noćenja i dnevnice) i troškove službenih putovanja u inostranstvo (prevoz, noćenja i dnevnice). Troškovi predviđeni za članstvo u međunarodnim organizacijama obuhvataju troškove članstva Agencije za elektronske medije u međunarodnim institucijama (EPRA, Evropska audiovizuelna observatorija, AIB i sl.). Troškovi opredijeljeni za ove potrebe ostvareni u iznosu 26,681.29 €, što je za 9,2% manje od planiranih.

U skladu sa Revidiranim finansijskim planom Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (br. 01-314 od 22.03.2013. godine), u toku ove godine pored aktivnosti koje se odnose na redovne poslove, Agencija je određena sredstva usmjerila na finansiranje troškova učešća predstavnika Agencije na:

- Bilateralnom sastanku za poglavlje 10 – Informatičko društvo i mediji, u okviru EU skringa za Crnu Goru, održanom u Briselu, Belgija (21.-23. januara 2013. godine);
- Radionici o evropskim perspektivama medijskih usluga u povezanom digitalnom svijetu, u organizaciji Agencije za poštu i elektronske komunikacije Republike Slovenije, održanoj u Ljubljani, Slovenija (5.-7. marta 2013. godine);
- Bilateralnom sastanku za poglavlje 28 – Zaštita potrošača i zdravlja, u okviru EU skringa za Crnu Goru, održanom u Briselu, Belgija (14.-17. aprila 2013. godine);

- 37. sastanku EPRE, održanom u Krakovu, Poljska (9.-10. maja 2013. godine);
- 48. sastanku Izvršnog Savjeta Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma, održanom u Sofiji, Bugarska (12.-15. juna 2013. godine);
- Seminaru „Kordinacija rezultata SEE projekata za poboljšanje pristupačnosti u regionu“, održanom u Splitu, Hrvatska (18. septembra 2013. godine).
- 38. sastanku EPRE, održanom u Viljnusu, Litvanija (3.-4. oktobra 2013. godine);
- Stručnom skupu „Crtani filmovi i zaštita maloljetnika – pravni okvir i najbolja praksa“, održanom u Zagrebu, Hrvatska (17. oktobra 2013. godine);
- 50. sastanku Izvršnog komiteta Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma, održanom u Strazburu, Francuska (6-8. novembra 2013. godine);
- Sastanku Radne grupe regulatornih organa za oblast AVM usluga, održanom u Briselu, Belgija (19. novembra 2013. godine).

Predstavnici Agencije su, pod pokroviteljstvom Delegacije Evropske unije u Podgorici (koje podrazumijeva njihovu participaciju u troškovima u iznosu od **5.117,13 €**), u okviru projekta „**SEE Digi TV**“, učestvovali na:

- Devetom projektnom sastanku, u organizaciji Nacionalnog savjeta za radio i televiziju Albanije (NCRT), održanom u Tirani, Albanija (14.-15. februara 2013. godine);
- Desetom projektnom sastanku, u organizaciji „Asocijacije za informacione i komunikacione tehnologije Mađarske“ (IVSZ), održanom u Budimpešti, Mađarska (19. april 2013. godine).
- Trećoj transnacionalnoj konferenciji, u organizaciji „Asocijacije za informacione i komunikacione tehnologije Mađarske“ (IVSZ), održanoj u Budimpešti, Mađarska (16.-19. aprila 2013. godine).

Predstavnici Agencije su, pod pokroviteljstvom Delegacije Evropske unije u Podgorici (koje podrazumijeva njihovu participaciju troškova u iznosu od **1.791,58 €**), u okviru projekta „**TV WEB**“, učestvovali na:

- Drugom tehničkom sastanku, u organizaciji Hrvatskog informatičkog zbora, održanom u Zagrebu, Hrvatska (31. januara-1. februara 2013. godine);
- Četvrtom tehničkom sastanku, u organizaciji IITF instituta (Institut für Innovations- und Trendforschung), održanom u Gracu, Austrija (17.-18. oktobra 2013. godine);

Na poziv i o trošku organizatora, predstavnici Agencije učestvovali su i na sljedećim skupovima:

- Konferenciji o slobodi izražavanja i medija na zapadnom Balkanu i Turskoj (SpeakUp!2), održanoj u Briselu, Belgija (20. juna 2013. godine);
- Drugoj akademiji o medijskom pravu u Jugoistočnoj Evropi, održanoj u Sarajevu, Bosna i Hercegovina (2.-6. septembar 2013. godine) pod pokroviteljstvom Savjeta za regionalnu saradnju (RCC) i u saradnji sa Fondacijom Friedrich Ebert, Kancelarijom Predstavnice za slobodu medija Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS), OEBS-ovim misijama u jugoistočnoj Evropi, Evropskom unijom javnih radiotelevizija (EBU), Udruženjem javnih radiotelevizijskih servisa jugoistočne Evrope, kao i organizacijom ARTICLE 19: Globalnom kampanjom za slobodu mišljenja;
- Trećoj konferenciji OEBS-a o medijima Jugoistočne Evrope, održanoj od 18. do 20. septembra 2013. godine, u Tirani, Albanija, u organizaciji Kancelarije predstavnika za slobodu medija pri OEBS-u, a u saradnji sa OEBS-ovim misijama u jugoistočnoj Evropi.
- Regionalnoj konferenciji pod nazivom „Jačanje nezavisnosti regulatornih organa u oblasti medija“, održanoj 14. i 15. novembra 2013. godine u Budvi, Crna Gora, u okviru projekta

Savjeta Evrope „Promocija slobode izražavanja informacija i slobode medija u Jugoistočnoj Evropi”.

- Seminaru „Položaj organizacija koje vrše javna ovlaštenja”, 9.-10. septembra 2013. godine, u Danilovgradu, u organizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova i programa SIGMA/OECD.

Troškovi za materijal i usluge obuhvataju troškove kancelarijskog materijala, reklamnog materijala, sitnog inventara, reprezentacije, premije osiguranja zaposlenih, neproizvodnih usluga, provizije platnom prometu, ostalih poreza i doprinosa, troškovi telefonskih i poštanskih usluga, ugovorene usluge i troškovi oglašavanja. Racionalnim korišćenjem sredstava opredijeljenih za ove potrebe ostvaren je trošak u iznosu 40,329.09 €, što je za 4.3 % manje nego što je planirano;

Troškovi održavanja osnovnih sredstava obuhvataju troškove usluga održavanja osnovnih sredstava, servis i popravke vozila, gorivo i mazivo, osiguranje i registraciju vozila. Ostvareni su za 47.0% više od planiranog iznosa;

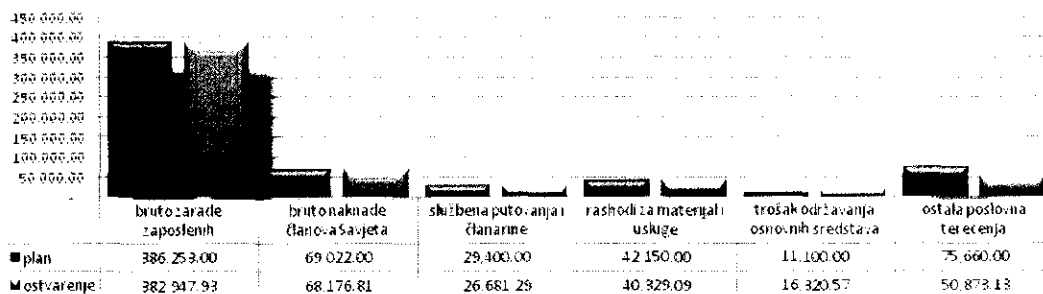
Ostala poslovna terćenja obuhvataju troškove pretplata na časopise, štampu i novinske agencije, administrativne takse, reviziju završnog računa, ostalih nematerijalnih troškova, kotizacije za seminare, usavršavanje zaposlenih, kao i troškove vezane za projekate „SEE Digi TV” i „TV WEB” koji se finansiraju iz IPA fondova i troškovi pripreme sastanka EPRE. Troškovi opredijeljeni za ove potrebe ostvareni u iznosu 50,873.13 €, što je za 32.8 % manje nego što je planirano.

Agencija je u izvještajnom periodu u skladu sa mogućnostima izdvajala sredstva za **humanitarne pomoći – donacije i sponzorstva** koje čine krajnje opravdani humanitarni zahtjevi koji se u kontinuitetu dostavljaju Agenciji i sa kojima Agencija društveno-odgovorno postupaju.

Na ime **subvencije kamate za stambene kredite** Agencija je u toku 2013. godine izdvojila 18,352.31 €, a koje proizilaze iz kreditnog ugovora sa CKB-om za rješavanje stambenih potreba zaposlenih. Naime, u skladu sa odlukama o rješavanju stambenih potreba zaposlenih petnaest zaposlenih je tokom 2007. godine realizovalo stambene kredite kod Crnogorske komercijalne banke sa rokovima otplate od 15 i 20 godina uz obavezu Agencije da pokrije jedan dio obaveza po osnovu subvencioniranja kamata, a po osnovu Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u Agenciji za radio-difuziju (br. 01-288 od 29.01.2007. godine).

Agencija je u izvještajnom periodu izvršila **rezervisanja za nenaplaćena potraživanja od emitera** koja nisu naplaćena u roku od 180 dana od dana dospijeca potraživanja za naplatu. Dospjela nenaplaćena potraživanja se tretiraju kao sumnjiva ako se naplata ne vrši u skladu sa obavezama preuzetim po osnovu izdatog odobrenja za emitovanje i pružanje AVM usluga na zahtjev. Naime, računovodstvenim politikama (član 18 alineja 2 Pravilnika o obavljanju finansijskih i računovodstvenih poslova u Agenciji za elektronske medije) propisano je da se potraživanja od kupaca iskazuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za potraživanja pod sudskim sporom i potraživanja koja nijesu naplaćena u roku od 180 dana od dana dospijeca potraživanja za naplatu.

Grafikon: prikaz ostvarenih rashoda i njihovo poređenje sa planom

II Bilans stanja na dan 31.12.2013. god.

grupa računa, račun	pozicija	tekuća godina	prethodna godina
	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	-	-
	B. STALNA IMOVINA	91,954	82,713
012	I GOODWILL	-	-
01 bez 012	II NEMATERIJALNA ULAGANJA	18,544	20,688
	III NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA	73,400	62,025
020, 022, 023, 026, 027 (dio), 028 (dio), 029	1. Nekretnine, postrojenja, oprema	73,400	62,025
	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	-	-
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	-	-
04	D. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI	-	-
	E. OBRтна IMOVINA	1,080,260	1,088,997
10, do 13, 15	I ZALIHE	-	-
	II KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA	1,080,260	1,088,997
20, 21,22 osim 223	1. Potraživanja	255,471	308,952
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	-	-
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	-	-
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	824,789	780,045
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	-	-
	F. UKUPNA AKTIVA	1,172,214	1,171,710
	A. KAPITAL I REZERVE	1,119,494	1,081,256
30	I OSNOVNI KAPITAL	540,691	540,691
31	II NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	-	-
32	III REZERVE	-	-
330, 331 i 333	IV POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPLOŽIVIH ZA PRODAJU	-	-
332 i 334	V NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPLOŽIVIH ZA PRODAJU	-	-
34	VI NERASPOREĐENA DOBIT	578,803	540,565
35	VII GUBITAK	-	-
237	VIII OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI	-	-
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE	-	-
40 (dio)	I DUGOROČNA REZERVISANJA	-	-
41	II DUGOROČNE OBAVEZE	-	-
414, 415	1. Dugoročni krediti	-	-
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	-	-
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	-	-
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATK. OB. I KRATKOROČNE OBAVEZE	52,720	90,454
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	-	-
43 i 44	2. Obaveze iz poslovanja	41,775	61,872
45, 46, 49 osim 498	3. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	10,945	28,582
40 (dio)	II KRATKOROČNA REZERVISANJA	-	-
	E. UKUPNA PASIVA	1,172,214	1,171,710

Vrijednost **ukupne aktive**, na bazi bilansa stanja na dan 31.12.2013. godine je 1,172,214 €. Stalna imovina od 91,954 € iznosi 7.8% ukupne aktive, a sastoji se od nematerijalne imovine (20.0%) i materijalne imovine (80.0%).

Obrtna imovina u vrijednosti od 1,080,260 € čini 92.2% ukupne aktive i odnosi se na potraživanja od kupaca (23.6%) i gotovinu i gotovinske ekvivalente (76.4%).

Ukupna potraživanja prenijeta iz 2012. godine iznosila su 308,951.85 €, dok ukupna potraživanja na dan 31.12.2013. godine iznose 255,471.11 €. Od tog iznosa, 163,737.62 € su potraživanja od emitera sa ispravkom vrijednosti, 77,594.95€ su potraživanja od pružalaca AVM usluga na zahtjev (KDS/MMDS/IPTV/DTH operatori), 12,446.20 € se odnosi na potraživanja od državnih organa za refundacije zarada zaposlenih za vrijeme porodiljskog odsustva, 186,60 su potraživanja od zaposlenih. Potraživanja po osnovu avansa u iznosu od 295.97 € odnose se na date avanse dobavljačima i depozit za maestro bussines card u iznosu od 1,209.77 €.

Ukupan promet žiro-računa u 2013. godini iznosio je 1,526,070.19 €, blagajne 18,544.11 € i deviznog računa 10,156.41 €.

Ukupna pasiva je u vrijednosti od 1,172,214 €. Kapital Agencije je 1,119,494.42 € i obuhvata:

- kapital koji je Vlada Republike Crne Gore obezbijedila kao početna sredstva za rad Agencije u iznosu od 436,165.38 €,
- opremu preuzetu od Republičkog sekretarijata za informacije u vrijednosti od 64,031.29€,
- sopstveni kapital 40,494.37 €,
- neraspoređenu dobit ranijih godina u iznosu od 524,494.78 € i
- neraspoređenu dobit tekuće godine u iznosu od 54,308.60 €.

Ukupne kratkoročne obaveze Agencije iznose 52,719.89 €, od čega se 1,715.56 € odnosi na obaveze prema dobavljačima, 40,000.00 € na obaveze za Fond za lokalne javne radio difuzne servise i 59.10 € su primljeni avansi od kupaca. U ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja ulaze: odloženi prihod za doniranu opremu u iznosu od 2,513.00 € koji je umanjen za iznos amortizacije i odloženi prihod u iznosu 8,432.23 primljen po donaciji Evropske komisije za projekat „SEE Digi.TV“, koja je umanjen za utrošena sredstva u toku 2013. godine.

Obaveze za primljene avanse u iznosu od 40,000.00 odnose se na sredstva Fonda za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima dodijeljena ranijim odlukama Agencije za radio-difuziju javnom lokalnom emiteru „RTV Ulcinj“ i to: od takse za radijske prijemnike u motornim vozilima u iznosu od 2,895.48 €, od radio-difuzne pretplate –„Crnogorski Telekom“ a.d. u iznosu od 30,380.55€ i od radio-difuzne pretplate –„Elektroprivreda Crne Gore“ a.d. u iznosu od 6,723.97 €.

U toku 2013. godine nastavljena je realizacija odluka o isplati sredstava RTV Ulcinj iz Fonda za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima u skladu sa ranijim odlukama Savjeta i direktora Agencije kojima su sredstva opredijeljena za period 01.08.2006. do 02.02.2007.g. i to u iznosu od 13,338.95 € po osnovu radio-difuzne pretplate.

Dovodeći navedene obaveze u vezu sa vrijednošću obrtne imovine od 1,080,260 € može se zaključiti da je Agencija solventna, odnosno njena likvidnost nijednog momenta nije dovedena u pitanje.

III Bilans novčanih tokova u periodu od 01.01. do 31.12.2013. god.

pozicija	tekuća godina	prethodna godina
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-	-
I Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	777,689	769,171
1. Prodaja i primljeni avansi	-	-
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	-	-
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	777,689	769,171
II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	(698,099)	(610,158)
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	(186,275)	(67,973)
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	(493,420)	(516,799)
3. Plaćene kamate	(18,404)	(25,386)
4. Porez na dobitak	-	-
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	-	-
III Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	79,590	159,013
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	-	-
I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	1,824	2,534
1. Prodaja akcija i udjeli (neto prilivi)	-	-
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	-	-
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	-	-
4. Primljene kamate iz aktivnosti finansiranja	1,824	2,534
5. Primljene dividende	-	-
II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	(36,670)	(15,089)
1. Kupovina akcija i udjela (neto odlivi)	-	-
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	(36,670)	(15,089)
3. Ostali finansijski plasmani	-	-
III Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	(34,846)	(12,555)
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA	-	-
I Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	-	-
1. Uvećanje osnovnog kapitala	-	-
2. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	-	-
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	-	-
II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	-	-
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	-	-
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	-	-
3. Finansijski lizing	-	-
4. Isplaćene dividende	-	-
III Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
D. NETO TOK GOTOVINE	(44,744)	146,458
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	780,045	633,587
F. GOTOVINA I NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	824,789	780,045

ZAKLJUČAK

Izveštaj o finansijskom poslovanju Agencije za elektronske medije za 2013. godinu ima za cilj da pruži uvid u cjelinu procesa poslovanja Agencije. Izveštaj je zasnovan na relevantnim pokazateljima poslovanja urađenim u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda („Sl. list RCG“ br. 69/02). Strukturiran je tako da obezbjeđuje potpunu i preciznu elaboraciju načina finansiranja, usmjeravanja sredstava i ostvarenih efekata po tom osnovu, uz uvažavanje svih okolnosti u kojima se odvijao rad Agencije.

Agencija za elektronske medije je u toku 2013. godine ostvarila ukupan prihod od 921,580.14 € i ukupan rashod od 867,271.54 €, što predstavlja uvećanje i prihoda i rashoda za 18% u odnosu na revidirani plan. Dakle, može se zaključiti da je ostvarena pozitivna razlika između prihoda i rashoda u iznosu od 54,308.60 €.

Agencija za elektronske medije je uspjela da obezbijedi efikasno funkcionisanje i ostvarivanje planiranih ciljeva tako da su ostvareni rashodi bili manji od planiranih. Ovakav rezultat ostvaren je zahvaljujući stalnoj internoj kontroli, mjesečnoj analizi prihoda i rashoda i praćenja likvidnosti poslovanja.

Izveštaj sastavila:

Svetlana Raonić, glavni računovođa

DIREKTOR

Abaz Beli Džafić

Prilozi:

- 1: Pregled potraživanja od komercijalnih emitera (radio i TV emitera) na dan 31.12.2013. g.
- 2: Pregled potraživanja od pružalaca AVM usluga na zahtjev (KDS/MMDS/IPTV/DTH operatora) na dan 31.12.2013. g.
- 3: Potraživanja od ranijih pružalaca AVM usluga
- 4: Revidirani Finansijski plan Agencije za elektronske medije za 2013. godinu

Prilog 1: Pregled potraživanja od komercijalnih emitera na dan 31.12.2013. g.

račun	EMITER	potraživanja iz 2012. godine	Fakturisana realizacija (01.01. - 31.12.)	naplaćena realizacija (01.01. - 31.12.)	stanje potraživanja na dan 31.12.13.
202208	RADIO 083	-	3,415.23	3,415.23	-
202258	RADIO ADRIATIC	-	933.61	557.66	375.95
202222	RADIO ANTENA M	24,045.89	11,696.79	2,000.00	33,742.68
202248	RADIO ATLAS	39,839.82	16,253.28	-	56,093.10
202242	RADIO BOOM	4,976.67	1,373.69	-	6,350.36
202266	RADIO BUDVA	46.28	837.54	279.18	604.64
202240	RADIO CITY	4,271.80	1,373.69	-	5,645.49
202254	RADIO COOL	(880.25)	1,373.69	-	493.44
202201	RADIO CORONA	15,259.15	7,012.62	1,480.00	20,791.77
202207	RADIO D	226.25	7,522.99	6,039.58	1,709.66
202232	RADIO D PLUS	-	9,379.40	9,379.40	-
202211	RADIO DELFIN	3,724.62	15,179.09	11,634.85	7,268.86
202253	RADIO DRS	319.73	6,976.31	6,976.31	319.73
202271	RADIO DUX	-	1,472.09	1,472.09	-
202241	RADIO ELITA	234.20	831.78	831.78	234.20
202247	RADIO ELMAG	41,788.11	14,486.31	3,468.55	52,805.87
202257	RADIO F	-	2,765.66	2,543.66	222.00
202246	RADIO GLAS PLAVA	1,526.11	656.21	446.88	1,735.44
202259	RADIO GUSINJE	1,094.88	656.21	700.00	1,051.09
202278	RADIO HOMER	-	5,380.47	5,380.47	-
202272	RADIO JADRAN	1,488.77	3,534.00	2,350.00	2,672.77
202215	RADIO JUPOK	1,002.19	1,688.17	475.54	2,214.82
202279	RADIO KRŠ	(393.99)	1,792.65	1,457.76	(59.10)
202244	RADIO LUNA	4,079.46	656.21	-	4,735.67
202231	RADIO MOJKOVAC	2,477.60	891.51	-	3,369.11
202219	TDI RADIO ¹	26,764.07	10,070.61	28,500.00	8,334.68
202281	RADIO NIKŠIĆ	-	1,249.95	-	1,249.95
202229	RADIO OZON	2,092.56	876.01	-	2,968.57
202213	RADIO PANORAMA	2,276.36	952.95	-	3,229.31
202256	RADIO PLUS	225.06	933.61	1,158.67	-
202255	RADIO PONTA	3,422.85	2,203.30	-	5,626.15
202263	PRVA RADIO	-	16,739.55	8,723.43	8,016.12
202251	RADIO SKADAR	3,061.79	1,398.66	-	4,460.45
202235	RADIO SKALA	3,096.52	2,816.24	4,445.14	1,467.62
202237	RADIO STAR FM	-	2,269.87	1,687.77	582.10

¹ Ranije Radio Montena.

202210	RADIO SVETIGORA	13,353.04	5,658.05	9,000.00	10,012.09
202236	RADIO Z		1,014.75	789.45	225.30
račun	EMITER	potraživanja iz 2012. godine	Fakturisana realizacija (01.01. - 31.12.)	naplaćena realizacija (01.01. - 31.12.)	stanje potraživanja na dan 31.12.13.
202223	RADIO ZETA	2,800.69	1,380.54	1,000.00	3,181.23
202277	ROMSKI RADIO	4,549.71	5,380.47	-	9,930.18
202249	RUSSKOE RADIO	2,361.55	8,451.22	6,220.00	4,592.77
202275	777 TV LUTRIJA CRNE GORE	-	8,292.59	8,292.59	-
202228	TV APR	9,158.64	1,378.11	763.22	9,773.53
202221	TV ATLAS	51,553.93	8,292.59	28,000.00	31,846.52
202214	TV BOIN	3,545.05	3,146.22	5,298.36	1,392.91
202285	TV BOKA		1,323.71	1,323.71	-
202204	TV BUDVA	181.91	7,121.85	-	7,303.76
202270	TV CORONA	9,999.03	9,457.88	4,306.00	15,150.91
202218	TV GLAS PLAVA	1,550.40	1,210.17	2,627.88	132.69
202209	TV MBC	59,424.59	16,887.68	1,000.00	75,312.27
202269	TV MOJKOVAC	3,957.67	1,441.01	2,500.00	2,898.68
202282	TV NIKŠIĆ	-	2,149.80	100.00	2,049.80
202220	NTV MONTENA	39,552.92	15,200.34	3,300.00	51,453.26
202234	TV PANORAMA	9,930.47	4,157.22	-	14,087.69
202224	TV PINK M	16,254.62	31,403.09	28,773.65	18,884.06
202262	PRVA TV	(0.23)	20,120.79	20,120.56	-
202276	SRPSKA TV	-	8,292.59	7,537.36	755.23
202245	TV SUN	3,000.00	8,916.23	5,890.00	6,026.23
202233	TV TEUTA	10,623.03	4,265.72	7,133.41	7,755.34
202268	TV VIJESTI	-	34,465.20	9,708.51	24,756.69
202284	NOVI TV		3,640.11	-	3,640.11
	ukupno	427,863.52	370,697.88	259,088.65	539,472.75

Prilog 2: Pregled potraživanja od pružalaca AVM usluga na zahtjev (KDS/MMDS/IPTV/DTH operatori) na dan 31.12.2013. g.

račun	OPERATOR	potraživanja iz 2012. godine	fakturisana realizacija (01.01. - 31.12)	naplaćena realizacija (01.01. - 31.12.)	stanje potraživanja na dan 31.12.13.
221089	BBM	31,678.93	110,099.51	86,500.00	55,278.44
202291	CABLING	19,828.11	27,450.94	33,384.67	13,894.38
202288	CRNOGORSKI TELEKOM	16.68	176,560.46	176,559.96	17.18
202294	ELTA MONT	909.66	4,374.55	4,233.77	1,050.44
202296	M- KABL	16,439.26	25,950.99	35,631.66	6,758.59
202287	MEDIA NET	-	595.92	-	595.92
202299	TOTAL TV MONTENEGRO	-	116,677.00	116,677.00	-
	MTEL	-	4,250.00	4,250.00	-
	ukupno	68,872.64	465,959.37	457,237.06	77,594.95

Prilog 3: Potraživanja od ranijih pružalaca AVM usluga

Uključujući i sporna potraživanja za koja su podnijeti predlozi za izvršenje privrednim sudovima radi naplate duga, kamate, kao i troškova postupka:

račun	EMITER/OPERATOR	potraživanja iz 2012. godine	fakturisana realizacija (01.01. - 31.12)	naplaćena realizacija (01.01. - 31.12.)	stanje potraživanja na dan 31.12.13.
221092	PTT INZENJERING	21,825.63	-	-	21,825.63
202274	RADIO AMIGO	4,681.30	-	-	4,681.30
202230	RADIO BUSSOLA	3,678.44	-	-	3,678.44
202217	RADIO FOKUS	2,717.36	-	-	2,717.36
202205	RADIO FREE MONTENEGRO	13,106.75	-	-	13,106.75
202225	RADIO GORICA	4,860.81	-	-	4,860.81
221043	RADIO HARIZMA	846.80	-	-	846.80
202267	RADIO IN	8,413.09	-	-	8,413.09
202250	RADIO KOM	2,902.79	-	-	2,902.79
202226	RADIO M	3,111.85	-	-	3,111.85
202227	RADIO MAX	1,318.49	-	-	1,318.49
202252	RADIO S	2,756.25	-	-	2,756.25
202273	RADIO VIJESTI	-	3,565.51	3,565.51	-
202238	TV EHO	2,953.44	-	-	2,953.44
202216	TV ELMAG	52,128.34	-	-	52,128.34
202202	TV IN	77,044.10	-	-	77,044.10
202260	TV LUNA	2,793.84	-	-	2,793.84
202239	NTV ORION	4,538.11	-	-	4,538.11
202269	TV VIJESTI 2		4,302.02	-	4,302.02
	ukupno	209,677.39	7,867.53	3,565.51	213,979.41

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O SPROVOĐENJU PLANIRANIH AKTIVNOSTI U USPOSTAVLJANJU I
RAZVOJU SISTEMA FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLA**
za 2013. godinu

PODACI O SUBJEKTU:	
Ime i prezime rukovodioca subjekta:	Abaz Džafić
Ime i prezime lica zaduženog za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrola:	Jadranka Vojvodić
Kontakt telefon:	201440
e-mail:	ard@ardcg.org

UPITNIK O SAMOPROCJENI FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLA

UPITNIK	DA	u većem dijelu u poslovanja	u pojedinim područjima poslovanja	uvedene su početne aktivnosti	NE	Naziv i broj akta
1.KONTROLNO OKRUŽENJE						
a) Da li subjekat ima usvojen kodeks ponašanja koji je prilagođen specifičnostima njegovog poslovanja?	X					Kodeks ponašanja u Agenciji za elektronske medije (Br. 01 – 177 od 01.03.2011)
b) Da li u subjektu postoji procedura upoznavanja zaposlenih sa kodeksom ponašanja?	X					Statut Agencije
c) Da li su predviđene mjere u slučaju nepoštovanja kodeksa ponašanja?	X					Pravilnik o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti u Agenciji za elektronske medije
d) Da li postoji kadrovska politika za zapošljavanje odgovarajućih kadrova?	X					
e) Da li se vrši ocjenjivanje rada zaposlenih?	X					
f) Da li su utvrđeni kriterijumi za	X					

izbor kandidata?						
g) Da li je utvrđena odgovarajuća sistematizacija radnih mjesta?	X					Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za elektronske medije (Br. 01 – 378 od 24.03.2011.)
h) Da li se zaposleni stručno usavršavaju?	X					
i) Da li je utvrđen plan usavršavanja zaposlenih?					X	
j) Da li su u subjektu delegirana ovlašćenja i odgovornosti?	X					
k) Postoji li interni akt kojim je delegiranje ovlašćenja i odgovornosti regulisano?	X					Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za elektronske medije (Br. 01 – 378 od 24.03.2011.)
2. UPRAVLJANJE RIZICIMA						
a) Da li subjekat ima utvrđene ciljeve poslovanja?	X					Zakon o elektronskim medijima
b) Da li su zaposleni upoznati sa ciljevima subjekta?	X					
c) Da li su utvrđena mjerila za ocjenu ostvarivanja ciljeva subjekta?					X	
d) Da li se redovno prati ostvarenje ciljeva i da li se analiziraju uzroci mogućih odstupanja?	X					Polugodišnji i godišnji izvještaj
e) Da li su identifikovani rizici?					X	
f) Da li su identifikovani rizici procijenjeni?					X	
g) Da li su preduzete mjere za smanjenje rizika?	X					
h) Da li se vodi registar rizika?					X	
i) Da li se registar rizika redovno ažurira?					X	
j) Da li su zaposleni upoznati sa rizikom u svom području rada?	X					

3.KONTROLNE AKTIVNOSTI						
a) Da li za poslovne procese postoje operativna pisana uputstva za rad sa mjestom odlučivanja?					X	
b) Da li operativna uputstva sadrže i opise unutrašnjih kontrola?					X	
c) Da li odobravanje, ovjeravanje dokumentacije, ovlašćivanje odnosno davanje saglasnosti za isplatu sredstava i evidentiranje poslovnog događaja obavljaju različita lica?	X					
d) Da li je obezbijeđena kontrola pristupa sredstvima, evidencijama i njihovom korišćenju?	X					
e) Da li je imovina subjekta zaštićena od neovlašćenog pristupa i upotrebe?	X					
f) Da li se vrši provjera sprovođenja kontrolnih aktivnosti?	X					
4. INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE						
a) Da li rukovodilac subjekta dobija odgovarajuće informacije na osnovu kojih donosi odluke?	X					
b) Da li informacioni sistem omogućava efikasan nadzor nad poslovanjem?	X					
c) Da li je obezbijeđen efikasan sistem unutrašnje komunikacije (pisane, elektronske i usmene) koji omogućava zaposlenima informisanje potrebno za obavljanje poslova?	X					
d) Da li je rukovodilac subjekta upoznat sa obimom i sadržajem primjedbi između organizacionih jedinica u okviru subjekta i trećih lica?	X					
e) Da li je obezbijeđena	X					

odgovarajuća zaštita podataka kod informacionih sistema ?						
f) Da li je utvrđen način izvještavanja u slučaju otkrivanja grešaka, nepravilnosti, pogrešne upotrebe sredstava, prevara ili nedozvoljenih radnji?	X					
g) Da li se sačinjavaju izvještaji-analize troškova odjeljenja, odnosno organizacionih jedinica u subjektu?					X	
h) Da li se sačinjavaju izvještaji-analize po pojedinim budžetskim izdacima?					X	
i) Da li rukovodstvo analizira sačinjene izvještaje?					X	
j) Da li je subjekat uspostavio obavezu redovnog izvještavanja o stanju na području upravljanja rizicima, unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije?					X	
5. PRAĆENJE I PROCJENA						
a) Da li subjekat ima uspostavljen sistem redovnog praćenja poslovnih procesa?	X					
b) Da li je rukovodstvo uspostavilo sisteme za dobijanje sugestija od zaposlenih u cilju unapređenja unutrašnjih kontrola?	X					
b) Da li su unutrašnje kontrole prilagođene promjenama u subjektu i u njegovom spoljnjem okruženju?	X					
c) Da li je u subjektu uspostavljena unutrašnja revizija?					X	
d) Da li rukovodilac subjekta postupa po preporukama unutrašnje revizije?					X	
e) Da li rukovodilac subjekta postupa po preporukama	X					

Državne revizorske institucije?						
f) Da li se prati sprovođenje preporuka unutrašnjih i spoljnih revizora radi poboljšanja sistema unutrašnjih kontrola?	X					
g) Da li je sačinjen plan za otklanjanje nedostataka unutrašnjih kontrola?	X					

Jadranka Vojvodić

(Jadranka Vojvodić)
Potpis lica koje je sačinilo
izveštaj

Abaz Džafić

(Abaz Džafić)
Potpis rukovodioca subjekta

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01 – 314
Podgorica, 22.03.2013. godine

REVIDIRANI FINANSIJSKI PLAN
AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
ZA 2013. GODINU

Podgorica, mart 2013. godine

UVOD

Savjet Agencije za elektronske medije usvojio je Finansijski plan Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (broj 01-844 od 24.09.2012. godine) koji predviđa da Agencija stiće sredstva iz:

- 1) jednokratnih naknada za registraciju pružalaca AVM usluga;
- 2) godišnjih naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga (naknade za emitovanje, naknade za pružanje AVM usluge na zahtjev);
- 3) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Usvojeni plan se zasnivao na rješenjima sadržanim u Zakonu o elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 46/10, 40/11 i 53/11).

Ovaj plan je Skupština Crne Gore usvojila u decembru 2012. godine (Odluka o usvajanju Finansijskog plana sa Programom rada Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (br. 00-72/12-35/3 od 28.12.2012. godine, objavljena u "Sl. list Crne Gore", br. 01/13).

Istovremeno, Skupština Crne Gore je usvojila Zaključke povodom razmatranja finansijskih planova regulatornih tijela za 2013. godinu (akt broj 33/12-2/48 od 28.12.2012. godine, objavljen u "Sl. list Crne Gore", br. 04/13). Predmetnim zaključcima, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, je zadužen da „u sklopu potrebe racionalizacije potrošnje, cijeneći aktuelni socio-ekonomski ambijent, i imajući u vidu zaključke Vlade o potrebi sprovođenja mjera štednje“, do 31. januara 2013. godine sačini odgovarajuće izmjene i dopune finansijskih planova regulatornih tijela koje bi Skupština Crne Gore usvojila na svojoj prvoj redovnoj sjednici u 2013. godini. Nadalje, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet je zadužen da u saradnji sa Ministarstvom finansija predloži mjere za sistemsko definisanje zarada u regulatornim tijelima, upravljanje viškom prihoda nad rashodima, kao i ostale mjere u pravcu smanjivanja potrošnje, imajući u vidu da se moraju izmijeniti, odnosno dopuniti i postojeći zakoni koji definišu način funkcionisanja regulatornih tijela. Takođe je preporučeno da regulatorna tijela, u periodu dok ne stupe na snagu izmjene i dopune finansijskih planova za 2013. godinu, započnu sa internim mjerama racionalizacije i sprovedu potrebne aktivnosti kako bi se izmijenjeni finansijski planovi optimalno primijenili na način da se ne ugrožava redovno funkcionisanje i regulatorna uloga koju imaju regulatorna tijela i o istom obavijesti Odbor za ekonomiju, finansije i budžet do 20. januara 2013. godine.

Saglasno navedenom, Agencija za elektronske medije je dostavila Informaciju o preduzetim mjerama racionalizacije u Agenciji (akt broj 02 – 48/1 od 24.01.2013. godine) Skupštini Crne Gore – Odboru za ekonomiju, finansije i budžet. Njome je istaknuto da je Agencija za elektronske medije u drugoj polovini 2012. godine već sprovela mjere racionalizacije, koje su donijete na osnovu preporuke Vlade Crne Gore broj 06-861/4 od 12.07.2012. godine. U skladu sa tim, direktor Agencije je donio:

- odluku o utvrđivanju obračunske vrijednosti koeficijenta i startnog dijela zarade zaposlenih u bruto iznosima u Agenciji za elektronske medije čime je umanjena dotadašnja obračunska vrijednost koeficijenta za 5% (Odluka o utvrđivanju obračunske vrijednosti koeficijenta i startnog dijela zarade u bruto iznosima u Agenciji za elektronske medije, br. 02-708 od 17.07.2012.g.
- odluke da se zarade pomoćnika direktora – rukovodioca Sektora za pravne i ekonomske poslove i Sektora za monitoring, umanje za dodatnih 5% uz umanjenje koje važi za sve zaposlene u Agenciji, dakle za 10% (akti br. 02-709 i 02-710 od 17.07.2012.g.).

Takođe, Savjet Agencije za elektronske medije je donio sljedeće odluke:

- da se izvrši korekcija iznosa mjesečne naknade članovima Savjeta Agencije, počev od 01.07.2012.godine. Članom 31 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11 i 53/11) propisano da član Savjeta za rad u Savjetu ima pravo na mjesečnu naknadu u visini prosječne neto zarade zaposlenih u Agenciji u mjesecu koji prethodi isplati naknade. Imajući u vidu preporuku da se

umanje troškovi za zarade i naknade, Savjet je donio odluku da se mjesečna naknada za rad u Savjetu Agencije za elektronske medije utvrđuje u visini 85% prosječne neto zarade zaposlenih u Agenciji u mjesecu koji prethodi isplati naknade (akt br. 01-652 od 28.06.202.g.).

- da se zarada direktora Agencije umani tako da se utvrđeni koeficijent za obračun zarade umani za 15% tj. da se zarada direktora Agencije za elektronske medije utvrđuje na nivou od 85% iznosa dvije prosječne zarade zaposlenih u Agenciji u mjesecu koji prethodi isplati zarade (akt br. 01-652/1 od 28.06.2012.g.).

Dostavljenom Informacijom ukazano je na pokazatelje odgovornog odnosa Agencije u raspolaganju finansijskim sredstvima i limitiranja izdataka kao što su troškovi telefonskih usluga, izdaci za službene putovanja, reprezentaciju i ostale naknade zaposlenih i sl.

U toku 2013. godine, Agencija nastavlja da se krajnje odgovorno i racionalno ponaša prema raspoloživim finansijskim sredstvima. U tom smislu, iako su usvojenim Finansijskim planom za 2013. godinu bili predviđeni određeni mjesečni izdaci, Agencija je od početka ove godine nastavila sa primjenom pomenutih odluka o smanjivanju zarada i naknada kao i ostalih troškova. U sklopu toga, zarade zaposlenih u Agenciji su od januara 2013. godine, pored gore navedenih umanjena, odlukom direktora Agencije dodatno umanjene tako što je obračunska vrijednost koeficijenta umanjena za još 5% (akt br. 02-58 od 24.01.2013.g.). Na taj način, zarade zaposlenih u Agenciji su umanjene za 10% u odnosu na nivo iz prve polovine 2012. godine.

Nakon razmatranja dostavljenih informacija, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet je upoznao Agenciju za elektronske medije sa svojim mišljenjima i sugestijama povodom zarada zaposlenih i naknada članova Savjeta. Takođe, Odbor je od Agencije zatražio da mu dostavi predlog izmjena finansijskog plana za 2013. godinu (revidirani plan) sa obrazloženjem radi njegovog usvajanja od strane Skupštine Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, sačinjen je REVIDIRANI FINANSIJSKI PLAN AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE ZA 2013. godinu. Ovaj dokument je priređen nakon detaljnog i sveobuhvatnog razmatranja dostavljenih mišljenja i sugestija Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, kao i ažuriranih podataka na kojima se inače zasniva finansijsko planiranje u Agenciji.

Polaznu osnovu za izradu revidiranog plana predstavlja Plan rada Agencije za 2013. godinu, sačinjen na osnovu nadležnosti i obaveza Agencije propisanih zakonskim okvirom za njen rad (usvojen od strane Skupštine Crne Gore u decembru 2012. godine). Osim toga, prilikom utvrđivanja plana prihoda pošlo se od troškova koje je Agencija za elektronske medije imala tokom 2012. godine uz dodatne izmjene visine troškova vezanih za pomenuta smanjenja zarada i naknada. Projekcije sadržane u planu oslanjaju se i na očekivanje da će Agencija, uprkos problemima sa kojima se suočava, uspjeti da naplati značajan dio sredstava fakturiranih u 2012. godini. Revidirani plan prepoznaje i činjenicu da je od usvajanja osnovne verzije plana u septembru 2012. godine, prestalo da važi ili je oduzeto nekoliko odobrenja za emitovanje tako da su projektovani prihodi po tom osnovu umanjeni. Takođe, revidirani plan predstavlja i pozitivan odgovor na učestale zahtjeve emitera da se preispita visina naknada za emitovanje.

Revidirani plan predviđa da u приходима Agencije za elektronske medije visina godišnjih naknada za emitovanje čini manji dio ukupnih prihoda (48%), dok bi godišnje naknade za pružanje AVM usluge na zahtjev (52%) bile većinski izvor njenih preostalih prihoda.

Finansijskim planom projektovane su sve relevantne ekonomske kategorije (kvantitativno i kvalitativno) i utvrđene mjere za njihovo ostvarenje. Svrha ovog dokumenta je da se rezimiraju potrebe Agencije u 2013. godini i da se, primjenom metodologije za izradu plana prihoda koji će se ostvarivati kroz zakonom utvrđene izvore finansiranja, izvrši uravnoteženje prihoda i rashoda. Takođe, njime se odražava kompleksnost pretpostavki čije će ispunjenje uticati na finansiranje Agencije (ekonomsko-finansijske mogućnosti pružalaca AVM usluga da blagovremeno i redovno izmiruju obaveze po osnovu izdatih odobrenja, početak digitalizacije i eventualno sprovođenje javnih konkursa za dodjelu prava na korišćenje MUXa za digitalno emitovanje i javnih konkursa za dodjelu prava na korišćenje kapaciteta u MUXu).

PLAN PRIHODA

Finansijski plan Agencije za elektronske medije u 2013. godini bazira se prvenstveno na Zakonom propisanim izvorima finansiranja Agencije za elektronske medije i to:

- jednokratnim naknadama za registraciju pružalaca AVM usluga;
- godišnjim naknadama po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga (naknade za emitovanje, naknade za pružanje AVM usluge na zahtjev);
- drugim izvorima u skladu sa zakonom.

1) Naknade za registraciju pružalaca AVM usluga

Članom 44 Zakona o elektronskim medijima propisano je da pružalac AVM usluge plaća jednokratnu naknadu za registraciju, koja se utvrđuje na osnovu visine stvarnih troškova Agencije nastalih u postupku registracije.

Prema Pravilniku o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga, ova naknada se utvrđuje prema troškovima koji se odnose na izdavanje odobrenja za pružanje AVM usluga i upis u registar Agencije. Naknada za registraciju uplaćuje se bespovratno Agenciji prilikom preuzimanja dozvole i iznosi:

- za izdavanje odobrenja: 10% godišnje naknade;
- za produženje odobrenja: 5% godišnje naknade.

Prihodi po osnovu naknade za registraciju novih pružalaca AVM usluga nijesu projektovani iz sljedećih razloga:

- nije izvjesno da li će i kada biti raspisan jedan ili više konkursa za dodjelu prava na korišćenje radio-difuznih frekvencija odnosno ne može se predvidjeti broj zahtjeva za izdavanje odobrenja po osnovu takvog/ih postupaka kao ni dinamika njegovog/ih okončanja. Pošto se ova naknada može naplatiti tek prilikom izdavanja odobrenja, ne može se sa tačnošću predvidjeti mogući prihod po ovom osnovu;
- ne može se sa tačnošću predvidjeti broj zahtjeva za izdavanje odobrenja za emitovanje posredstvom sistema za distribuciju radio i TV programa bez upotrebe radio-difuznih frekvencija;
- iako bi se moglo očekivati da budu stvoreni uslovi za početak digitalnog TV emitovanja posredstvom prvog nacionalnog multipleksa, u ovom trenutku ne postoje objektivni parametri koji bi bili pouzdana osnova za planiranje javnog konkursa za dodjelu prava na kapacitet u prvom multipleksu, kao ni eventualni broj novih emitera.

2) Godišnje naknade po osnovu izdatih odobrenja za emitovanje (naknada za emitovanje)

Zakonom je propisano da se ove naknade utvrđuju na osnovu veličine zone pokrivanja prema broju stanovnika, atraktivnosti područja unutar zone pokrivanja, vrste elektronskog medija (radijskog ili televizijskog programa), platforme za emitovanje programa (sistemi zemaljske radio-difuzije, kablovski i MMDS sistemi, javne fiksne ili mobilne telekomunikacione mreže, satelitski distribicioni sistemi i druge mreže elektronskih komunikacija).

Prilikom izrade Plana, pošlo se od:

- podataka o pravima i obavezama prema izdatim odobrenjima za emitovanje. U odnosu na Plan koji je usvojen u decembru 2012. godine, revidirani plan uvažava činjenicu da je u međuvremenu prestalo da važi ili je oduzeto nekoliko odobrenja za emitovanje (TV Elmag, TV IN, NTV Orion, TV Ehoo, Radio Gorica, Radio Amigo,) dok su neki emiteri odustali od korišćenja radio-difuznih frekvencija (TV Atlas) i emitovanje nastavili samo kroz KDS/IPTV/DTH/MMDS sisteme;

- metodologije sadržane u Pravilniku o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga;
- vrijednosti Koeficijenta A koji predstavlja osnovicu za obračun godišnje naknade za emitovanje za 2013. godinu u iznosu od 2,150 €, što predstavlja umanjenje od 15% u odnosu na nivo koeficijenta iz 2012. godine. Umanjena vrijednost ovog parametra biće osnov za obračun naknada za emitovanje u drugom, trećem i četvrtom kvartalu 2013. godine, dok je za prvi kvartal već obračunata naknada sa vrijednošću koeficijenta od 2,500 €. Stvorenim uštedama i nastavkom krajnje racionalnog poslovanja, Agencija izlazi u susret zahtjevu komercijalnih emitera da se preispitaju i smanje naknade za emitovanje. Iako su ove naknade najmanje u regionu, Agencija pokazuje odgovoran odnos prema izuzetno teškoj situaciji u kojoj se nalaze elektronski mediji, nastaloj prvenstveno zbog ukidanja fondova za pospješivanje njihovog rada, sa jedne strane, i njihovog sporog prilagođavanja uslovima na tržištu, sa druge strane.

Prilikom projektovanja prihoda, uzeta su u obzir rješenja sadržana u Zakonu o digitalnoj radio-difuziji ("Sl. list Crne Gore", br. 34/11 i 31/12). Njegovim izmjenama iz juna 2012. godine predviđeno je da emiteri koji na dan njegovog stupanja na snagu imaju odobrenja za korišćenje frekvencija prestaju sa emitovanjem svojih televizijskih programa u analognoj tehnologiji najkasnije do 17. juna 2015. godine.

Odobrenja za emitovanje na dodijeljenim analognim TV kanalima su važila do 31. decembra 2012. godine. Imajući u vidu izmjene Zakona o digitalizaciji iz juna 2012. godine, Agencija za elektronske medije je produžila izdata odobrenja do 17. juna 2015. godine svim emiterima koji su podnijeli zahtjev za produženje i regulisali obaveze povodom naknade za emitovanje. Zbog toga su prihodi od TV emitovanja uz korišćenje analognih TV kanala ovih emitera projektovani za cijelu 2013. godinu.

Zakonom o digitalnoj radio-difuziji emiteri nijesu oslobođeni plaćanja naknade za emitovanje uz korišćenje kapaciteta MUX-a. To znači da, ako bi se izdala odobrenja za emitovanje posredstvom digitalne radio-difuzije, ovi subjekti bi trebali da počnu da plaćaju naknade i po ovom osnovu, što bi dodatno opteretilo poslovanje TV emitera u 2013. godini.

Kako nije sigurno kako će teći dinamika realizacije uslova za početak simulkasta posredstvom prvog MUX-a, planom nijesu predviđeni prihodi po ovom osnovu.

Treba imati u vidu da će prije početka obračuna naknada biti neophodno usvojiti izmjene i/ili dopune Pravilnika o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga tako da on uključi i model za obračun naknada za korišćenje ove platforme. Pri tome, treba sagledati i formulisati optimalno rješenje koje će prepoznati mogućnosti i ograničenja u korišćenju ove platforme ali i biti stimulatивно za prelazak sa analognog na digitalno emitovanje. Takođe, u radu na izmjenama i dopunama ovog pravilnika treba preispitati visinu, način utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za emitovanje uz korišćenje radio-difuznih frekvencija u odnosu sa ostalim platformama. Pri tome će se voditi računa da se stvore što povoljniji uslovi za dalji rad emitera i razvoj kvalitetne ponude na audiovizuelnom tržištu Crne Gore.

Dakle, revidiranim planom prihodi su projektovani na nivou koji je za 13,0% manji od onih u osnovnom planu s tim što je do smanjenja došlo zbog:

- smanjenja broja emitera (važećih odobrenja) i
- smanjenja vrijednosti koeficijenta A koji predstavlja osnovicu za obračun godišnje naknade za emitovanje za 15%.

3) Godišnje naknade po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga na zahtjev (naknade za pružanje AVM usluge na zahtjev)

Zakonom je propisano da se ove naknade utvrđuju na osnovu:

- fiksnog iznosa koji se utvrđuje na osnovu veličine područja na kojem se pružaju usluge, za period do kraja kalendarske godine u kojoj je započeto obavljanje djelatnosti, s tim što iznos naknade ne može biti veći od iznosa godišnje naknade za emitovanje za isto područje i

posredstvom iste platforme koja se koristi za pružanje usluge (sistemi zemaljske radio-difuzije, kablovski i MMDS sistemi, javne fiksne ili mobilne telekomunikacione mreže, satelitski distribicioni sistemi i druge mreže elektronskih komunikacija);

- godišnjeg prihoda pružaoca usluge ostvarenog po tom osnovu tokom prethodne kalendarske godine za tekuću godinu, s tim što iznos naknade ne može biti veći od 5% ovog prihoda.

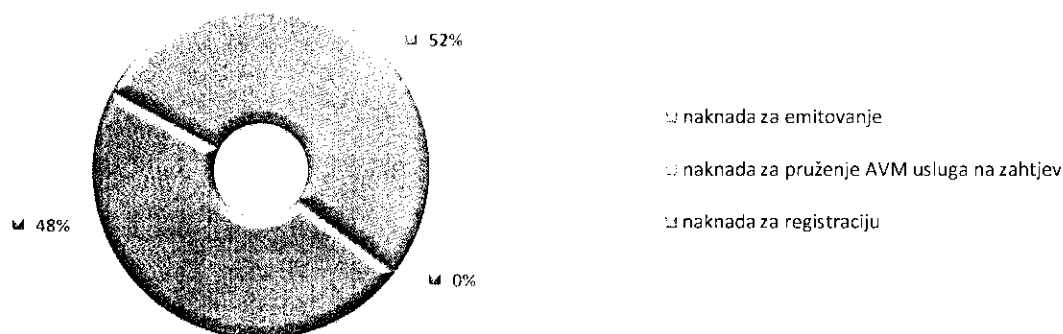
Za potrebe obračuna ovih naknada pošlo se od sljedećih pretpostavki:

- podataka o pravima i obavezama prema izdatim odobrenjima za pružanje AVM usluge na zahtjev, posebno visini naknada za 2012. godinu;
- procenta od 2.9% godišnjeg prihoda pružaoca usluge ostvarenog po ovom osnovu tokom 2012. godine (od zakonom propisanih maksimalno 5%), što je na nivou iz 2012. godine.

PLANIRANI PRIHODI	Finansijski plan 2013	REVIDIRANI PRIHODI			
	(verzija dec 2012)	2013	2012	2011	2010

Naziv prihoda

✧ naknada za registraciju	-	-	-	-	-
✧ naknada za emitovanje	487,872	30,948	185,690	371,381	-23.9
✧ naknada za pruženje AVM usluga na zahtjev	409,986	34,166	204,993	409,986	0.0
ukupno	897,858	65,114	390,683	781,367	-13.0

U strukturi planiranih prihoda za 2013. godinu, najznačajniju stavku predstavljaju prihodi od naknada za pruženje AVM usluga na zahtjev (52%), zatim slijede prihodi od naknada za emitovanje (48%). U odnosu na Plan usvojen u decembru 2012. godine došlo je do smanjenja učešća naknada za emitovanje u ukupnim prihodima Agencije sa 54% na 48%.

Takođe, na ukupnom nivou, projektovani (revidirani) prihodi su manji za 13.0% u odnosu na prihode iz osnovnog plana, odnosno za 116,491€.

PLAN RASHODA

Rashodi su usklađeni sa očekivanim obimom poslova i potrebom blagovremenog izvršavanja programskih aktivnosti Agencije i planirani su na osnovu detaljne procjene troškova koji su neophodni za njen rad, odnosno ostvarivanje zadataka utvrđenih u Programu rada za 2013. godinu. Takođe, rashodi su revidirani saglasno preporukama Skupštine Crne Gore, a nakon razmatranja datih mišljenja i sugestija Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Strukturu projektovanih rashoda za redovno poslovanje čine:

- **bruto zarade zaposlenih.** Iskazuju se u bruto iznosu i obuhvataju: redovnu zaradu za obavljeni rad u radno vrijeme za direktora i 19 zaposlenih (16 zaposlenih na neodređeno vrijeme i 3 zaposlena na

određeno vrijeme – dva u Sektoru za monitoring, jedan u Sektoru za pravne i ekonomske poslove). Uvažavajući preporuku Vlade Crne Gore o sprovođenju mjera za smanjivanje javne potrošnje, Savjet Agencije je počev od jula 2012. godine donio odluku o privremenoj korekciji zarade direktora Agencije na nivou 85% iznosa dvije prosječne neto zarade zaposlenih u Agenciji u mjesecu koji prethodi isplati zarade, umjesto ugovorom o radu definisanog nivoa od dvije prosječne zarade (akt br. 01-652 od 28.06.2012.g). Takođe, uvažavajući preporuku Vlade Crne Gore, direktor je donio odluku da se obračunska vrijednost koeficijenta zarada zaposlenih privremeno umanjuje za 5%, dok se zarada pomoćnika direktora umanjuje za 10%. U toku 2013. godine, Agencija je nastavila da se krajnje odgovorno i racionalno ponaša prema raspoloživim finansijskim sredstvima. U tom smislu, iako su usvojenim Finansijskim planom za 2013. godinu bili predviđeni određeni mjesečni izdaci, Agencija je od početka ove godine nastavila sa primjenom pomenutih odluka o smanjivanju zarada i naknada kao i ostalih troškova. U sklopu toga, zarade zaposlenih u Agenciji su od januara 2013. godine, pored gore navedenih umanjena, odlukom direktora Agencije dodatno umanjene tako što je obračunska vrijednost koeficijenta umanjena za još 5% (akt br. 02- 58 od 24.01.2013.g.). Na taj način, zarade zaposlenih u Agenciji su smanjene za 10% u odnosu na nivo iz prve polovine 2012. godine. U odnosu na Plan usvojen u decembru 2012. godine došlo je do smanjenja ovih troškova za 7.4%.

- **rashodi po osnovu naknada članova Savjeta.** Iskazuju se u bruto iznosu, definisani su Zakonom i Statutom Agencije. Uvažavajući preporuku Vlade Crne Gore o sprovođenju mjera za smanjivanje javne potrošnje, Savjet Agencije, počev od jula 2012. godine, donio je Odluku o privremenoj korekciji iznosa mjesečne naknade članovima Savjeta Agencije tako da ona iznosi 85% prosječne neto zarade zaposlenih u Agenciji. Troškovi po osnovu naknada članovima Savjeta za 2013. godinu projektovani su na nivou naknada iz januara 2013. godine odnosno u skladu sa usvojenim odlukama o smanjenju zarada zaposlenih u Agenciji i naknada članova Savjeta donesenih u toku 2012. Godine i početkom 2013. godine.

U odnosu na Plan usvojen u decembru 2012. godine ovi troškovi su smanjeni za 20.9%.

- **ostala primanja i naknade zaposlenih.** Iskazuju se u neto iznosu i sastoje se iz naknada prevoza zaposlenih, troškova zimnice i ostalih ličnih naknada utvrđenih zakonom odnosno Kolektivnim ugovorom Agencije za elektronske medije. U odnosu na Plan usvojen u decembru 2012. godine ovi troškovi su smanjeni za 6.2% (zbog smanjenja zarada);
- **rashodi za službena putovanja i članarine.** Obuhvataju troškove službenih putovanja u zemlji (prevoz, smještaj i dnevnice), troškove službenih putovanja u inostranstvo (prevoz, smještaj i dnevnice) i troškove članarina međunarodnim organizacijama. S obzirom na planirane aktivnosti (učesće u radu EPRA, AIB, Evropski audiovizuelni opservatorij, projekat SEE Digi.TV, projekat TV WEB, UNESCO-ve Radne grupe za medijsku statistiku, ...), kao i potrebe daljeg praćenja i usklađivanja sa međunarodnim propisima i praksom, realno je očekivati da će se tokom 2013. godine intenzivirati ove aktivnosti. U periodu od usvajanja osnovnog plana, Agencija je preuzela niz obaveza povodom učesća njenih predstavnika u aktivnostima radnih grupa za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračka poglavlja 10 i 28 (učesće na skringing i bilateralnim sastancima). Imajući u vidu da je realizacija tih troškova povezana sa dodatnim rashodima za službena putovanja, revidiranim planom nijesu projektovana smanjenja izdataka iz ove kategorije. Umjesto toga oni su zadržani na istom nivou a Agencija će preraspodjelom sredstava pokušati da obezbijedi pokrivanje svih neophodnih troškova i za ove namjene;
- **rashodi za materijal i usluge.** Obračunati su na osnovu prosječnih utrošaka određene vrste materijala u prethodnoj godini i očekivanog povećanja nivoa aktivnosti Agencije u 2013. godini. Osnovni elementi ove grupe troškova su: rashodi za kancelarijski materijal, reklamni materijal, sitan inventar, bankarske provizije, telefonske usluge, reprezentacija, premije osiguranja opreme i zaposlenih, poštanske usluge, naknade za ugovorene poslove. U odnosu na Plan usvojen u

decembru 2012. godine ovi troškovi su smanjeni za 17.1% (smanjeni planirani izdaci za reprezentaciju, troškove telefona, poštanske usluge, stručna usavršavanja zaposlenih).

- **troškovi održavanja osnovnih sredstava.** Obuhvataju troškove za registraciju i održavanje vozila, gorivo i energiju, servis i popravke, usluge tekućeg održavanja osnovnih sredstava i materijala za tekuće održavanje. Baziraju se na prosječnim godišnjim izdacima za tekuće održavanje i planiranim ulaganjima. U odnosu na Plan usvojen u decembru 2012. godine ovi troškovi su smanjeni za 11.9% (smanjeni planirani izdaci za osiguranje i registraciju vozila, kao i servis i popravke vozila);
- **ostala poslovna terećenja.** Uključuju administrativne takse, pretplate stručnih informativnih časopisa i novina, izdatke za plaćanje revizije godišnjih finansijskih iskaza, ostale nematerijalne troškove, troškove oglašavanja u medijima. Trošak revizije je obavezan po Statutu Agencije, a obračunat je za usluge redovne revizije finansijskih iskaza u skladu sa međunarodnim standardima. U toku 2013. godine Agencija će sprovesti i pripremne aktivnosti oko organizacije sastanka EPRA koji će se održati u Crnoj Gori, kao i aktivnosti za obilježavanje deset godina od osnivanja Agencije za elektronske medije. U odnosu na Plan usvojen u decembru 2012. godine ovi troškovi su smanjeni za 43.59% (smanjeni planirani izdaci za pretplate stručnih informativnih časopisa i novina; nabavku računarske opreme i sofvera, planirana istraživanja tržišta AVM usluga, pripremu organizacije sastanka EPRA koji će se održati u Crnoj Gori, kao i aktivnosti za obilježavanje deset godina od osnivanja Agencije za elektronske medije, troškovi obezbjeđenja zgrade, sponzorstva i donacije, kao i redizajniranje i ažuriranje veb sajta).
- **sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih.** Odnose se na izdvajanje sredstava u iznosu od 25.000 €, po osnovu Ugovora sa CKB-om o kreditiranju zaposlenih radnika za rješavanje stambenih potreba subvencioniranjem dijela kamate, saglasno Pravilniku o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u Agenciji za radio-difuziju;
- **ostali rashodi i rezerva.** Koriste se u slučaju nepredviđenih okolnosti i imaju za cilj povećanje finansijske stabilnosti i smanjenje posljedica u periodima kada su prilivi i izdaci neujednačeni.

Može se zaključiti da su u odnosu na Plan usvojen u decembru 2012. godine, projektovani (revidirani) rashodi smanjeni za 15.1% odnosno za 130,581€.

PLANIRANI RASHODI	2013	REVIDIRANI RASHODI			
		2013	2012	2012	2012
/ Bruto zarade zaposlenih					
◇ neto zarade zaposlenih	240,804	17,661	105,968	211,937	-12.0
◇ porez na zarade	35,572	3,578	21,467	42,934	20.7
◇ doprinos za obavezno PIO – zaposleni	59,287	4,503	27,017	54,034	-8.9
◇ doprinos za obav. zdrav. osig. – zaposleni	33,596	2,552	15,310	30,619	-8.9
◇ doprinos za osig. od nezap. – zaposleni	1,976	150	901	1,801	-8.9
◇ doprinos za obavezno PIO – poslodavac	21,738	1,651	9,906	19,812	-8.9
◇ doprinos za obav. zdrav. osig. – poslodav.	15,019	1,141	6,844	13,689	-8.9
◇ doprinos za osig. od nezaposl. – poslodav.	1,976	150	901	1,801	-8.9
◇ prirez na porez na zarade	5,336	537	3,220	6,440	20.7
◇ doprinos za Savez samostalnih sindikata	790	60	360	720	-8.8
◇ doprinos Fondu rada	790	60	360	720	-8.8
◇ doprinos za profesionalnu rehabilitaciju	386	145	872	1,745	352.0
ukupno	417,270	32,188	193,126	386,253	-7.4

II Bruto naknade Savjeta agencije					
◇ neto naknade Savjetu Agencije	58,604	3,690	22,142	44,284	-24.4
◇ porez na naknade	7,686	617	3,701	7,403	-3.7
◇ doprinos za obavezno PIO – zaposleni	17,508	1,138	6,830	13,660	-22.0
◇ doprinos za obav. zdrav. osig. – zaposleni	1,607	168	1,007	2,015	25.4
◇ doprinos za obav. zdrav. osig. – poslodav.	718	46	275	551	-23.3
◇ prirez na porez na naknade	1,153	93	555	1,110	-3.7
ukupno	87,276	5,752	34,511	69,022	-20.9
III Ostala primanja i naknade					
◇ troškovi prevoza zaposlenih	3,600	300	1,800	3,600	0.0
◇ troškovi zimnice	8,400	575	3,451	6,902	-17.8
◇ ostale naknade / pomoći	12,000	1,000	6,000	12,000	0.0
ukupno	24,000	1,875	11,251	22,502	-6.2
IV Službena putovanja i članarine					
◇ službena putovanja u zemlji	2,400	200	1,200	2,400	0.0
◇ službena putovanja u inostranstvo	20,000	1,667	10,000	20,000	0.0
◇ članarine za međunarodne organiz.	7,000	583	3,500	7,000	0.0
ukupno	29,400	2,450	14,700	29,400	0.0
V Rahodi za materijal i usluge					
◇ kancelarijski materijal	7,200	600	3,600	7,200	0.0
◇ sitan inventar	3,600	300	1,800	3,600	0.0
◇ reprezentacija	7,200	417	2,500	5,000	-30.6
◇ premije osiguranja zaposlenih	1,050	88	525	1,050	0.0
◇ ostale neproizvodne usluge	2,400	200	1,200	2,400	0.0
◇ provizije platnom prometu	3,000	250	1,500	3,000	0.0
◇ ostali porezi i doprinosi	2,400	200	1,200	2,400	0.0
◇ troškovi za telefone	7,200	458	2,750	5,500	-23.6
◇ poštanske usluge	3,600	250	1,500	3,000	-16.7
◇ ugovorene usluge	6,000	500	3,000	6,000	0.0
◇ stručna usavršavanja zaposlenih	7,200	250	1,500	3,000	-58.3
ukupno	50,850	3,513	21,075	42,150	-17.1
VI Troškovi održavanja osnovnih sredstava					
◇ osiguranje i registracija vozila	3,000	167	1,000	2,000	-33.3
◇ servis, popravke vozila	3,000	208	1,250	2,500	-16.7
◇ gorivo i mazivo	4,200	350	2,100	4,200	0.0
◇ tekuće održavanje osn. sredstava	2,400	200	1,200	2,400	0.0
ukupno	12,600	925	5,550	11,100	-11.9

VII Ostala poslovna terećenja

◇ troškovi administrativnih taksi	1,200	100	600	1,200	0.0
◇ pretplate na čas, štamp, nov. agen.	7,200	500	3,000	6,000	-16.7
◇ troškovi reklame i propagande	15,000	417	2,500	5,000	-66.7
◇ troškovi revizije završnog računa	2,500	208	1,250	2,500	0.0
◇ ostali nematerijalni troškovi	3,600	300	1,800	3,600	0.0
◇ oglašavanje u medijima	3,360	280	1,680	3,360	0.0
◇ nabavka kancelarijske i računarske opreme (osavremenjavanje postojeće i nabavka nove)	10,000	1,250	7,500	15,000	50.0
◇ istraživanja tržišta AVM usluga	40,000	833	5,000	10,000	-75.0
◇ priprema sastanka EPRA-e i obilježavanje desetogodišnjice Agencije	20,000	833	5,000	10,000	-50.0
◇ troškovi obezbjeđenja zgrade	10,000	417	2,500	5,000	-50.0
◇ sponzorstva i donacije	10,000	583	3,500	7,000	-30.0
◇ kotizacije za seminare	2,000	167	1,000	2,000	0.0
◇ redizajniranje i ažuriranje web sajta	10,000	417	2,500	5,000	-50.0
ukupno	134,860	6,305	37,830	75,660	-43.9

VIII Stambena pitanja zaposlenih

◇ obaveza po ugovoru	25,000	2,083	12,500	25,000	0.0
ukupno	25,000	2,083	12,500	25,000	0.0

IX Rezerva

◇ 7% ukupnog budžeta	54,688	3,856	23,138	46,276	-15.4
ukupno	54,688	3,856	23,138	46,276	-15.4

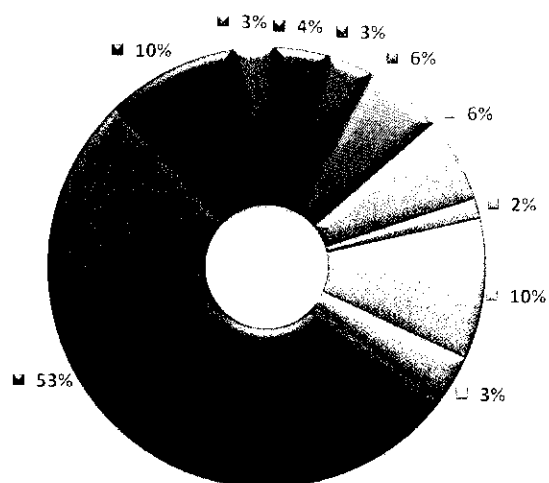
X Amortizacija

◇ amortizacija osnovnih sredstava	27,000	2,083	12,500	25,000	-7.4
ukupno	27,000	2,083	12,500	25,000	-7.4

UKUPNI RASHODI

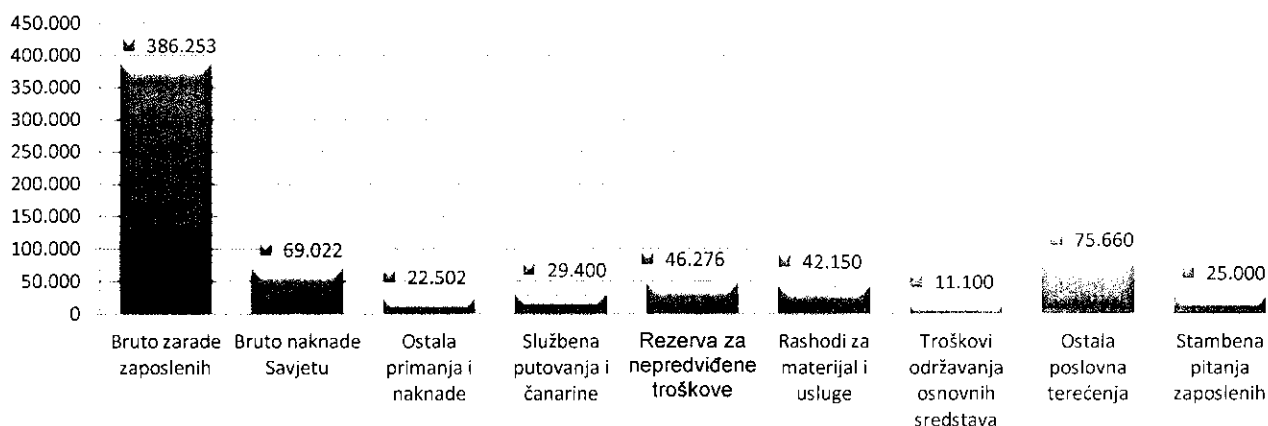
362,944

61,050

- ▣ Bruto zarade zaposlenih
- ▣ Bruto naknade Savjetu
- ▣ Ostala primanja i naknade
- ▣ Službena putovanja i članarine
- ▣ Amortizacija
- ▣ Rashodi za materijal i usluge
- ▣ Rezerva za nepredviđene troškove
- ▣ Troškovi održavanja osnovnih sredstava
- ▣ Ostala poslovna terećenja
- ▣ Stambena pitanja zaposlenih

U strukturi planiranih rashoda u 2013. godini najznačajniju stavku predstavljaju bruto zarade zaposlenih (53%), zatim slijede ostala poslovna terećenja (10%), bruto naknade Savjetu (9%), rezerva za nepredviđene troškove (6%), rashodi za materijal i usluge (6%), troškovi za službena putovanja i članarine (4%), stambena pitanja zaposlenih (3%), troškovi za ostala primanja i naknade (3%), amortizacija (3%) i troškovi održavanja osnovnih sredstava (2%).

PLAN INVESTICIJA

Imajući u vidu potrebu stvaranja savremenih i efikasnih uslova za obavljanje nadležnosti Agencije, u toku 2013. godine se planira realizacija investicionih aktivnosti koja se odnosi na opremanje Sektora za monitoring.

Za potrebe Sektora za monitoring u narednoj godini planira se nabavka softvera kojim će se obezbijediti 24 časovno praćenje i arhiviranje snimljenih programskih sadržaja elektronskih medija u Crnoj Gori direktno ili posredstvom distributivnih sistema (KDS, MMDS, IPTV i DTH). U tu svrhu neophodno je nabaviti i adekvatnu opremu koja će tehnički podržati navedeni softver.

Imajući u vidu nadležnost Agencije vezane za praćenje ispunjenja obaveza koje se odnose na programske kvote (evropska AVM djela, djela nezavisne produkcije) biće neophodno organizovati i uspostaviti sistem za prikupljanje, čuvanje i obradu neophodnih podataka.

Sve ove obaveze prepoznate su od strane Evropske komisije kroz godišnje Izvještaje o progresu Crne Gore. Tako je Izvještajem o napretku Crne Gore za 2011. godinu ukazano: „Dobar napredak je ostvaren u oblasti audiovizuelne politike, naročito u smislu usklađivanja sa *acquis-em*. Agencija za elektronske medije je osnažena, ali njen kapacitet da efikasno prati tržište ostaje neadekvatan.“ Takođe, Izvještajem o napretku Crne Gore za 2012. godinu je istaknuto: „Usvojene su izmjene i dopune Zakona o elektronskim medijima prema kojima je Agencija za elektronske medije dužna da dostavi svoje operativne i finansijske planove i izvještaje Skupštini na odobrenje. Ovim se jasno podriva nezavisnost Agencije. Iako je Agencija za elektronske medije neznatno unaprijedila svoje kapacitete za praćenja medija, i dalje ne uspijeva da ih prati izvan glavnog grada.“

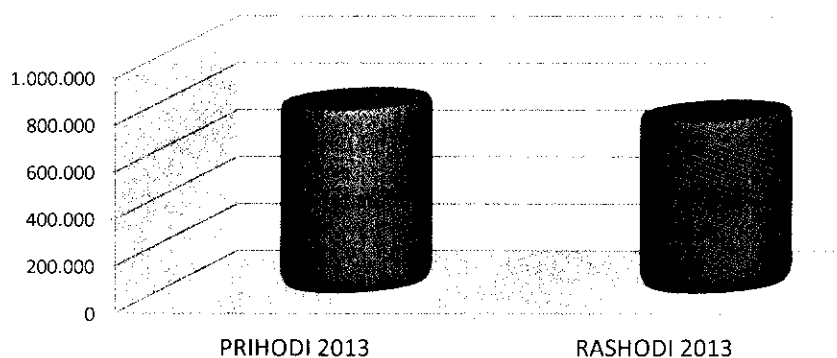
X	Sektor za monitoring	
	◇ oprema za monitoring i arhiviranje programskih sadržaja	100,000 €
	ukupno	100,000 €

S obzirom da se radi o specifičnoj nabavci gdje je teško jasno i precizno unaprijed predvidjeti tržišne uslove za nabavku navedene opreme, sredstva za ovu namjenu će se postepeno obezbijedivati iz akumuliranog viška prihoda nad rashodima, sredstava rezervi i uz podršku donacija međunarodnih organizacija i institucija.

REZIME

U postupku izrade revidiranog finansijskog plana Agencije za 2013. godinu pošlo se od predviđanja da će uslovi finansiranja i dalje biti pod snažnim uticajem opštih ekonomskih prilika, kao i da se Agencija suočava sa problemom zbog kašnjenja u naplati prihoda od naknada za emitovanje. U takvim okolnostima sagledane su objektivne mogućnosti za ostvarenje realnog nivoa prihoda kojim se mogu alimentirati planirani rashodi.

U 2013. godini Agencija za elektronske medije planira ukupne (revidirane) prihode u iznosu **781,367 €**. Planirani (revidirani) rashodi iznose **732,363 €** i manji su od planiranih prihoda za **49,003 €**.

Planirani prihodi od naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga i ostalih prihoda omogućavaju da se u cjelini pokriju planirani rashodi što je i cilj finansijskog poslovanja Agencije. U tim projekcijama moguće je realizovati planske zadatke osnovne djelatnosti Agencije koje se odnose na ostvarivanje regulatorne funkcije u audiovizuelnom medijskom sektoru.

Iako je bilo predviđeno Zakonom o elektronskim medijima da će se riješiti pitanje trajnog smještaja Agencije, do realizacije tih aktivnosti nije došlo a nije izvjesno da li će Vlada CG, u skladu sa obavezama propisanim Zakonom, realizovati svoju obavezu po osnovu obezbjeđenja prostornih uslova za rad Agencije. Imajući to u vidu u toku 2013. godine Agencija će se suočiti sa odlukom da pristupi rješavanju ovog pitanja angažovanjem kreditnih sredstava.

Polazeći od obaveza koje proizilaze iz procesa stabilizacije i pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji kao i obaveza preuzetih u okviru Savjeta Evrope, u 2013. godini već su intenzivirane aktivnosti oko procesa digitalizacije i dalje harmonizacije regulatornog okvira sa međunarodnim standardima. Taj proces zahtijevaće intenzivnija ulaganja u stručno usavršavanje zaposlenih u Agenciji i angažovanje stručnih konsultanata iz zemlje i inostranstva. I po ovom osnovu će se koristiti uglavnom sredstva Agencije dok se samo u manjem obimu očekuje podrška međunarodnih organizacija (EU - SEE Digi.TV, OEBS – obuka osoblja).

U cilju ostvarenja finansijskog plana Agencije i obezbjeđenja stabilnog funkcionisanja sektora u cjelini neophodno je:

1. stvoriti uslove za dosljednu primjenu Zakona o elektronskim medijima u dijelu koji se odnosi na stabilnost izvora finansiranja Agencije iz naknada za emitovanje i naknada za pružanje AVM usluga na zahtjev;
2. sagledati mogućnost i raspisati javni konkurs za dodjelu prava na raspoložive frekvencijske resurse;
3. riješiti problem neizmirenih obaveza od strane emitera putem zakonom propisanih mjera. Neophodno je primijeniti sistem mjera i postupaka naplate fakturisanih prihoda od emitera koji

ne izmiruju redovno svoje obaveze (od opomena do krajnje mogućnosti: ukidanja – suspenzije odobrenja za emitovanje);

4. pridržavati se jasno definisanih procedura za administrativno poslovanje i računovodstveno – finansijske poslove.

Da bi se obezbijedila realizacija Revidiranog finansijskog plana neophodno je:

1. praćenje finansijskih uslova poslovanja, sa aspekta održavanja likvidnosti;
2. mjesečno analizirati prihode i rashode, kao instrumente kontrole uspjeha;
3. vršiti stalnu internu kontrolu ekonomičnosti poslovanja.

DIREKTOR

Abaz Džafić

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
PODGORICA

Primljeno:	28.05.2014.g.	
Sektor	Broj	Prilog
01	384	

VM KOD d.o.o. Podgorica
Društvo za reviziju i konsalting

„AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE“

*Finansijski iskazi za godinu završenu 31. decembra 2013. godine
i Izveštaj nezavisnog revizora*

Podgorica, mart 2014. godine

<i>SADRŽAJ</i>	<i>Strana</i>
IZJAVA O ODGOVORNOSTI RUKOVODSTVA	1
MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA	2-3
FINANSIJSKI ISKAZI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013. GODINE:	4-11
○ Iskaz o ukupnom rezultatu /Bilans uspjeha/	4-5
○ Iskaz o finansijskoj poziciji /Bilans stanja/	6-7
○ Iskaz o promjenama na kapitalu	8-9
○ Iskaz o tokovima gotovine	10-11
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE	12-25

“Agencija za elektronske medije” Podgorica
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog broj 9, Podgorica

Društvu za reviziju i konsalting „VM KOD“ d.o.o. Podgorica

Predmet: Izjava o odgovornosti Rukovodstva Agencija za elektronske medije-Podgorica*

Ova izjava se daje u vezi sa revizijom finansijskih iskaza „Agencije za elektronske medije” Podgorica (u daljem tekstu: “Agencija”) za 2013. godinu, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li su priloženi finansijski iskazi, po svim materijalno značajnim pitanjima, realno i objektivno prikazani u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori.

Obavještavamo Vas da smo svjesni svoje odgovornosti za istinitu i objektivnu prezentaciju finansijskih iskaza Agencije u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima/Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i propisima Crne Gore i stoga dajemo svoju saglasnost na finansijske iskaze Agencije za 2013. godinu.

Prema našem najboljem znanju i uvjerenju, ovim potvrđujemo sledeće:

- Finansijski iskazi Agencije za 2013. godinu su prikazani istinito i objektivno po svim bitnim pitanjima i ne sadrže materijalno značajna pogrešna iskazivanja ili propuste;
- Rukovodstvo i lica koja imaju značajnu ulogu u internom sistemu kontrole ili lica koja mogu imati materijalno značajan uticaj na računovodstvene izvještaje Agencije nijesu bila uključena u nezakonite radnje;
- Nije bilo optužbi za pronevjere koje bi uticale na finansijske iskaze Agencije prijavljenih od strane zaposlenih i bivših zaposlenih i nije bilo neusklađenosti sa zakonima ili drugim propisima koje bi mogle imati materijalni uticaj na prezentirane finansijske iskaze Agencije;
- Odgovorni smo za odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i davanje opravdanih i razumnih procjena;
- Odgovorni smo za postupanja u skladu sa važećim računovodstvenim propisima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u predmetnim finansijskim iskazima i za primjenu odgovarajućeg sistema internih kontrola u cilju otkrivanja i sprečavanje prevara i greški i drugih nepravilnosti;
- Stavili smo Vam na raspolaganje sve zapisnike sa sjednica organa upravljanja i rukovođenja Agencije i sve poslovne knjige i potkrepljujuću dokumentaciju koja je bila relevantna za vršenja revizije finansijskih iskaza za 2013. godinu. Sva prezentirana i dostavljena dokumentacija i date izjave su potpune i vjerodostojne;
- Nije bilo netačnih izvještaja ili informacija koje bi uticale na finansijske iskaze Agencije za 2013. godinu, a na čiji rad ste se Vi oslanjali prilikom sprovođenja revizije;
- Agencija je postupala u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora koji bi, u slučaju nepridržavanja, mogli imati materijalno značajne efekte na finansijske iskaze;
- Sve informacije vezane za poslovne ugovore sa našim klijentima su potpuno prezentirane;
- Nemamo planove niti namjere koje bi mogle da materijalno značajno izmijene knjigovodstvenu vrijednost ili klasifikaciju sredstava i obaveza prikazanih u finansijskim iskazima;
- Prikazali smo i proknjižili sve nastale, kao i potencijalne obaveze i potvrđujemo da nijesmo ugovarali hipoteke, zaloge i garancije;
- Sve poslovne transakcije su konačne i ne postoje dodatni ugovori sa klijentima ili drugi ugovorni uslovi koji dopuštaju izmjene;
- Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji zahtjevaju korekcije u našim finansijskim iskazima i nijesu nastale okolnosti koje bi nepovoljno uticale da Agencija nastavi poslovanje po principu načela stalnosti poslovanja.

Podgorica, 20.03.2014. godine

„Agencija za elektronske medije“ Podgorica

U ime rukovodstva Agencije,
Abaz Beli Džafić, Direktor

SAVJETU AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE**Izveštaj nezavisnog revizora**

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza Agencije za elektronske medije Podgorica (u daljem tekstu: Agencija), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji/bilans stanja na dan 31. decembra 2013. godine, iskaz o ukupnom rezultatu/bilans uspjeha, iskaz o tokovima gotovine i iskaz o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo Agencije je odgovorno za pripremu, sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih iskaza u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore. Ova odgovornost uključuje: kreiranje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola bitnih za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja nastale usled pronevjere ili grešaka, izbor i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika kao i sprovođenje računovodstvenih procjena koje su opravdane u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim iskazima, na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo relevantnih etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim iskazima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući i procjenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim iskazima, nastalog usled pronevjere ili grešaka. Prilikom procjene ovih rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih iskaza Agencije u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih postupaka u skladu sa okolnostima, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola primijenjenih u Agenciji. Revizija takođe obuhvata ocjenu opravdanosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšteg prikaza finansijskih iskaza.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljan i odgovarajući osnov za izražavanje našeg mišljenja.

(nastavlja se)

2

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski iskazi, po svim materijalno značajnim pitanjima, daju istinit i objektivan prikaz finansijskog položaja Agencije sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultata njenog poslovanja, iskaza o promjenama na kapitalu i tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori.

Ostala pitanja

Ne izražavajući rezerve u odnosu na dato mišljenje, a uzimajući u obzir da Agencija pripada javnom sektoru, navodimo pitanja vezana za neusklađenost sa odredbama određenih zakona:

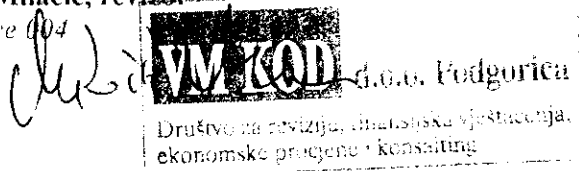
- Članom 30 Zakona o javnim nabavkama (Sl.list CG, br. 42/11) propisano je da ukupna godišnja vrijednost javnih nabavki primjenom neposrednog sporazuma ne može da prelazi 10% izvršenog budžeta za javne nabavke naručioca u prethodnoj godini, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi do 200.000 EUR. Od strane Agencije nam je prezentiran obrazac C za podnošenje podataka o dodijeljenim javnim nabavkama u 2013. godini primjenom neposrednog sporazuma, koji je Agencija predala Upravi za javne nabavke i u kojem je sama konstatovala probijanje navedenog limita. Prema izjavi rukovodstva, Agencija ulaže maksimalne napore da svoje poslovanje sprovodi u skladu sa ovim zakonom i saglasno tome blagovremeno dostavljaju Upravi za javne nabavke sve propisane informacije i dokumentaciju o sprovednim postupcima javnih nabavki. Dalje navode da Uprava za javne nabavke tim povodom nije imala bilo kakvu sugestiju ili komentar. Rukovodstvo Agencije smatra da su dosadašnjim radom u potpunosti potvrdili racionalnost i efikasnost u planiranju i korišćenju prihoda i rashoda na transparentan način i bez diskriminacije bilo kog subjekta.
- Shodno odredbama člana 2 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Sl.list CG“ br. 73/08 do 30/12) Agencija je obveznik primjene ovog zakona i pratećih podzakonski akata. Nismo se uvjerali u dosljednu primjenu odredbi ovog zakona od strane Agencije. Prema izjavi rukovodstva, Agencija je svjesna obaveza koje ovaj zakon nameće ali zbog objektivnih okolnosti, a prije svega ograničenog broja zaposlenih, do sada nije bila u mogućnosti da u potpunosti realizuje sve predviđene obaveze. Rukovodstvo Agencije dalje navodi da prepoznaje značaj postojanja efikasnih unutrašnjih finansijskih kontrola za racionalno i odgovorno upravljanje sredstvima i u tom smislu će, u skladu sa Zakonom o elektronskim medijima, Statutom Agencije i podzakonskim aktima donesenim na osnovu njih, nastaviti sa sprovođenjem već uvedenih mjera unutrašnje finansijske kontrole i sagledati mogućnost uvođenja dodatnih mjera kako bi se obezbijedila potpunija primjena ovog zakona.

Podgorica, 20. mart 2014. godine

“VM KOD” d.o.o. Podgorica

Veselin Miličić, revizor

br. licence 004

Popunjava pravno lice	
Matični broj 02386135	Šifra djelatnosti 6190
Popunjava	

Naziv: Agencija za elektronske medije Sjedište: Podgorica
--

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/
u periodu od 01.01. do 31.12.2013 godine

-u EUR-

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	I. POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201		860.457	953.042
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202			
62	2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
630	3. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204			
631	4. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	3(b), 4	860.457	953.042
	II. POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207		(637.586)	(624.291)
50	1. Nabavna vrijednost prodane robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209	3(c), 5	(21.589)	(14.935)
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210	3(m), 6	(493.420)	(516.799)
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	3(h), 7	(27.429)	(25.883)
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	3(c), 8	(95.148)	(66.674)
	A. POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213		222.871	328.751
66	I. FINANSIJSKI PRIHODI	214		1.824	2.534
56	II. FINANSIJSKI RASHODI	215		(18.404)	(25.386)
	B. FINANSIJSKI REZULTAT (214-215)	216	3(e), 9	(16.580)	(22.852)
67, 68, 691 i 692	I. OSTALI PRIHODI	217	10	59.299	29.982
57, 58, 591 i 592	II. OSTALI RASHODI	218	11	(211.281)	(319.811)
	C. REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219		(151.982)	(289.829)
	D. REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220		54.309	16.070
690 590	E. NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	221			
	F. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222		54.309	16.070

	G. DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223		
	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	224		
	2. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja	225		
	3. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridruženih društava	226		
	4. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	227		
	5. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228		
	H. PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229		
721	1. Tekući porez na dobit	230		
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231		
	I. NETO REZULTAT (222+223-229)	232	54.309	16.070
	J. ZARADA PO AKCIJI			
	1. Osnovna zarada po akciji	233		
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	234		

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji („Sl. list CG“ broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici,

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza

Odgovorno lice,

Dana 28.02.2014.

Svetlana Raonić

Beli Džafić

[Handwritten signature]

(Napomene na stranama od 12 do 25 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza)
Mišljenje revizora - strane 2 i 3

Popunjava pravno lice	
Matični broj 02386135	Šifra djelatnosti 6190
Popunjava	

Naziv: Agencija za elektronske medije Sjedište: Podgorica
--

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/
na dan 31.12.2013. godine

Grupa računa, račun	POZICIJA	Red broj	Napomena broj	-u EUR- Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
00 (dio)	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001			
	B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	002		91.954	82.713
012	I. GOODWILL	003			
01 bez 012	II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		18.554	20.688
	III NEKRETNINE,POSTROJENJA,OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005		73.400	62.025
020, 022, 023, 026, 027 (dio),028 (dio), 029	1. Nekretnine,postrojenja i oprema	006	3(g), 12	73.400	62.025
024,027(dio), 028(dio)	2. Investicione nekretnine	007			
021,025,027(dio), 028(dio)	3. Biološka sredstva	008			
	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009			
030,031(dio), 032(dio), 039(dio)	1. Učešća u kapitalu	010			
031(dio), 032(dio)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011			
032(dio),033 do 038, 039(dio)	3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	012			
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013			
04	D. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014			
	E. OBRтна SREDSTVA 016+017	015		1.080.260	1.088.997
10 do 13,15	I. ZALIHE	016			
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	017		1.080.260	1.088.997
20,21,22 osim223	1. Potraživanja	018	3(j), 13	255.471	308.952
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	019			
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	020			
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021	3(l), 14	824.789	780.045
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022			
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023		1.172.214	1.171.710

PASIVA					
	A. KAPITAL (102 do 109)	101	15	1.119.494	1.081.256
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		540.691	540.691
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104			
330,331 i 333	IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOZIVIH ZA PRODAJU	105			
332 i 334	V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOZIVIH ZA PRODAJU	106			
34	VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107		578.803	540.565
35	VII. GUBITAK	108			
237	VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJEI	109			
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110			
40 (dio)	I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111			
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112			
414, 415	1. Dugoročni krediti	113			
41 bez 414,415	2. Ostale dugoročne obaveze	114			
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115			
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116		52.720	90.454
	I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117		52.720	90.454
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	118			
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	119			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	120	16	41.775	61.872
45,46 i 49 osim 498	4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121	17	10.945	28.582
47,48 osim 481	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122			
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123			
40 (dio)	II KRATKOROČNA REZERVISANJA	124			
	E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125		1.172.214	1.171.710

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji („Sl. list CG“ broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici,

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza,

Odgovorno lice,

Dana 28.02.2014.

Svetlana Banić

baz Belj Džafić

(Napomene na stranama od 12 do 25 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza)

Mišljenje revizora - strane 2 i 3

Popunjava pravno lice	
Matični broj 02386135	Šifra djelatnosti 6190
Popunjava	

Naziv: Agencija za elektronske medije
Sjedište: Podgorica

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

u periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine

-u EUR-

Pozicija	OPIS	Red. br.	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Red. br.	Ostali kapital (rn 309)	Red. br.	Neplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Red. br.	Emisiona premija (rn 320)	Red. br.	Rezerve (rn 321, 322)	Red. br.	Revaloriz. rezerve (grupa 33)	Red. br.	Neraspoređena dobit (grupa 34)	Red. br.	Gubitak (grupa 35)	Red. br.	Otkupljene sopstvene akcije i udjeli (rn 237)	Red. br.	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6 +7+8-9-10)
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11									
1	Stanje na dan 01.01.2012. godine	401	540.691	418		427		436		445		454		463	524.495	472		481		490	1.065.186
2	Effekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	402		411		420		429		438		447		456		465		474		483	
3	Korigovano početno stanje na dan 01.01. 2012. godine (r.br. 1+2)	403	540.691	416		425		434		443		452		461	524.495	470		479		488	1.065.186
4	Neto promjene u 2012. godini	404		417		426		435		444		453		462	16.070	471		480		489	16.070

5	Stanje na dan 31.12. 2012. godine (r.br. 3+4)	405	540.691	418	427	436	445	454	463	540.565	472	481	490	1.081.256
6	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	406		415	424	433	442	451	460		469	478	487	
7	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2013. godine (r.br. 5+6)	407	540.691	416	425	434	443	452	461	540.565	470	479	488	1.081.256
8	Neto promjene u 2013. godini	408		417	426	435	444	453	462	38.238	471	480	489	38.238
9	Stanje na dan 31.12. 2013. godine (r.br. 7+8)	409	540.691	418	427	436	445	454	463	578.803	472	481	490	1.119.494

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji („Sl. list CG“ broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici.

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza.

Odgovorno lice.

Dana 28.02.2014.

Svetlana Raorić

Abaz Beli Džafić

(Handwritten signature of Abaz Beli Džafić)

(Napomene na stranama od 12 do 25 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza)

Mišljenje revizora - strane 2 i 3

Popunjava pravno lice	
Matični broj 02386135	Šifra 6190
Popunjava	

Naziv: Agencija za elektronske medije Sjedište: Podgorica
--

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE
 u periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine

-ii EUR-

POZICIJA	Redni broj	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	777.689	769.171
1. Prodaja i primljeni avansi	302		
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	777.689	769.171
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	(682.029)	(610.158)
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	(170.205)	(67.973)
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	(493.420)	(516.799)
3. Plaćene kamate	308	(18.404)	(25.386)
4. Porez na dobitak	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310		
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	95.660	159.013
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312	1.824	2.534
1. Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	315		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316	1.824	2.534
5. Primljene dividende	317		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318	(36.670)	(15.089)
1. Kupovina akcija i udjela (neto odlivi)	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320	(36.670)	(15.089)
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	322	(34.846)	(12.555)
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323		
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	325		
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326		

II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327	(16.070)	
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	329		
3. Finansijski lizing	330		
4. Isplaćene dividende	331	(16.070)	
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332	(16.070)	
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	44.744	146.458
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	780.045	633.587
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	335		
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	336		
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	824.789	780.045

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji („Sl. list CG“ broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza,

Odgovorno lice.

Dana 28.02.2014.

Svetlana Raonić

Abaz Beli Džafić

(Napomene na stranama od 12 do 25 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza)

Mišljenje revizora - strane 2 i 3

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Agencija za radio - difuziju je osnovana 2003. godine u skladu sa Zakonom o radio-difuziji (»Sl.list RCG«, br. 51/02, 62/02, 46/04, 56/04, 77/06, »Sl.list Crne Gore«, br. 50/08, 79/08, 53/09). U skladu sa odredbama Zakona o radio-difuziji i Zakona o privrednim društvima, Agencija za radio-difuziju je upisana u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici pod registarskim brojem 10-0000015/001 od 31.07.2003. godine.

Saglasno Zakonu o elektronskim medijima (»Sl.list Crne Gore«, br. 46/10 do 06/13) Agencija za radio - difuziju nastavlja da radi pod nazivom Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija). Agencija je preuzela zaposlene, sredstva, opremu, prava i obaveze Agencije za radio-difuziju.

Agencija je nezavisni regulatorni organ za oblast audiovizuelnih usluga (u daljem tekstu: AVM usluga) koji vrši ovlašćenja u skladu sa Zakonom o elektronskim medijima.

Osnivač Agencije je država Crna Gora.

Sjedište Agencije je u Podgorici, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 9.

Šifra djelatnosti je 6190 - Ostale telekomunikacione djelatnosti.

PIB je 02386135,

Na dan 31.12.2013. godine Agencija je imala 20 zaposlenih službenika.

Izvršni direktor Agencije je Abaz Beli Džafić.

Djelatnost Agencije obuhvata sljedeće nadležnosti:

- predlaže program razvoja sektora AVM usluga;
- u saradnji sa regulatornim organom za elektronske komunikacije priprema stručne osnove za izradu plana namjene radio-frekvencijskih opsega, u dijelu koji se odnosi na zemaljsku radio-difuziju;
- daje saglasnost na predlog plana raspodjele radio frekvencija, u dijelu koji se odnosi na zemaljsku radio-difuziju;
- daje mišljenje regulatornom organu za elektronske komunikacije o potrebi određivanja operatora sa značajnom tržišnom snagom, ako se na osnovu analize utvrdi da određeno relevantno tržište usluga elektronskih komunikacija, koje predstavljaju uslov za pružanje i/ili pristup AVM uslugama, nije dovoljno konkurentno;
- izdaje odobrenja za pružanje AVM usluga (odobrenja za emitovanje i odobrenja za pružanje AVM usluga na zahtjev);
- utvrđuje visinu naknada za izdavanje i korišćenje odobrenja za pružanje AVM usluga;
- vodi registre pružalaca AVM usluga i elektronskih publikacija;
- odlučuje o prigovorima fizičkih i pravnih lica u vezi sa radom pružalaca AVM usluga;
- vrši nadzor nad primjenom Zakona o elektronskim medijima;
- donosi i sprovodi podzakonske akte za sprovođenje Zakona o elektronskim medijima;
- obavlja i druge poslove, u skladu sa Zakonom i Statutom Agencije.

Agencija saraduje sa regulatornim organom nadležnim za elektronske komunikacije i organom uprave nadležnim za zaštitu konkurencije, u dijelu koji se odnosi na analizu tržišta usluga elektronskih komunikacija koje predstavljaju uslov za pružanje i/ili pristup AVM uslugama.

Agencija, u cilju ostvarivanja opšteg interesa, vrši nadzor nad izvršavanjem obaveza pružalaca AVM usluga vezanim za:

- poštovanje privatnosti i dostojanstva građana;
- proizvodnju i emitovanje programa emitera na maternjem jeziku nacionalnih i etničkih grupa na područjima na kojima žive;
- realizaciju kvota za emitovanje programa nezavisnih proizvođača;
- realizaciju uslova za sponzorstvo i plasman proizvoda;
- saradnju i razmjenu programskih sadržaja javnih emitera koji su od interesa za građane.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (Nastavak)

Organi upravljanja i rukovođenja Agencijom su:

- Savjet Agencije,
- Direktor Agencije.

Saglasno članu 18. Zakona o elektronskim medijima, Skupština Crne Gore je imenovala Savjet Agencije (Odluka o imenovanju članova Savjeta Agencije za elektronske medije »Sl.list Crne Gore«, br. 74/10 od 17.12.2010. godine). Savjet ima pet članova, koji se imenuju iz reda afirmisanih stručnjaka iz oblasti koje su relevantne za obavljanje aktivnosti Agencije, koji imaju visoku stručnu spremu, koji su crnogorski državljani i koji imaju prebivalište u Crnoj Gori.

Poslovi iz nadležnosti Savjeta Agencije (u daljem tekstu: Savjet) su:

- donosi Statut Agencije;
- utvrđuje predlog programa razvoja sektora AVM usluga;
- daje mišljenje na stručne osnove za izradu plana namjene radio-frekvencijskih opsega, u dijelu koji se odnosi na zemaljsku radio-difuziju, koje priprema regulatorni organ za elektronske komunikacije;
- daje saglasnost na predlog plana raspodjele radio frekvencija, u dijelu koji se odnosi na zemaljsku radio-difuziju;
- raspisuje javni konkurs za dodjelu prava na pružanje AVM usluga;
- donosi odluku o dodjeli prava na pružanje AVM usluga;
- daje saglasnost za privremeno ili trajno ustupanje, iznajmljivanje ili na drugi način prenošenje odobrenja za pružanje AVM usluga;
- donosi akt o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada za registraciju i naknada po osnovu izdatog odobrenja za pružanje AVM usluga;
- donosi akte o programskim standardima za pružanje AVM usluga;
- donosi akte o sprovođenju uslova vezanih za minimalne programske kvote za evropska audiovizuelna djela i djela nezavisnih proizvođača, u skladu sa evropskim standardima;
- donosi akte kojim se utvrđuju uslovi i kvote za pružanje komercijalnih audiovizuelnih komunikacija, u skladu sa evropskim standardima;
- donosi akt kojim se uređuje način preduzimanja mjera prema pružaocima AVM usluga i način odlučivanja po prigovorima u vezi sa njihovim radom;
- odlučuje po žalbama na provostepene odluke Agencije;
- preduzima mjere radi privremenog ograničenja slobode prijema i reemitovanja AVM usluga iz drugih država u skladu sa članom 6 zakona;
- podnosi izvještaje Evropskoj komisiji u skladu sa zakonom i propisima donijetim na osnovu njega;
- bira predsjednika iz reda članova Savjeta;
- imenuje i razrješava direktora Agencije;
- donosi opšti akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- usvaja planove rada, izvještaje o radu i periodične i godišnje obračune Agencije;
- usvaja finansijski plan za narednu i finansijski izvještaj Agencije za prethodnu godinu;
- angažuje nezavisnog ovlašćenog revizora godišnjih obračuna Agencije;
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom Agencije.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (Nastavak)

Direktor Agencije:

- ima pravo da učestvuje na sjednici Savjeta, bez prava odlučivanja;
- imenuje ga Savjet na osnovu javnog konkursa;
- može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova propisanih zakonom, mora da bude crnogorski državljanin i da ima prebivalište u Crnoj Gori, kao i da ima visoku stručnu spremu i najmanje pet godina radnog iskustva;
- zastupa i predstavlja Agenciju u granicama ovlašćenja utvrđenih zakonom i Statutom;
- organizuje i vodi poslovanje Agencije;
- odgovaran je za svoj rad Savjetu;
- odgovoran je za poslovanje i zakonitost rada Agencije;
- predlaže planove rada Agencije;
- podnosi Savjetu izvještaj o radu Agencije i finansijski izvještaj Agencije;
- imenuje i razrješava pomoćnike direktora agencije;
- donosi akt o izdavanju i oduzimanju odobrenja za pružanje AVM usluga, u skladu sa Zakonom o elektronskim medijima.

Agencija stiče sredstva iz:

- jednokratnih naknada za registraciju pružalaca AVM usluga;
- godišnjih naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga (naknade za emitovanje, za pružanje AVM usluge na zahtjev);
- drugih izvora u skladu sa Zakonom o elektronskim medijima.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA I RAZLOZI ZA REVIZIJU

Sastavljanje i prezentacija finansijskih iskaza

Agencija ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore (Sl. list RCG, br. 069/05 i Sl. list CG, br. 080/08 i 032/11), koji propisuje primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI).

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Agencije je EUR.

Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Agencije korišćenje procjena i pretpostavki koje imaju uticaja na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, procjene korisnog vijeka upotrebe osnovnih sredstava i ostala rezervisanja.

Koncept nastavka poslovanja

Priloženi finansijski iskazi za 2013. godinu su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, što podrazumijeva da će Agencija nastaviti svoje poslovanje u neograničenom periodu u budućnosti.

Razlozi za obavljanje revizije

Razlozi za obavljanje revizije su obaveznost po članu 43. Zakona o elektronskim medijima. Revizija se vrši shodno Ugovoru o reviziji, koji zaključuju Savjet Agencije i odabrani nezavisni revizor.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

a) Pravila procjenjivanja

Osnovno načelo procjenjivanja bilansnih pozicija jeste primjena nabavnih cijena i cijena koštanja. Računovodstvene politike se dosledno primjenjuju iz perioda u period.

b) Realizacija

U skladu sa propisima, realizacija se priznaje kada nema značajne neizvjesnosti u pogledu naplativosti obračunatih prihoda od prodaje i mogućnosti povraćaja po osnovu reklamacije i kada se ekonomske koristi mogu pouzdano izmjeriti.

Prihodi od godišnjih naknada od izdavanja odobrenja za pružanje AVM usluga (odobrenja za emitovanje i odobrenja za pružanje AVM usluga na zahtjev) priznaju se prema iznosima fakturisanih naknada u skladu sa zakonom, umanjeni za iznose nenaplativih potraživanja.

Ispravka vrijednosti za sumnjiva i sporna potraživanja iskazuje se kao posebna pozicija u okviru ostalih rashoda.

c) Poslovni rashodi

Troškovi poslovanja uključuju sve troškove direktno vezane za izvršenje osnovne djelatnosti Agencije.

d) Tekuće i investiciono održavanje

Troškovi tekućeg održavanja osnovnih sredstava se pokrivaju iz prihoda tekućeg obračunskog perioda.

e) Finansijski prihodi i rashodi

Prihodi od kamata nastali po osnovu potraživanja iz poslovnih odnosa iskazuju se u okviru finansijskih prihoda. U skladu sa zakonskim propisima pod kamatom se takođe podrazumijeva i bilo koji oblik revalorizacije potraživanja ako je tako ugovoreno, odnosno propisano.

Kamate nastale po osnovu obaveza obračunate do datuma bilansa stanja (nezavisno od toga da li se plaćaju ili pripisuju iznosu obaveza), iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru finansijskih rashoda.

Takođe se u okviru finansijskih rashoda iskazuju i realizovane negativne kursne razlike.

f) Preračunavanje stranih sredstava plaćanja

Sva potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja, preračunata su u protivvrijednost €, po kursu valuta važećem na dan bilansa stanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike, nastale preračunom potraživanja i obaveza u stranim sredstvima plaćanja u njihovu protivvrijednost u €, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio finansijskih prihoda, odnosno finansijskih rashoda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

g) Osnovna sredstva

Osnovna sredstva se vode po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Ukoliko postoji značajno odstupanja neotpisane vrijednosti osnovnih sredstava od tržišne vrijednosti, svođenje na fer vrijednost vrši se procjenjivanjem u skladu sa načelima procjenjivanja i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Nabavke osnovnih sredstava evidentiraju se po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost nabavljenih sredstava, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Alat i inventar raspoređuju se u osnovna sredstva, ako im je rok upotrebe duži od jedne godine, odnosno ako se kalkulatивно otpisuju.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje osnovnih sredstava knjiži se u korist ostalih prihoda. Neotpisana vrijednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava se naknadjuje na teret ostalih rashoda.

h) Amortizacija

Amortizacija za 2013. godinu obračunava se za računovodstvene svrhe i to za svako osnovno sredstvo pojedinačno, po stopama koje su određene tako da se nabavna ili revalorizovana vrijednost osnovnih sredstava amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku procijenjenog vijeka upotrebe osnovnog sredstva.

Amortizacije se obračunava proporcionalnom metodom u toku korisnog vijeka trajanja.

Amortizacija se obračunava počevši od narednog mjeseca za novonabavljena osnovna sredstva, odnosno obračunom na vrijednost osnovnih sredstava, utvrđenu krajem prethodne godine, za ostala osnovna sredstva.

Procijenjeni preostali vijek upotrebe osnovnih sredstava je:

Grupa osnovnih sredstava	Procijenjeni korisni vijek	Stopa amortizacije
	(godina)	(%)
Nematerijalna imovina-softver	10	10
Kompjuterska oprema	5	20
Vozila	3 - 10	10 – 33,33
Ostala oprema	2 - 10	10 - 50

Za sredstva koja nisu posebno naznačena, primjenjivaće se amortizacija sredstava ili grupnih sredstava u koje bi se to sredstvo po svojim tehničkim karakteristikama moglo svrstati.

i) Zalihe

Sitan inventar i alat se iskazuju po nabavnim cijenama, a otpisuju se na teret troškova u cjelini prilikom stavljanja u upotrebu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

j) Potraživanja po osnovu pruženih usluga

Potraživanja po osnovu pruženih usluga obuhvataju sva potraživanja po osnovu godišnjih naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu pruženih usluga, za ona potraživanja koja su pod sudskim sporom i za ona potraživanja koja nijesu naplaćena u roku od 180 dana od dana dospjeća na naplatu (član 18 Pravilnika o obavljanju finansijskih i računovodstvenih poslova).

k) Porezi i doprinosi

Porezi, doprinosi i druge zakonske obaveze, koje ne zavise od rezultata poslovanja, izdvajaju se po propisima Opštine i Države Crne Gore. Izdvajanja se vrše pretežno za sledeće namjene: penzijsko-invalidsko i zdravstveno osiguranje i sl.

Osnovicu čine uglavnom bruto zarade. Ovi porezi i doprinosi prikazani su u okviru rashoda.

Prema stručnom mišljenju Ministarstva finansija Vlade RCG broj 04-4283/1 od 27.09.2004. godine Agencija nije obveznik poreza na dobit, s obzirom da je cilj njenog osnivanja obavljanje javnih funkcija (a ne sticanje dobiti na tržištu) i da je Zakonom određen način korišćenja njenog viška prihoda nad rashodima.

l) Novčana sredstva

Novčana sredstva se iskazuju u visini nominalne vrijednosti.

m) Beneficije za zaposlene

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Agencija je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ova obaveza uključuje doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Agencija je takode obavezna da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih u ime zaposlenih uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose (Napomena 6.)

Obaveze po osnovu otpremnina

Sadašnja vrijednost ostalih budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru, kao što su otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova i jubilarne nagrade, po procjeni rukovodstva Agencije, nema materijalnog značajnog efekta na finansijske iskaze posmatrane u cjelini i zbog toga u finansijskim iskazima nijesu, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 19, vršena rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih.

n) Pravična fer vrijednost

Poslovna politika Agencije je da objelodani sve informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti.

Rukovodstvo Agencije vrši procjenu rizika i u slučajevima kada ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vođi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti.

4. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Struktura poslovnih prihoda:	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
Prihodi od naknada za emitovanje	378.171	496.640
Prihodi od naknada za pružanje AVM usluga na zahtjev	465.960	436.900
Prihodi od donacija	16.326	19.502
<i>Ukupno za godinu završenu 31. 12.</i>	<i>860.457</i>	<i>953.042</i>

Prihodi od naknada za emitovanje koji u 2013. godini iznose 378.171 EUR se odnose na naknade obračunate na osnovu člana 42 Zakona o elektronskim medijima („Sl.list CG“, br. 46/10, 40/11 i 53/11), člana 10. Pravilnika o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga („Sl.list CG“, br. 25/11 i 26/12) i izdatih Odobrenja za emitovanje.

Prihodi od naknada za pružanje AVM usluga na zahtjev koji u 2013. godini iznose 465.960 EUR se odnose na naknade obračunate na osnovu člana 42 Zakona o elektronskim medijima, člana 14. Pravilnika o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga („Sl.list CG“, br. 25/11 i 26/12) i izdatih Odobrenja za pružanje audiovizuelne medijske usluge na zahtjev.

Prihodi od naknada za emitovanje i prihodi od naknada za pružanje AVM usluga na zahtjev su počeli da se obračunavaju i naplaćuju u 2011. godini nakon usvajanja internih akata Agencije.

Prihodi od donacija koji u 2013. godini iznose 16.326 EUR se odnose na dio sredstava dobijenih od Evropske Unije na ime implementacije aktivnosti pod nazivom „Digitalna televizija Jugoistočne Evrope (SEE Digi. TV/Projekat broj CRIS 267792)“.

5. TROŠKOVI MATERIJALA

Struktura troškova materijala:	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
Troškovi sitnog inventara	7.288	4.335
Trošak kancelarijskog materijala	6.145	5.758
Troškovi goriva	5.060	4.017
Troškovi materijala za tekuće održavanje osn. sredstava	3.096	825
<i>Ukupno za godinu završenu 31. 12.</i>	<i>21.589</i>	<i>14.935</i>

6. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Struktura trošk. zarada, naknada zarada i ost. lič. rashoda:	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
Troškovi neto zarada	212.284	224.295
Troškovi doprinosa na zarade i naknade na teret zaposlenog	84.629	88.586
Troškovi doprinosa na zarade i naknade na teret poslodavca	50.227	54.002
Troškovi poreza na zarade i naknade	49.731	40.763
Troškovi neto naknada Savjetu Agencije	44.206	52.750
Dnevnice i putni troškovi na službenom putu	20.058	23.502
Honorari i ugovori o djelu	7.405	8.087
Troškovi zimnice	6.902	7.980
Ostale naknade zaposlenima	6.110	12.554
Pomoć zaposlenima	4.700	700
Jubilarnе nagrade	3.772	-
Troškovi prevoza zaposlenih	3.396	3.580
<i>Ukupno za godinu završenu 31.12.</i>	<i>493.420</i>	<i>516.799</i>

Troškovi zarada zaposlenih i naknada Savjetu agencije su u ukupnom iznosu iskazani u skladu sa revidiranim finansijskim planom Agencije za elektronske medije za 2013. godinu koji je dana 28. maja 2013. godine, pod brojem 00-72/13-3/4, usvojila Skupština Crne Gore.

7. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Ukupni troškovi amortizacije za 2013. godinu u iznosu od 27.429 EUR (2012. godine 25.883 EUR) sadrže amortizaciju obračunatu u skladu sa Napomenom 3(h).

8. OSTALI POSLOVNI RASHODI

Struktura ostalih poslovnih rashoda:	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
Troškovi donacija i sponzorstava	16.714	19.199
Ostali nematerijalni troškovi	12.698	6.636
Troškovi organizovanja seminara SEE Digi.TV	11.637	-
Troškovi neproizvodnih usluga	10.696	5.385
Troškovi prireza porezu i doprinosa	10.608	9.321
Troškovi usluga održavanja	6.710	2.706
Troškovi članarina međunarodnim organizacijama	6.623	6.574
Troškovi poštanskih i telefonskih usluga	5.365	5.432
Troškovi reprezentacije	5.195	4.244
Troškovi reklama i oglasa	3.393	3.788
Troškovi organizacije EPRA-e	2.499	-
Troškovi platnog prometa	2.325	2.376
Troškovi osiguranja	685	1.013
<i>Ukupno za godinu završenu 31.12.</i>	<i>95.148</i>	<i>66.674</i>

8. OSTALI POSLOVNI RASHODI (Nastavak)

Troškovi neproizvodnih usluga koji u 2013. godini iznose 10.696 EUR odnose se na troškove revizije u iznosu od 6.104 EUR (redovna revizija i revizija vezana za projekat SEE Digi TV), troškove registracije i osiguranja auta u iznosu od 1.453 EUR, troškovi kotizacija za seminare u iznosu 170 EUR i preostali iznos od 2.969 EUR na ostale neproizvodne usluge.

Ostali nematerijalni troškovi koji u 2013. godini iznose 12.698 EUR odnose se na troškove pretplate na štampu i troškove novinske agencije u iznosu od 5.030 EUR, subvencije za kupovinu opreme 2.958 EUR, troškove pretplate za internet u iznosu od 791 EUR i preostali iznos od 3.919 EUR se odnosi na troškove bifea, administrativnih taksi i usavršavanja zaposlenih.

Iz tehničkih razloga, na subvencije za kupovinu opreme nije obračunat i uplaćen porez u skladu sa članom 14 stav 4 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. To će biti realizovano u narednom periodu.

9. FINANSIJSKI REZULTAT

	<i>(Iznosi u EUR)</i>	
Struktura finansijskog rezultata:	2013.	2012.
Finansijski prihodi	1.824	2.534
Finansijski rashodi	(18.404)	(25.386)
<i>Ukupno za godinu završenu 31.12.</i>	<i>(16.580)</i>	<i>(22.852)</i>

Rashodi kamata koji u 2013. godini iznose 18.352 EUR se odnose na troškove subvencioniranja dijela kamata na stambene kredite zaposlenih u skladu sa Pravilnikom o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u Agenciji za radio-difuziju (br. 01-288 od 29.01.2007. godine) i Ugovorom o kreditiranju zaposlenih u Agenciji za radio-difuziju, zaključenom 09.03.2007. godine između Agencije i Crnogorske komercijalne banke a.d. Podgorica. Na ove subvencije nije obračunat i uplaćen porez u skladu sa članom 14 stav 4 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, zbog nejasne i nedosljedne prakse u primjeni odredbe ovog Zakona kad su u pitanju ovi rashodi. Prepoznajući postojanje mogućnosti utvrđivanja dodatnih poreskih obaveza po ovom osnovu, Agencija će u narednom periodu uložiti dodatni napor da se ovo pitanje u potpunosti sagleda i otkloni neizvjesnost povodom rizika od utvrđivanja naknadnih obaveza. Negativne kursne razlike iznose 52 EUR.

10. OSTALI PRIHODI

	<i>(Iznosi u EUR)</i>	
Struktura ostalih prihoda:	2013.	2012.
Ostali prihodi	57.948	29.982
Prihodi od registracionih naknada	1.351	
<i>Ukupno za godinu završenu 31.12.</i>	<i>59.299</i>	<i>29.982</i>

Ostali prihodi koji u 2013. godini iznose 57.948 EUR se odnose na prihode od naplate spornih potraživanja u iznosu od 22.605 EUR, prihode od refundacije od Centra za socijalni rad po osnovu porodijskog bolovanja u iznosu od 27.095 EUR, prihode od razmatranja prijave na konkurs i naknada za prenos odobrenja u iznosu od 6.937 EUR i prenos odloženih prihoda od donirane opreme u iznosu od 1.311 EUR.

11. OSTALI RASHODI

Struktura ostalih rashoda:	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
Troškovi ispravke vrijednosti potraživanja	211.281	319.776
Ostali rashodi	-	35
<i>Ukupno za godinu završenu 31.12.</i>	<i>211.281</i>	<i>319.811</i>

Troškovi ispravke vrijednosti koji u 2013. godini iznose 211.281 EUR odnose se na troškove indirektnog otpisa potraživanja od emitera u skladu sa Napomenom 3(j).

12. STALNA IMOVINA

Promjene na stalnoj imovini tokom 2013. godine:

Iznosi u EUR	Nematerijalna imovina	Oprema	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>			
Stanje na početku 2013. godine	67.347	245.415	312.762
Nabavke u toku 2013. godine	4.815	31.854	36.669
Rashod	-	(1.556)	(1.556)
<i>Stanje na dan 31.12.2013. godine</i>	<i>72.162</i>	<i>275.713</i>	<i>347.875</i>
<i>Ispravka vrijednosti</i>			
Stanje na početku 2013. godine	46.659	183.389	230.048
Amortizacija za tekuću godinu	6.949	20.480	27.429
Rashod	-	(1.556)	(1.556)
<i>Stanje na dan 31.12.2013. godine</i>	<i>53.608</i>	<i>202.313</i>	<i>255.921</i>
<i>Sadašnja vrijednost 31.12.2013.</i>	<i>18.554</i>	<i>73.400</i>	<i>91.954</i>
<i>Sadašnja vrijednost 31.12.2012.</i>	<i>20.688</i>	<i>62.026</i>	<i>82.714</i>

Redovan godišnji popis stalne imovine sa stanjem na dan 31.12.2013. godine izvršen je na osnovu Odluke direktora Agencije broj 02-1077 od 27.12.2013. godine. Usaglašavanjem popisanog stanja sa knjigovodstvenim stanjem nijesu utvrđene razlike i dana 14.01.2014. donešena je Odluka broj 02-36/1 o usvajanju Izvještaja o redovnom godišnjem popisu sredstava, potraživanja i obaveza Agencije za elektronske medije, sa stanjem na dan 31.12.2013. godine

13. POTRAŽIVANJA

Struktura potraživanja:	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
Potraživanja od kupaca (emitera)	832.106	708.688
Ispravka vrijednosti potraživanja	(590.774)	(402.097)
<i>Ukupno:</i>	<i>241.332</i>	<i>306.591</i>
Potraživanja od državnih organa (refundacija bolovanja)	12.446	393
Ostala potraživanja	1.693	1.968
<i>Ukupno:</i>	<i>14.139</i>	<i>2.361</i>
<i>Ukupno na dan 31.12.</i>	<i>255.471</i>	<i>308.952</i>

Potraživanja od emitera se odnose na potraživanja ostvarena po osnovu naknada u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

Struktura potraživanja od kupaca na dan 31.12.	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
Tv In	77.044	77.044
Tv Mbc	75.312	59.425
Radio Atlas	56.093	39.840
Broadband Montenegro	55.278	31.679
Radio Elmag	52.806	41.788
Tv Elmag	52.128	52.128
Ntv Montena	51.453	39.553
Radio Antena M	33.743	24.046
Tv Atv	31.847	51.554
Tv Vijesti	24.757	-
Ptt inženjering	21.826	21.826
Radio Corona	20.792	15.259
Tv Pink	18.884	16.255
Cabling	13.894	19.828
Free Montenegro	13.107	13.107
Radio Svetigora	10.011	13.353
Radio In	8.413	8.413
Radio Montena	8.335	26.764
Tv Teuta	7.755	10.623
M-kabl	6.759	16.439
Radio Amigo	4.681	4.681
Ostali kupci	187.188	125.083
<i>Kumulativna ispravka vrijednosti</i>	<i>(590.774)</i>	<i>(402.097)</i>
<i>Ukupno na dan 31.12.</i>	<i>241.332</i>	<i>306.591</i>

Agencija je pred Privrednim sudovima u Crnoj Gori pokrenulo određeni broj postupaka-predloga za izvršenje rješenja radi naplate zaostalih dugovanja po osnovu izdatih dozvola odnosno odobrenja za emitovanje.

13. POTRAŽIVANJA (Nastavak)

U skladu sa računovodstvenom politikom, Agencija je, sa stanjem na dan 31.12.2013. godine, iskazala ispravku vrijednosti potraživanja u ukupnom iznosu od 590.774 EUR (odnosi se na tekuću i prethodne godine).

Na osnovu donijetih rješenja o vršenju rezervisanja za iznose nenaplaćenih potraživanja, Agencija je u 2013. godini izvršila ispravku potraživanja od kupaca u ukupnom iznosu od 210.281 EUR, kako slijedi:

Struktura ispravke vrijednosti potraživanja	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
Tv Mbc	35.831	31.394
Radio Atlas	26.707	20.425
Ntv Montena	24.022	20.895
Tv In	21.575	55.469
Radio Elmag	17.167	18.370
Radio Antena M	16.567	11.575
Tv Elmag	12.054	39.055
Radio Corona	10.077	7.356
Tv Panorama	6.850	5.246
Tv Corona	6.166	4.455
Tv Apr	3.861	5.253
Radio Svetigora	3.149	10.203
Radio Boom	1.475	3.501
Radio Amigo	507	3.285
Tv Atlas	-	27.949
Tv Teuta	-	8.220
Radio Montena	-	8.704
Radio In	-	8.413
Ostali	24.273	30.008
Ukupno za godinu	210.281	319.776

Agencija je u 2013. godini naplatila 22.605 EUR potraživanja za koje je bila urađena ispravka potraživanja.

14. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine:	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
Žiro i tekući račun	822.535	775.264
Devizni račun	1.113	3.222
Ostala novčana sredstva-master bussines card	42	326
Blagajna	1.099	1.233
Ukupno na dan 31.12.	824.789	780.045

Agencija svoje finansijsko poslovanje obavlja posredstvom "Crnogorske komercijalne banke" AD, Podgorica i "Prve banke" AD, Podgorica.

15. KAPITAL

Struktura kapitala:	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
Osnovni kapital	540.691	540.691
Dobitak ranijih godina	524.495	524.495
Dobitak tekuće godine	54.308	16.070
<i>Ukupno na dan 31.12.</i>	<i>1.119.494</i>	<i>1.081.256</i>

Osnovni kapital Agencije iskazan u knjigovodstvenoj evidenciji u iznosu od 540.691 EUR nije evidentiran u Statutu Agencije.

Promjene na kapitalu prikazane su u iskazu o promjenama na kapitalu-strane 8 do 9.

16. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja:	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
Obaveze za primljene avanse	40.059	60.533
Dobavljači u zemlji	1.716	1.339
<i>Ukupno na dan 31.12.</i>	<i>41.775</i>	<i>61.872</i>

U finansijskim iskazima Agencije za 2013. godinu prikazane su obaveze za primljene avanse u iznosu od 40.059 EUR. Od navedenog, obaveze u iznosu od 40.000 EUR odnose se na ranije opredijeljena sredstva lokalnom javnom emiteru »RTV Ulcinj« koja će biti uplaćena u skladu sa dinamikom i rezultatima transformacije ove medijske kuće.

17. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza i PVR:	(Iznosi u EUR)	
	2013.	2012.
Odloženi prihod Dig.TV prebaciti na obaveze	8.432	24.758
Odloženi prihod	2.513	3.824
<i>Ukupno na dan 31.12.</i>	<i>10.945</i>	<i>28.582</i>

Odloženi prihod Dig.TV se odnosi na neutrošeni dio sredstava od donacije Evropske Unije, na ime implementacije aktivnosti pod nazivom „Digitalna televizija Jugoistočne Evrope (SEE Digi. TV)“.

U pitsnju su sredstva čija će dinamika uplate davaocu granta/donacije (Delegacija EK u Crnoj Gori) biti utvrđena nakon dobijanja potvrde o prihvatanju narativnog i finansijskog izvještaja koji je Agencija podnijela u novembru 2013. godine.

18. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Ukupna kratkoročna bruto lična primanja ključnog osoblja Agencije, u koje spadaju članovi Savjeta i direktor, u 2013. godini iznosila su 105.191 EUR.

19. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31.12.2012. godine, Agencija vodi određeni broj sudskih sporova u kojima se pojavljuje i kao tužilac i kao tuženi.

Sporovi gdje se Agencija pojavljuje kao tužilac se odnose na sporove vezano za naplatu potraživanja. Agencija očekuje naplatu samo dijela ovih potraživanja dok za veći dio potraživanja ne očekuje pozitivan ishod.

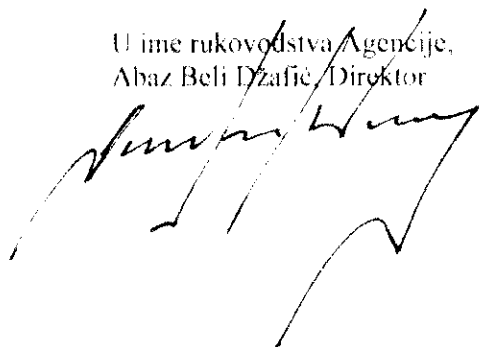
U toku 2013. godine, Agencija je pred privrednim sudovima u Crnoj Gori pokrenula određeni broj postupaka-predloga za izvršenje radi naplate zaostalih dugovanja po osnovu izdatih dozvola odnosno odobrenja za emitovanje.

Na dan 31.12.2013. godine, Agencija vodi i određeni broj sudskih sporova u svojstvu tuženog. Finansijski iskazi ne sadrže rezervisanja i korekcije po ovom osnovu jer po procjeni rukovodstva Agencija ne može imati štete po ovim sporovima.

Podgorica, 20.03.2014. godine

„Agencija za elektronske medije“ Podgorica

U ime rukovodstva Agencije,
Abaz Beli Džafić, Direktor

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01 – 545/1
Podgorica, 22.04.2014. godine

Na osnovu člana 14 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11 i 06/13) i člana 34 Statuta Agencije za elektronske medije, Savjet Agencije za elektronske medije, na sjednici održanoj 22. aprila 2014. godine, donio je

Odluku

1. Usvaja se Izvještaj o radu Agencije za elektronske medije za 2013. godinu koji je, saglasno članu 40 stav (3) tačka 7) Zakona o elektronskim medijima i članu 50. Statuta Agencije, direktor Agencije za elektronske medije dostavio Savjetu.
2. Izvještaj iz tačke 1. ove odluke objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
3. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Saglasno članu 40 stav (3) tačka 7) Zakona o elektronskim medijima i članu 50. Statuta Agencije za elektronske medije, direktor Agencije je dostavio Savjetu Agencije predlog Izvještaja o radu Agencije za elektronske medije za 2013. godinu.

Na sjednici održanoj 22. aprila 2014. godine, Savjet Agencije za elektronske medije razmotrio je podneseni predlog i donio odluku o njegovom usvajanju.

Predsjednik
Savjeta Agencije za elektronske medije
Ranko Vujović

Dostavljeno:

- Direktor Agencije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01 – 545
Podgorica, 22.04.2014. godine

IZVJEŠTAJ O RADU
AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
ZA 2013. GODINU

Podgorica, april 2014. godine

SADRŽAJ:

UVOD	3
RAZVOJ I IMPLEMENTACIJA ZAKONSKOG I PODZAKONSKOG OKVIRA OD ZNAČAJA ZA AUDIOVIZUELNI MEDIJSKI SEKTOR	4
NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA O ELEKTRONSKIM MEDIJIMA	10
STANJE TRŽIŠTA USLUGA DISTRIBUCIJE RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA	27
MEĐUNARODNA SARADNJA	32
JAVNOST RADA	48
TEHNIČKO UNAPREĐENJE RADA AGENCIJE	50
FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA U 2013. GODINI	52

UVOD

Interesovanje za pokretanje novih TV programa, uz emitovanje bez korišćenja radio-difuznih frekvencija, ali i dalje ozbiljna ekonomska situacija na medijskom tržištu obilježili su 2013. godinu.

Nemogućnost korišćenja (najčešće iz ekonomskih razloga) svih ili određenih frekvencija nastavila je da bude razlog sužavanja zona pokrivanja pojedinih radio i TV emitera.

Iako prelazak sa analognog na digitalno TV emitovanje nije dinamiziran, Agencija za elektronske medije je nastavila sa aktivnostima usmjerenim na jačanje kapaciteta i prikupljanje iskustava neophodnih za ispunjavanje kako njenih obaveza, tako i zadataka sa kojima će se suočiti ostali učesnici u ovom kompleksnom procesu. Sprovedenje regionalnog projekta SEE Digi.TV, realizovanog uz podršku evropskih IPA fondova, predstavljalo je značajno iskustvo i opravdanost Agencijinih kontinuiranih ulaganja u praćenje trendova i razvoj stručnih kapaciteta u oblasti digitalizacije i razvoja AVM usluga uz optimalno korišćenje savremenih tehnologija. To potvrđuje i uspješno uključivanje u realizaciju projekta TV WEB, koji se takođe finansira iz IPA fondova i usmjeren je ka optimizaciji korišćenja radio-difuznog spektra za prevazilaženja digitalnog jaza.

Naplata prihoda po osnovu naknada za emitovanje i u 2013. godini je bila ispod planirane, ali time nije doveden u pitanje kontinuitet u radu Agencije. Razumijevanje i naponi Agencije da se značajnom broju emitera izađe u susret i reprogramira dug radi prevazilaženja teške ekonomske situacije, dali su određene finansijske rezultate. Zbog toga je Agencija u toku 2013. godine pokrenula određeni broj sudskih postupaka za naplatu potraživanja.

U okviru svojih redovnih aktivnosti, Agencija je pratila rad i usaglašenost rada emitera i operatora sa Zakonom o elektronskim medijima i podzakonskim aktima donesenim na osnovu njih.

Polazeći od obaveza Agencije da sprovodi mjere za obezbjeđivanje transparentnosti vlasništva u medijima, u toku 2013. godine objavljeni su podaci o vlasništvu svih registrovanih pružalaca AVM usluga. Agencija je sprovedla i tri postupka za utvrđivanje nedozvoljene medijske koncentracije, koji su rezultirali usaglašavanjem strukture vlasništva nad emiterima sa Zakonom o elektronskim medijima.

Iako od uticaja na njenu nezavisnost, rad i položaj, Agencija za elektronske medije je ponovo bila isključena iz procesa pripreme izmjene Zakona o elektronskim medijima, kojom je Agenciji nametnuta obaveza uplate viška godišnjih prihoda nad rashodima u budžet Crne Gore. Time je nastavljena negativna praksa ishitrenog mijenjanja zakona bez javnih konsultacija.

Aktivnim učešćem njenih predstavnika u radu radnih grupa za nekoliko poglavlja (10 i 28), Agencija je dala značajan doprinos uspješnoj pripremi i sprovođenju aktivnosti vezanih za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji.

Izveštaj o radu Agencije za elektronske medije za 2013. godinu je dokument koji sadrži informacije o ostvarivanju njenih obaveza direktno propisanih zakonom ili relevantnim podzakonskim aktima. Normativni osnov za izradu Izveštaja čine Zakon o medijima, Zakon o elektronskim medijima, Zakon o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore, Zakon o autorskom i srodnim pravima i Zakon o elektronskim komunikacijama, kao i Revidirani finansijski plan, usvojen od strane Skupštine Crne Gore u martu 2013. godine i Plan rada Agencije za 2013. godinu (usvojen od strane Skupštine Crne Gore u decembru 2012. godine).

Saglasno Zakonu o budžetu („Sl.list RCG“, br. 40/01, 44/01, 28/04, 71/05, „Sl.list CG“, br. 12/07, 73/08 i 53/09, 46/10 i 49/10) ovaj izvještaj se, uz Izvještaj o finansijskom poslovanju Agencije za 2013. godinu, dostavlja Skupštini Crne Gore na usvajanje.

RAZVOJ I IMPLEMENTACIJA ZAKONSKOG I PODZAKONSKOG OKVIRA OD ZNAČAJA ZA AVM SEKTOR

1. Izmjene i dopune Zakona o elektronskim medijima

Krajem 2012. godine Vlada Crne Gore je, bez javne rasprave ili konsultacija, usvojila Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o elektronskim medijima kojim je predviđeno da višak prihoda nad rashodima Agencije za elektronske medije bude prihod budžeta Crne Gore.

Tim povodom Savjet Agencije za elektronske medije je u januaru 2013. godine uputio pismo članovima nadležnih skupštinskih odbora sa argumentima zbog kojih Skupština Crne Gore ne bi trebalo da usvoji predložene izmjene zakona. Savjet je ukazao da će namjera da se izmijeni Zakon o elektronskim medijima, jedan od ključnih zakona o ljudskim pravima, u netransparentnoj proceduri, kao što se to desilo krajem 2011. godine, izazvati negativne posljedice po položaj medija i Agencije kao nezavisnog regulatora. Takođe, po mišljenju Savjeta, izmjene Zakona o elektronskim medijima mogu dovesti u pitanje uspješne pregovore Crne Gore u Poglavlju 10 usljed nepoštovanja standarda Savjeta Evrope na koje se naša zemlja obavezala.

Kvalitet Zakona o elektronskim medijima bio je jedan od bitnih uslova za napredak na putu evropskih integracija, uz jasnu poruku EK da očekuje da se njegovom doradom realizuju i preostali zahtjevi (predlozi i sugestije) koji su dati u sklopu analize nacрта zakona. O značaju koji EK pridaje obezbjeđenju nezavisnosti regulatora za audiovizuelni sektor svjedoči i prisustvo ocjena i preporuka o zakonskom okviru (Zakon o elektronskim medijima) i o radu Agencije, kako u Mišljenju EK o zahtjevu Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji iz 2010. godine, tako i izvještajima o progresu Crne Gore iz 2011. i 2012. godine.

Upravo je odsustvo uvažavanja standarda u ovoj oblasti dovelo do ishitrene izmjene Zakona o elektronskim medijima krajem 2011. godine, što je Evropska komisija prepoznala kao mjere kojima je „...dovedena u pitanje nezavisnost audiovizuelnog regulatora“. Naime, u **Izvještaju o napretku za 2012. godinu** se kaže:

- „Dodatno osoblje je zaposleno u cilju poboljšanja kapaciteta Agencije za elektronske medije, ali samoodrživost i kapacitet praćenja audiovizuelnog regulatora zabrinjavaju. **Nedavnim izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim medijima dovedena je u pitanje nezavisnost audiovizuelnog regulatora**“ (2.2. Ljudska prava i zaštita manjina)“
- „Usvojene su izmjene i dopune Zakona o elektronskim medijima prema kojima je Agencija za elektronske medije dužna da dostavi svoje operativne i finansijske planove i izvještaje Skupštini na odobrenje. **Ovim se jasno podriva nezavisnost Agencije**. Iako je Agencija za elektronske medije neznatno unaprijedila svoje kapacitete za praćenja medija i dalje ne uspijeva da ih prati izvan glavnog grada.“ (4.10. Poglavlje 10: Informaciono društvo i mediji).

Uprkos svim upozorenjima, krajem januara 2013. godine usvojene su predložene izmjene zakona čime se, umjesto jačanja, nezavisna pozicija regulatora dodatno ugrožava.

2. Primjena Zakona o digitalnoj radio-difuziji

Izmjenama i dopunama Zakona o digitalnoj radio-difuziji iz juna 2012. godine krajnji rok za prelazak sa analogne na digitalnu radio-difuziju pomjeren je za 17. jun 2015. godine, što je ujedno i krajnji rok predviđen odredbama Regionalne konferencije o radio komunikacijama koja je održana u Ženevi 2006. godine (RRC06). Na žalost, u toku 2013. godine nije se daleko odmaklo sa pripremama za uspješno otpočinjanje simulcast perioda i gašenja analogne televizije.

Agencija za elektronske medije i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost sa uspjehom su realizovale svoje aktivnosti u okviru međunarodnog projekta pod nazivom „Digitalna televizija u jugoistočnoj Evropi – SEE Digi.TV“ (www.see-digi.tv). Cilj ovog projekta, koji je finansirala Evropska unija, bila je harmonizacija regulatornih okvira i aktivnosti u procesu prelaska sa analognog na digitalno emitovanje, kao i optimalnog korišćenja digitalne dividende u pomenutom regionu.

Uvažavajući činjenicu da je neophodno razmotriti potrebu usvajanja standarda koji bi se odnosili na digitalnu zemaljsku radio-difuziju, sa ciljem zaštite interesa korisnika i drugih subjekata koji učestvuju u ovom veoma značajnom procesu, Agencija za elektronske medije Crne Gore i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Crne Gore usaglasile su se da je u sklopu projekta neophodno izraditi dokumente koji bi mogli koristiti kao buduća osnova za donošenje standarda.

Imajući u vidu da se dokumenti usvojeni u sklopu projekta mogu iskoristiti i prilikom usvajanja adekvatnih crnogorskih standarda, upućena je inicijativa Institutu za standardizaciju Crne Gore da se blagovremeno otpočne i sprovedu sve neophodne aktivnosti za **donošenje konkretnih standarda vezanih za predajničku i prijemničku opremu**.

Imajući u vidu značaj ovih standarda za uspješnost cjelokupnog procesa prelaska sa analogne na digitalnu radio-difuziju, Agencija za elektronske medije je izrazila spremnost da participira u svim tijelima koja bi bila formirana sa ciljem njihovog donošenja i usvajanja. Do kraja 2013. godine nije bilo pomaka po ovom osnovu. Kako je odsustvo jasnih tehničkih parametara za prijemničku i predajničku opremu značajan faktor rizika za uspješno sprovođenje prelaska sa analogne na digitalnu radio-difuziju, Agencija je u kontinuitetu apelovala da se ovi standardi ili bar minimum tehničkih parametara blagovremeno definišu, objave i promovišu. Samo na taj način mogu se izbjeći nepotrebna ulaganja korisnika odnosno emitera u prijemničku odnosno predajničku opremu.

*

* * *

U septembru 2013. godine, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije je pokrenulo inicijativu za **formiranje Radne grupe za izradu podzakonskog akta o obavezama i načinu informisanja o procesu prestanka analognog emitovanja programa**.

Agencija je pozdravila inicijativu za formiranje Radne grupe koja bi se posvetila pripremi i realizaciji aktivnosti na planu informisanja i obrazovanja građana o procesu prelaska sa analognih na digitalne sisteme emitovanja. Na potrebu za takvom ili proširenom radnom grupom koja bi dopunila rad grupe koja je već formirana u okviru Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije za praćenje ovog procesa, Agencija je i ranije ukazivala u više navrata. To su potvrdili i rezultati **Istraživanja javnog mnjenja o procesu uvođenja usluga digitalne televizije u Crnoj Gori**, koje je sprovedeno u okviru međunarodnog projekta pod nazivom „Digitalna televizija u jugoistočnoj Evropi – SEE Digi.TV“¹. Više informacija o rezultatima Istraživanja, koje je sprovedla Agencija E3 iz Podgorice se nalazi u dijelu ovog Izveštaja posvećenom realizaciji projekta SEE Digi.TV.

Agencija je izrazila spremnost da se uključi i pruži svoj doprinos radu predložene radne grupe i ukazala da je za uspjeh, ne samo radne grupe, već cijelog procesa od vitalnog značaja definisanje ili pribavljanje informacija koje predstavljaju ključne parametre za donošenje odluka od strane najznačajnijih ciljnih grupa, a to su: krajnji korisnici (posebno oni koji pripadaju ranjivim grupama) i emiteri.

¹ http://www.ardcg.org/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=75&Itemid=26

3. *Novi Zakon o elektronskim komunikacijama*

Sredinom 2013. godine usvojen je novi Zakon o elektronskim komunikacijama. Ovaj zakon je posljedica potrebe da se regulatorni okvir za mreže elektronskih komunikacija u Crnoj Gori usaglasi sa regulatornim okvirom Evropske Unije iz 2009. godine. Takođe, zakon koji je usvojen 2008. godine u više navrata pretrpio je određene izmjene i dopune što je ozbiljno dovelo u pitanje primjenjivost ovog akta na oblast elektronskih komunikacija u Crnoj Gori. Zakonom se tretiraju sva pitanja koja se odnose na obavljanje djelatnosti elektronskih komunikacija. Ovim zakonom utvrđeni su status, nadležnosti, način finansiranja i djelokrug rada nacionalnog regulatornog tijela za elektronske komunikacije, korišćenje elektronskih komunikacionih mreža i pružanje elektronskih komunikacionih usluga, obezbjeđivanje i zaštita konkurencije, pružanje univerzalnog servisa, upravljanje i korišćenje ograničenih resursa, prava i zaštita interesa korisnika, zaštita elektronskih komunikacija, nadzor i druga pitanja u vezi sa elektronskim komunikacijama.

Predstavnici Agencije za elektronske medije uzeli su učešće u radnim grupama za izradu ovog zakonskog akta, kao i u javnim raspravama i konsultacijama u sklopu procesa usvajanja ovog zakona i u više navrata su kroz mišljenja komentare i sugestije na predložena rješenja pokušali da daju doprinos u cilju usvajanja akta koji će imati maksimalan stepen usaglašenosti sa regulativom Evropske unije i čija rješenja mogu biti adekvatno primijenjena u oblasti elektronskih komunikacija u Crnoj Gori. Posebna pažnja predstavnika Agencije za elektronske medije bila je usmjerena na pitanja koja se odnose na status nezavisnog regulatornog tijela, upravljanje radio-frekvencijskim spektrom kao ograničenim resursom, kao i pitanja koja se odnose na zaštitu prava i interesa korisnika.

Ovaj zakon predviđa saradnju regulatornih tijela nadležnih za oblast elektronskih medija i elektronskih komunikacija u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i Zakona o elektronskim medijima, a u cilju ispunjenja svih obaveza predviđenih ovim aktima.

Zakon predviđa davanje saglasnosti Savjeta Agencije za elektronske medije na planove raspodjele radio-frekvencija za opsege koji su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra u Crnoj Gori namijenjeni radio-difuznoj službi (Član 98 stav 4).

Takođe, zakonom su predviđene procedure za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija imaoćima odobrenja za emitovanje radijskih i televizijskih programa, koje je izdato u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim medijima. Takođe, predviđeno je da naknade za korišćenje radio-frekvencija, koje su predviđene u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, ne plaćaju:

- emiteri radijskih i/ili televizijskih programa, odnosno operator predajničke multipleksne mreže za digitalnu radio-difuziju za radio-frekvencije koje su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjene radio-difuznoj službi,
- emiteri radijskih i/ili televizijskih programa ili drugi subjekti koji za njihove potrebe vrše dopremanje radijskog i/ili televizijskog signala do zemaljskih radio-difuznih predajnika, za radio-frekvencije koje se koriste u tu svrhu, i to za stvarno potreban radio-frekvencijski resurs.

4. Izmjene Plana raspodjele radio-difuznih frekvencija u Crnoj Gori

U toku 2013. godine Savjet Agencije za elektronske medije je u više navrata davao saglasnost na izmjene i dopune Plana raspodjele radio-difuznih frekvencija u Crnoj Gori. Ove saglasnosti date su u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama iz 2008. godine (Član 64) i Zakonom o elektronskim komunikacijama iz 2013. godine (Član 98), nakon njegovog usvajanja.

Sve ove izmjene rezultat su saradnje Agencije za elektronske medije i Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i donesene su u cilju što racionalnijeg upravljanja radio-frekvencijama kao ograničenim resursom, a u skladu sa zakonom utvrđenim obavezama ove dvije institucije.

U skladu sa navedenim, u toku 2013. godine usvojene su tri izmjene i dopune Plana raspodjele radio-difuznih frekvencija kojima je:

1. izvršena dislokacija radio frekvencijskih dodjela sa lokacija Volujica (frekvencija 93,0 MHz) i lokacije Šavnik (frekvencija 92,5 MHz) na lokacije Velji grad i Krnovska glavica, respektivno;

2. izvršena izmjena frekvencije za radio-difuznog emitera Radio Borkis na lokaciji Sjenica (frekvencija 97,5 MHz promijenjena u frekvenciju 97,4 MHz), u cilju otklanjanja štetnih interferencija koje je trpio signal ovog emitera na teritoriji Podgorice, a koje potiču od radio-difuznih emitera iz susjednih država;

3. određena je frekvencija (91,3 MHz) lokalnom javnom radio-difuznom servisu Radio Ulcinj na lokaciji Pinješ u opštini Ulcinj;

4. određene su radio-difuzne UKT/FM frekvencije za emitovanje radijskih programa za lokaciju Petnjica (frekvencije 90,7 MHz i 106,0 MHz);

5. Frekvencijske dodjele na pojedinim lokacijama proglašene su neupotrebljivim imajući u vidu činjenicu da bi njihova dodjela zainteresovanim subjektima na osnovu javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje i njihovo korišćenje izazvalo određene štetne interferencije postojećim korisnicima radio-difuznih frekvencija. Ova izmjena donesena je nakon konsultacija predstavnika Agencije za elektronske medije, Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i JP „Radio-difuzni centar“ i uključuju frekvencijske dodjele na lokacijama Lovćen, Bjelasica, Durmitor, Andrijevića, Balj, Bijelo Polje, Galica, Zavala, Danilovgrad, Grahovo, Ostrog, Pljevlja, Gospođin vrh i Rožaje.

Više detalja o ovim izmjenama odnosno datim saglasnostima Savjeta Agencije, parametrima koji se odnose na lokacije i njima pridružene radio-frekvencijske dodjele mogu se naći na veb stranici Agencije (www.ardcg.org).

*

* * *

Stupanjem na snagu **Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja** ("Sl. list Crne Gore", br. 29/13 od 22.06.2013. godine) emiterima elektronskih medija je propisana i zakonska obaveza da pribavljaju podatke i vode evidenciju o naručiocima oglasa.

Članom 12 Zakona o sprečavanju nelegalnog poslovanja propisuje se da su elektronski i štampani mediji, kao i izdavači biltena, kataloga i drugih publikacija namijenjenih isključivo reklamiranju, dužni da prije objavljivanja oglasa i reklama za prodaju proizvoda i pružanje usluga, od naručioca tih oglasa i reklama pribave podatke, i to:

- od pravnog lica: naziv i sjedište, matični broj i PIB, kao i ime i prezime odgovornog lica u tom pravnom licu;
- od fizičkog lica: ime i prezime, broj lične karte i prebivalište fizičkog lica.

Mediji su dužni da vode evidenciju o naručiocima oglasa i reklama i o tome kvartalno obavještavaju poreski organ, kao i da podatke iz evidencije, na pisani zahtjev, dostavljaju poreskom organu.

Imajući u vidu značaj ovog pitanja, Agencija je svim emiterima uputila pismo ukazujući ne samo na zakonske obaveze već i sankcije sa kojima se emiteri mogu suočiti u slučaju nepoštovanja. Naime, zakon propisuje da inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše nadležni inspekcijski organi (član 16), a za kršenje pomenutih obaveza predviđene su novčane kazne.

Članom 18 je predviđeno da će se novčanom kaznom od 10.000 do 20.000 eura kazniti za prekršaj pravno lice, ako:

- a) medij prije objavljivanja oglasa i reklama za prodaju proizvoda i pružanje usluga postupi protivno članu 12 zakona;
- b) medij ne vodi evidenciju o naručiocima oglasa i reklama iz člana 12 zakona ili o tome kvartalno ne obavještava poreski organ, odnosno ako podatke iz evidencije, na pisani zahtjev, ne dostavi poreskom organu.

Za navedene prekršaje predviđene su i novčane kazne za odgovorno lice u pravnom licu (od 2.000 do 3.000 Eura), tj. preduzetnika (od 4.000 do 6.000 Eura).

Mjere za obezbjeđivanje transparentnosti vlasništva i finansiranja medija predstavljaju mehanizam za stvaranje održivih uslova za razvoj pluralističkog medijskog sistema. U tom smislu podaci o strukturi i izvorima prihoda od oglašavanja mogu biti značajan pokazatelj opravdanosti mjera koje se preduzimaju, očekuju ili planiraju, kada je u pitanju sistemski podrška medijima. Samo sistematskom analizom relevantnih podataka može se doći do pouzdane osnove za donošenje održivih rješenja u ovoj oblasti.

Treba imati u vidu da je obaveza prikupljanja podatka o naručiocu, proizvođaču oglasa, oglašivaču i oglasu bila, na još detaljniji način, propisana i Pravilnikom o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama². Naime, saglasno članu 12 ovog Pravilnika, propisano je da je naručilac (pravno ili fizičko lice koje je u svoje ime ili u ime oglašivača naručilo i platilo objavljivanje oglasa) dužan da elektronskom mediju koji emituje oglas, uz oglas dostavi i popunjen obrazac o oglašavanju koji sadrži podatke o:

- a) naručiocu (ime i sjedište, broj pod kojim je registrovan za obavljanje djelatnosti, odnosno ime i prezime, adresa stanovanja, matični broj, broj lične karte i mjesto izdavanja lične karte odgovornog lica);
- b) proizvođaču oglasa (ime i sjedište, broj pod kojim je registrovan u odgovarajućem registru za obavljanje djelatnosti proizvodnje oglasa, odnosno ime i prezime, adresa stanovanja, matični broj, broj lične karte i mjesto izdavanja lične karte odgovornog lica);
- c) oglašivaču (ime i sjedište, broj pod kojim je registrovan za obavljanje djelatnosti u okviru koje je predmet oglašavanja, odnosno ime i prezime, adresa stanovanja, matični broj, broj lične karte i mjesto izdavanja lične karte odgovornog lica) i

² "Sl. list Crne Gore", br. 36/11.

- d) oglasu (tekst, trajanje, autor teksta, muzike, fotografije, ilustracije, dizajna, reditelj, snimatelj slike ili zvuka, izvođač čiji se lik ili glas koristi u oglasnoj poruci, kao i podaci o drugim autorima u smislu posebnog propisa o zaštiti autorskog i srodnih prava).

Pomenuti podaci se dostavljaju na propisanom Obrascu, a ako ga naručilac uz oglas ne dostavi, ili dostavljeni obrazac ne sadrži propisane podatke, predviđeno je da oglas neće biti emitovan.

Ovim Pravilnikom je ukazano i na obavezu emitera da prikupljanje, čuvanje i raspolaganje ličnim podacima koje pribavi prilikom podnošenja pomenutih obrazaca organizuje i sprovodi u skladu sa posebnim zakonom kojim je regulisana zaštita podataka o ličnosti.

NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA O ELEKTRONSKIM MEDIJIMA

Rad i funkcionisanje Agencije za elektronske medije u toku 2013. godine, protekli su u znaku implementacije standarda iz oblasti audiovizuelnih medijskih usluga (u daljem tekstu: AVM usluga) i poslovima nadzora nad primjenom Zakona o elektronskim medijima (Član 14).

1. Izdavanje i izmjena odobrenja za pružanje AVM usluga

Privrednom društvu "MTel" d.o.o. iz Podgorice je u novembru 2013. godine **izdato odobrenje za pružanje audiovizuelne medijske usluge na zahtjev "Pink mobile"**, čime je ovo privredno društvo steklo status pružaoca audiovizuelne medijske usluge na zahtjev i pravo da pruža tu uslugu posredstvom javne mobilne elektronske komunikacione mreže neodređenom broju korisnika u odobrenoj zoni servisa.

Izdavanjem ovog odobrenja, na crnogorskom tržištu proširena je ponuda usluga distribucije TV sadržaja sa uslovnim pristupom za još jednu platformu tj. javne mobilne mreže elektronskih komunikacija.

*

* *

U toku 2013. godine, postupajući po podnesenim zahtjevima, Agencija je **izdala tri odobrenja za emitovanje** programa namijenjenog neodređenom broju korisnika, posredstvom elektronskih komunikacionih mreža, bez upotrebe radio-difuznih frekvencija i to:

- Privrednom društvu „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice, izdato je Odobrenje za emitovanje specijalizovanog televizijskog programa „**Televizija Vijesti 2**“ (sadržaj bio dostupan putem „Extra TV“ usluge na zahtjev).
- Privrednom društvu „Zen Master Production“ d.o.o. iz Herceg Novog, izdato je Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „**Novi TV**“ (sadržaj dostupan putem „Extra TV“ usluge na zahtjev).
- Privrednom društvu „Fanfula“ d.o.o. (sada „Boka“ d.o.o.) iz Herceg Novog, izdato je Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „**TV Boka**“ (sadržaj dostupan putem usluga na zahtjev „Extra TV“, „Total TV“ i „Cabling“).

Zbog nemogućnosti da uspostavi planiranu programsku šemu, Privredno društvo „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice je odlučilo da prestane sa emitovanjem programa „Televizija Vijesti 2“ zaključno sa 31.12.2013. godine. Saglasno navedenom Agencija je donijela rješenje o prestanku važenja izdatog odobrenja.

Sa izuzetkom navedenog, tokom 2013. godine nije bilo drugih slučajeva prestanka važenja ili oduzimanja izdatih odobrenja.

Takođe, tokom 2013. godine Agencija je donijela Rješenje o **izmjeni Odobrenja za emitovanje** televizijskog programa „**NTV Montena**“, izdatog privrednom društvu „TV Comm“ d.o.o. u dijelu koji se odnosi na dodijeljene radio-difuzne frekvencije i zonu pokrivanja. Naime, aktom iz septembra 2013. godine ovaj emiter je obavijestio Agenciju da odustaje od daljeg korišćenja pet od sedam dodijeljenih TV kanala, tj. da želi da nastavi sa korišćenjem samo dva kanala u Podgorici. Navedeno je potvrda rastućeg trenda prelaska sa emitovanja putem zemaljske radio-difuzije na

emitovanje posredstvom različitih mreža elektronskih komunikacija, koji je posljednjih godina prisutan.

*

* *

Komercijalni emiter „Radio Mreža M“ d.o.o. iz Podgorice pokrenuo je proceduru za dobijanje **saglasnosti za prenos Odobrenja za emitovanje** radijskog programa „**Radio Montena**“ br. O-R-K-27 od 21.07.2011.g. na privredno društvo „TDI Radio“ d.o.o. iz Budve.

Na sjednici održanoj 28.10.2013. godine, Savjet Agencije za elektronske medije je razmotrio dostavljeni zahtjev i utvrdio da je budući imalac odobrenja lice registrovano za obavljanje djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog ili televizijskog programa, kao i da planiranim prenosom odobrenja neće doći do kršenja odredbi koje se odnose na nedozvoljenu medijsku koncentraciju. Saglasno tome, Savjet je izdao saglasnost za prenos odobrenja (rješenja Savjeta Agencije broj 01-984/2 od 28.10.2013. godine).

Emiter ovog radijskog programa je obavijestio Agenciju i o **promjeni naziva i identifikacionog znaka** radijskog programa, umjesto „Radio Montena“ u „**TDI Radio**“.

Imajući u vidu da su naziv emitera - imao ca odobrenja i identifikacioni znak elektronskog medija podaci koji čine sastavni dio odobrenja, Agencija je donijela Rješenje o izmjeni Odobrenja za emitovanje br. O-R-K-27 koje se sada odnosi na radijski program „TDI Radio“ i novog emitera „TDI Radio“ d.o.o. iz Budve.

Sva rješenja donijeta po osnovu izdavanja, prestanka ili promjene odobrenja za pružanje AVM usluga objavljena su na veb sajtu Agencije.

*

* *

Upravni sporovi (izdavanje, izmjene ili oduzimanje/prestanak odobrenja)

Krajem 2012. godine, direktor Agencije je donio Rješenje o prestanku važenja Odobrenja za emitovanje televizijskog programa „**NTV Orion**“ br. O-TV-K-12, izdatog privrednom društvu „Orion“ iz Kolašina (akt br. 02-1207 od 31.12.2012.g.). Do prestanka je došlo jer je rok važenja pomenutog odobrenja istekao 31.12.2012. godine, a ono nije produženo. Naime, poglavljem 5 izdatog Odobrenja bilo je propisano da se odobrenje izdaje sa periodom važenja do 31.12.2012. godine i da se, saglasno članu 108 Zakona o elektronskim medijima, odobrenje može produžiti ako imalac odobrenja podnese zahtjev za produženje, u skladu sa Zakonom.

Ovim povodom, emiter je podnio Savjetu Agencije za elektronske medije žalbu na rješenje o prestanku važenja odobrenje za emitovanje. Na 47. sjednici, 19. februara 2013. godine, Savjet Agencije je razmatrao i odbio žalbu kao neosnovanu (rješenje br. 01 – 148/1 od 19.02.2013. godine).

Privredno društvo "Orion" d.o.o. **podnijelo je tužbu** Upravnom sudu Crne Gore radi poništaja rješenja Savjeta Agencije za elektronske medije donesenog po žalbi. **Upravni sud Crne Gore je odbio predmetnu tužbu kao neosnovanu** (Uvp.br. 849 /13 od 14.11.2013. godine).

U toku 2013. godine, vođen je i upravni **spor pokrenut od strane emitera programa „Radio Luna**“. Naime, komercijalni emiter "Bradva Company" o.d. iz Plava podnio je tužbu Upravnom sudu radi poništaja Rješenja Savjeta Agencije za elektronske medije br. 01-1156/1 od 29.01.2013.g. Navedeno rješenje odnosilo se na zahtjev ovog privrednog društva za dobijanje saglasnosti za **prenos Odobrenja za emitovanje** br. O-R-K-25 („Radio Luna“) i Dozvole za prenos i emitovanje radio-difuznih signala (TV-14 od 11.10.2005.g.) na NVO "RTV Luna Global". Nadalje, pomenutim zahtjevom

ovo privrdno društvo je tražilo i da se nevladinoj organizaciji "RTV Luna Global" **oddijecti status neprofitnog emitera.**

Predmetnim rješenjem, Savjet Agencije je razmotrio navedeni zahtjev i odbio ga kao neosnovan iz sljedećih razloga:

- Zahtjev za dobijanje saglasnosti za prenos dozvole za "TV Luna" je bio neosnovan jer ovo privredno društvo nije imalo status TV emitera, niti je u trenutku podnošenja zahtjeva bilo imalac bilo kakve važeće dozvole ili odobrenja ove Agencije na osnovu kojeg bi mogao tražiti prenos prava iz takvog akta na neko drugo lice. Naime, Odlukom direktora Agencije za radio-difuziju broj 02-946 od 05.05.2008.g. prestala je da važi (oduzeta je) Dozvola za prenos i emitovanje radio-difuznih signala koja mu je bila ranije izdata za "TV Luna" (TV-14 od 11.10.2005.g.).
- Zahtjev za dobijanje saglasnosti za prenos Odobrenja za emitovanje programa "Radio Luna" br. O-R-K-25 od 21.07.2011.g. takođe je bio neosnovan jer emiter nije poštovao obaveze vezane za plaćanje godišnje naknade za emitovanje (dug na dan donošenja rješenja je iznosio 4.264,31 €).
- Zahtjev za dodjelu statusa neprofitnog emitera nevladinoj organizaciji "Luna Global" je takođe bio neosnovan jer je članom 72 stav 1 Zakona o elektronskim medijima propisano da status neprofitnog emitera, u skladu sa ovim zakonom, utvrđuje Savjet Agencije prilikom donošenja odluke o dodjeli prava na emitovanje. Takva odluka se donosi samo na osnovu javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje posredstvom određenih radio-difuznih frekvencija, sprovedenog u skladu sa čl. 99-101 Zakona o elektronskim medijima. Dakle, Zakon o elektronskim medijima nije propisao mogućnost, uslove i postupak za razmatanje zahtjeva komercijalnih emitera za promjenu odnosno dobijanje statusa neprofitnog emitera, osim u slučaju sprovedenog javnog konkursa.

Upravni sud Crne Gore je uvažio argumentaciju Agencije i **odbiio predmetnu tužbu kao neosnovanu** (Presuda U.br. 403/13 od 25.10.2013. godine).

2. *Javni emiteri*

Članom 147 Zakona o elektronskim medijima propisano je da su javni radio-difuzni servisi, koji su postojali na dan njegovog stupanja na snagu, dužni da organizaciju i način rada usklade sa ovim zakonom, u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

U skladu sa navedenom zakonskom obavezom Agenciji su skoro svi javni emiteri dostavili neophodnu dokumentaciju (osnivačke akte, na osnovu kojih su sprovedni postupci imenovanja članova Savjeta javnih emitera, izabrani direktori, usvojena neophodna akta uključujući i programska dokumenta) na osnovu koje je ustanovljeno da su uskladili organizaciju i način rada sa Zakonom o elektronskim medijima.

Odobrenja za emitovanje izdata su **nacionalnom javnom emiteru Javno preduzeće "Radio Televizija Crne Gore"**, za emitovanje:

- Opštih televizijskih programa:
 1. "Prvi program Televizije Crne Gore";
 2. "Drugi program Televizije Crne Gore";
 3. "Satelitska Televizija Crne Gore".

- Opštih radijskih programa:
 1. „Radio Crne Gore - prvi program“;
 2. „Radio Crne Gore - drugi program/Radio 98“.

Odobrenja za emitovanje izdata su takođe i **lokalnim javnim emiterima**, za emitovanje:

- Opštih radijskih programa:
 1. "Lokalni javni emiter Radio Andrijevića" d.o.o. (O-R-J-1);
 3. "Lokalni javni emiter Radio Bar" d.o.o. (O-R-J-2);
 4. "Lokalni javni emiter Radio Berane" d.o.o. (O-R-J-3);
 5. "Lokalni javni emiter Radio Bijelo Polje" d.o.o. (O-R-J-4);
 6. "Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva" d.o.o. (O-R-J-5);
 7. "Lokalni javni emiter Radio i Televizija Cetinje" d.o.o. (O-R-J-6);
 8. "Lokalni javni emiter Radio Danilovgrad" (O-R-J-7);
 9. "Javni radio-difuzni servis Radio Televizija Herceg Novi d.o.o. (O-R-J-8);
 10. "Lokalni javni emiter Radio Kotor" d.o.o. (O-R-J-9);
 11. "Lokalni javni emiter Radio i Televizija Nikšić" d.o.o. (O-R-J-10);
 12. "Lokalni javni emiter Radio Televizija Pljevlja" d.o.o. (O-R-J-11);
 13. "Lokalni javni emiter Radio Tivat" d.o.o. (O-R-J-12);
 14. "Lokalni javni emiter Radio Televizija Ulcinj" d.o.o. (O-R-J-13).
- Opštih televizijskih programa:
 1. "Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva" d.o.o. (O-TV-J-1);
 2. "Lokalni javni emiter Radio i Televizija Nikšić" d.o.o. (O-TV-J-2);
 3. "Lokalni javni emiter Radio Televizija Pljevlja" d.o.o. (O-TV-J-3).

Navedena **odobrenja izdata su na period od 15 godina za radio emitere**, dok je **rok važenja odobrenja za TV emitere ograničen na 17. jun 2015. godine**, kada je krajnji rok za prelazak sa analogne na digitalnu radio-difuziju.

Odobrenja su izdata za frekvencije koje su, saglasno Planu raspodjele radio-difuznih frekvenija u Crnoj Gori, namijenjene za emitovanje programa lokalnih javnih emitera, odnosno frekvencije koje se dodjeljuju bez javnog konkursa lokalnim emiterima u pojedinim opštinama koje su njihovi osnivači. U skladu sa članom 79 Zakona o elektronskim medijima, javni emiteri su oslobođeni obaveze plaćanja naknade po osnovu odobrenja za emitovanje.

Odobrenje za emitovanje Agencija nije izdala samo lokalnom javnom radio-difuznom servisu "**Radio Rožaje**". Naime, SO Rožaje je usvojila Odluku o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Lokalni javni emiter "Radio Rožaje" ("Sl.list CG - opštinski propisi", br. 16/13). Međutim, SO Rožaje, kao osnivač, još uvijek nije imenovala Savjet Radio Rožaje, a saglasno navedenoj odluci (član 29), ovlašćeni predlagači članova Savjeta su:

1. javne ustanove iz oblasti kulture;
2. NVO koje se bave medijima, zaštitom ljudskih i manjinskih prava i sloboda;

3. javne ustanove iz oblasti obrazovanja.

U skladu sa navedenom odlukom, imenovanjem članova Savjeta Lokalnog javnog emitera "Radio Rožaje", prestaje mandat članova Savjeta JP Radio-difuznog servisa "Radio Rožaje" (član 41), a imenovanjem direktora Lokalnog javnog emitera "Radio Rožaje" prestaje mandat direktora JP Radio-difuznog servisa "Radio Rožaje".

*

* *

Jedan od najvećih problema u radu lokalnih javnih emitera u Crnoj Gori, i u 2013. godini, bio je **problem finansiranja**.

Naime, budžetima jedinica lokalnih samouprava u najvećem dijelu su opredijeljena finansijska sredstva koja nisu dovoljna za redovno poslovanje ovih subjekata. Članom 76 Zakona o elektronskim medijima propisano je da lokalni javni emiteri stiču prihode iz dijela opštih prihoda budžeta jedinice lokalne samouprave i drugih izvora u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom. Budžetom jedinice lokalne samouprave obezbjeđuje se dio finansijskih sredstava za ostvarivanje Ustavom i zakonom zajemčenih prava građana na informisanje, bez diskriminacije, po osnovu programskih sadržaja koji su značajni za ostvarivanje prava na javno informisanje i obavještanje građana Crne Gore, ostvarivanje prava pripadnika manjinskih naroda u Crnoj Gori i pripadnika drugih manjinskih nacionalnih zajednica i crnogorskih zajednica u inostranstvu, ljudskih i političkih prava građana i unapređivanje pravne i socijalne države i civilnog društva, razvoj kulture, nauke, obrazovanja i umjetnosti i dr.

Dakle, prvenstveno zbog nedovoljnog i neredovnog finansiranja iz budžeta opština, položaj javnih emitera ni u 2013. godini nije bio na zadovoljavajućem nivou.

U skladu sa navedenim, Agencija za elektronske medije će u toku 2014. godine uložiti dodatne napore da se, kroz pripreme radnje za izmjenu zakonskih propisa, sagleda moguća rješenja za poboljšanje položaja javnih emitera u Crnoj Gori.

*

* *

Tokom 2013. godine Agencija je razmatrala funkcionisanje Javnog radio difuznog servisa Radio Televizija Herceg Novi d.o.o., koji se već tri godine nalazi u svojevrsnoj blokadi uzrokovanoj činjenicom da Skupština opštine Herceg Novi, kao osnivač javnog servisa, nije sprovela proceduru imenovanja Savjeta Javnog radio difuznog servisa.

Agencija je u pravnom mišljenju koje je upućeno ovom lokalnom javnom emiteru, predsjednici Skupštine opštine Herceg Novi i predsjedniku Opštine Herceg Novi, apelovala da se bez odlaganja pristupi imenovanju upražnjenih mjesta u Savjetu Radio-televizije Herceg Novi kako bi se stvaranjem uslova za nastavak njegovog rada pokrenula procedura imenovanja direktora, kao i redovno izvještavanje javnosti, kako to predviđa osnivački akt.

Krajem decembra 2013. godine, Odbor za izbor i imenovanja Skupštine opštine Herceg-Novi objavio je Javni poziv kojim je pokrenut postupak imenovanja Savjeta Javnog radio difuznog servisa Radio Televizije Herceg-Novi DOO.

3. Implementacija programskih standarda

Poštovanje uslova i kvota za pružanje komercijalnih audiovizuelnih komunikacija

Agencija za elektronske medije je u toku 2013. godine analizirala poštovanje obaveza emitera, koje se odnose na zakonske odredbe vezane za zabranjene aktivnosti u pružanju komercijalnih audiovizuelnih komunikacija. Kao osnov za izradu ove informacije poslužili su rezultati istraživanja koje je sproveo Sektor za monitoring Agencije za elektronske medije.

Početak februara 2013. godine u Agenciji je izvršena analiza primjene standarda u komercijalnim AV komunikacijama u programima jednog broja komercijalnih TV stanica u Crnoj Gori.

Analizom su obuhvaćeni sadržaji šest komercijalnih TV emitera opšteg televizijskog programa u Crnoj Gori: TV Vijesti, TV Corona, TV Prva, TV Pink M, TV 777 i TV Sun, emitovani u periodu od 04. do 10. februara 2013. godine, u „prime-time“ periodu od 18 do 23 sata.

Predmet pažnje ove analize bilo je poštovanje sljedećih standarda (obaveza) propisanih Pravilnikom o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama³:

1. **Oglasi i telešoping po satu emitovanog programa** tokom dana ne smiju biti emitovani više od 20% (12 minuta) - član 41 stav 2 Pravilnika;
2. **Oglašavanje u informativnom programu:** ukoliko informativne emisije na TV stanicama traju duže od 30 minuta, oglasne poruke se mogu emitovati isključivo između djelova (informativno politički, sportski i vremenska prognoza) najviše jednom, u maksimalnom trajanju do 60 sekundi - član 44 Pravilnika;
3. **U programe koji traju 30 minuta ili kraće ne smiju biti uključeni oglasi i telešoping** - član 43 Pravilnika;
4. **Emitovanje televizijskih filmova i kinematografskih radova može biti prekinuto jednom na svakih 30 minuta radi emitovanja oglasa i/ili telešopinga** - član 50 stav 1 Pravilnika;
5. **Vremenski razmak između oglasnih blokova:** ako se programi prekidaju emitovanjem oglasa između dva bloka emitovanja oglasa mora proći najmanje 20 minuta - član 50 stav 3 Pravilnika.

Rezultati analize pokazuju da je implementacija navedenih standarda neujednačena, ali da ipak u ovoj oblasti vlada znatno veći red nego što se to često može čuti u svakodnevnoj komunikaciji sa gledaocima, pa i samim emiterima kada govore jedni o drugima. Sve to govori u prilog konstataciji da je postojeći normativni okvir u ovom segmentu adekvatan i da ide ukorak sa savremenim potrebama.

TV stanica	Prime time/sec za 7 dana	Dozvoljeno oglašavanje i telešoping/sec	Prosječno emitovano oglašavanje/sec	Prosječno emitovano oglašavanje % od dozvoljenog
TV Vijesti	18.000	3600	969	26,90
TV Prva	18.000	3600	600	16,67
TV Pink M	18.000	3600	2410	66,96
TV 777	18.000	3600	1135	31,51
TV Sun	18.000	3600	2902	80,60
TV Corona	18.000	3600	1339	37,20

Tabela 1: Prosječno trajanje emitovanih oglasa i telešopinga i prosječna iskorišćenost dozvoljenog vremena za oglašavanje i telešoping u „prime-time“, u posmatranom periodu

³ Sl. list CG“, br. 36/11.

Na prvi pogled, ovakvu konstataciju ozbiljno dovode u pitanje prigovori gledalaca da se na pojedinim TV stanicama, usljed predugih oglasnih prekida, koji su duži od dozvoljenih, ponovo vraća praksa ometanja u praćenju programa. Zapažanja gledalaca su tačna, ali ne zbog pretjeranog oglašavanja, koje je u prosjeku ispod dozvoljenih trajanja (kako pokazuju rezultati monitoringa) već zbog sve učestalijih i sve dužih blokova tzv. samopromotivnih sadržaja. Često bez odgovarajuće oznake, ovi sadržaji (tzv. *samopromocija*) koji najavljuju i promovišu sopstvene programe i predstavljaju svojevrsnu rekapitulaciju programske šeme, emituju se prije, u toku ili poslije oglasnih blokova.

Članom 39 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama, propisano je da se u ukupno vrijeme trajanja oglašavanja ne uračunava:

- vrijeme trajanja najavnih i odjavnih špica oglasnih i telešoping blokova ili poruka i
- emitovanje najava emitera u vezi sa svojim programima i dodatnim proizvodima koji proističu direktno iz tih programa.

Imajući ovo u vidu, ovakva vrsta oglašavanja (samopromocija emitera) ne podliježe vremenskim ograničenjima, ali nesumnjivo utiče na dužinu prekida programa koji gledaoce zanimaju i ometaju ih u zadovoljavanju njihovih interesa i potreba.

4. *Izrečene mjere*

U 2013. godini, Agencija je registrovala, identifikovala i procesuirala slučajeve, te izrekla odgovarajuće mjere:

- emiterima **zbog kršenja programskih standarda, standarda vezanih za komercijalne audiovizuelne komunikacije, obaveza vezanih za autorsko i srodna prava i zbog neblagovremenog izmirivanja obaveze plaćanja godišnje naknade** za emitovanje programa;
- pružaocima AVM usluga na zahtjev **zbog neblagovremeno izmirivanja obaveze plaćanja godišnje naknade** za pružanje AVM usluga na zahtjev i **neovlašćenog i protivzakonitog izvođenja radova i onemogućavanja korišćenja kućnih instalacija i zajedničkog sistema instaliranog od strane izvođača radova.**

*

* *

Zbog kršenja standarda vezanih za emitovanja programskih sadržaja, Agencija je u okviru nadzora nad radom emitera, izrekla sljedeće mjere:

- Privrednom društvu „**Sun Sun**“ d.o.o. iz Bijelog Polja, emiteru „**Televizije Sun**“ izrečeno je **upozorenje zbog emitovanja, van graničnog perioda oglasa za usluge "proricanja sudbine"** (Rješenje br. 02-205 od 27.02.2013.g.). Po tom osnovu, emiteru "Televizija Sun" naloženo je da:

a) usaglasiti emitovanje oglasa sa standardima propisanim u zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju, odnosno, da vodi računa da se izvan graničnog perioda (00,00 - 06,00 sati) ne može vršiti oglašavanje usluga "vrućih linija", SMS čatovanja, proricanja sudbine i svih drugih sadržaja koji se shodno Pravilniku o programskim standardima u elektronskim medijima ("Sl.list CG", br. 35/11), mogu emitovati samo u graničnom periodu;

b) oglašavanje usluga kao što su, ali se ne ograničavajući na njih, usluga "Astro savjet" i slične usluge, koje se zasnivaju na proricanju sudbine, tumačenju individualnih horoskopa i sličnih

sadržaja koji se mogu kategorisati u zakonom normiranu djelatnost, ubuduće raspoređuje i emituje isključivo u okviru graničnog perioda (00,00 - 06,00 sati);

c) posebno vodi računa da se oglašavanjem gore navedenih programskih sadržaja, ali se ne ograničavajući na njih, ne čini ili omogućava zloupotreba lakovjernosti gledalaca, a posebno ranjivih grupa;

d) informaciju o izrečenoj mjeri objavi u TV programu "Televizija Sun".

Emiter je postupio po nalogu iz ovog upozorenja i predmetni programski sadržaj izmjestio u granični period.

• Privrednom društvu „**M Corona**“ d.o.o. iz Bara, emiteru „Televizija Corona“ izrečeno je **upozorenje zbog emitovanja, van graničnog perioda oglasa za usluge SMS čatovanja i usluge "proricanja sudbine"** (Rješenje br. 02-206 od 27.02.2013.g.). Po tom osnovu, istim aktom emiteru "Televizije Corona" naloženo je da:

a) usaglasi emitovanje oglasa sa standardima propisanim u zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju, odnosno, da vodi računa da se izvan graničnog perioda (00,00 - 06,00 sati) ne može vršiti oglašavanje usluga "vrućih linija", SMS čatovanja, proricanja sudbine i svih drugih sadržaja koji se shodno Pravilniku o programskim standardima u elektronskim medijima ("Sl.list CG", br. 35/11), mogu emitovati samo u graničnom periodu;

b) oglašavanje usluga kao što su, ali se ne ograničavajući na njih, usluge namijenjene isključivo odraslima, odnosno usluge koje mogu imati štetne uticaje i posljedice na maloljetnike, ubuduće raspoređuje i emituje isključivo u okviru graničnog perioda (00,00 - 06,00 sati).

c) SMS čatovanja u okviru kojeg se smjenjuju fotografije djevojaka sa njihovim porukama, uz objavljivanje instrukcija i uslova za pristup tim uslugama,

d) "Astro savjet" i sličnih usluga koje se zasnivaju na proricanju sudbine, tumačenju individualnih horoskopa i sličnih sadržaja koji se ne mogu kategorisati u zakonom normiranu djelatnost;

e) posebno vodi računa da se emitovanjem gore navedenih programskih sadržaja, ali se ne ograničavajući na njih, ne čini ili omogućava zloupotreba lakovjernosti gledalaca, a posebno ranjivih grupa;

f) informaciju o izrečenoj mjeri objavi u TV programu "Televizija Corona".

Emiter je postupio po nalogu iz ovog upozorenja i predmetni programski sadržaj izmjestio u granični period.

• Privrednom društvu "**Pink M Company**" d.o.o. iz Podgorice, emiteru **TV programa "Pink M"** naloženo je izmještanje programskog sadržaja „**Preljubnici**“ u **granični period od 00-06 sati** (Rješenje br. 01-179 od 20.02.2013.g.), uz emitovanje:

a) pisanog i zvučnog upozorenja neposredno prije početka emisije, u vidu telopa sa tekstom sljedeće sadržine: "Program koji slijedi nije primjeren za maloljetnike mlađe od 18 godina", uz istovremeno čitanje od strane spikera;

b) grafičke oznake 18, koja je jasno vidljiva i koja se emituje u gornjem uglu ekrana, nasuprot uobičajenom mjestu identifikacionog znaka medija, tokom cijelog trajanja označenog programskog sadržaja.

Navedenom emiteru takođe je naloženo izmještanje programskog sadržaja „**Ami G show**“ u **period od 22 do 06 sati**, uz emitovanje:

a) pisanog i zvučnog upozorenja neposredno prije početka emisije, u vidu telopa sa tekstom sljedeće sadržine: "Program koji slijedi nije primjeren za maloljetnike mlađe od 16 godina", uz istovremeno čitanje od strane spikera;

b) grafičke oznake 16, koja je jasno vidljiva i koja se emituje u gornjem uglu ekrana, nasuprot uobičajenom mjestu identifikacionog znaka medija, tokom cijelog trajanja označenog programskog sadržaja.

Emiter je postupio po nalogu iz ovog upozorenja.

- Privrednom društvu „Pink M Company“ d.o.o. iz Podgorice, emiteru televizijskog programa „TV Pink M“ izrečeno je **upozorenje zbog neispunjavanja obaveza emitera** da kao emiter opšteg televizijskog programa obezbijedi da djela, koja se u smislu Pravilnika o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom („Sl.list CG“, br. 11/12) smatraju programima u sopstvenoj produkciji, čine najmanje 10% njegovog mjesečnog vremena emitovanja (Rješenje br. 02-1087/9 od 01.02.2013.g.).

Emiteru je naloženo da, u roku od 60 dana, otkloni uočene nepravilnosti i usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru "TV Pink M" sa standardima propisanim u podzakonskim aktima Agencije.

Emiter je postupio po nalogu iz ovog upozorenja.

- Privrednom društvu „AST“ d.o.o. iz Podgorice, emiteru televizijskog programa „TV Prva“ izrečeno je **upozorenje zbog propuštanja da u programu koji je emitovan 21.01.2013.g., istakne obavještenje o tome da se emituje repriza emisije „Prvi Glas Srbije“**, kao i činjenice da grafički prikaz o načinu na koji gledaoci mogu glasati za svoje favorite nije uklonjen (Rješenje br. 02-45/1 od 30.01.2013.g.). Emiteru je naloženo da, otkloni uočene nepravilnosti i usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru „TV Prva“ sa standardima propisanim u zakonu, podzakonskim aktima i izdatom odobrenju. Agencija nije zabilježila ponovno kršenje standarda po navedenom osnovu.

*

* *

Zbog kršenja obaveza vezanih za autorsko i srodna prava, Agencija je u okviru nadzora nad radom emitera, izrekla sljedeće mjere:

- NVO „Društvo za toleranciju i ravnopravnost-AI“ iz Podgorice, emiteru opšteg televizijskog programa "Srpska TV", izrečeno je **upozorenje zbog neispunjavanja obaveze da kao emiter opšteg televizijskog programa prenosi kinematografska djela u skladu sa zaključenim ugovorom sa imaoцем autorskog i srodnih prava, jer je bespravno emitovao igrani film „Kako su me oteli Nemci“ i to 30.12.2012.g. u 13:00h i 06.01.2013.g. u 12:30h** (broj 02-1061/3 od 02.12.2013.g.).

Emiteru je naloženo da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, informaciju o izrečenoj mjeri objavi u programu "Srpska TV".

*

* *

Zbog kršenja standarda vezanih za **komercijalne audiovizuelne komunikacije**, Agencija je u okviru nadzora nad radom emitera, izrekla sljedeće kaznene mjere:

- Privrednom društvu „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice, emiteru „Televizija Vijesti“, izričeno je **upozorenje**, zbog kršenja člana 94 alineja 4) Zakona o elektronskim medijima i člana 43 alineja e) Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama („Sl. list CG“, br.

36/11) i tač. 7.1. i 7.3. izdatog Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-19, zbog raspoređivanja oglasnih sadržaja u toku emitovanja, dana 20.11.2013, godine, programskog sadržaja „**Extra Life Style**“, čije epizode traju od 10 do 15 minuta.

Privrednom društvu „Televizija Vijesti“ d.o.o. naloženo je da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru "Televizija Vijesti" sa standardima propisanim u zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju, da vodi računa o pravilima raspoređivanja oglasa, a posebno da oglasi ne smiju biti uključeni u programe koji traju 30 minuta ili kraće.

Emiteru je takođe naloženo da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, informaciju o izrečenj mjeri objavi u TV programu „Televizija Vijesti“.

*

* *

Zbog kršenja čl. 44 st. 2 Zakona o elektronskim medijima, člana 16 Pravilnika o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga ("Sl. list CG", br. 25/11 i 26/12) i obaveza propisanih tačkom 6. odobrenja za emitovanje koje se odnose na **neblagovremeno izmirivanje obaveze plaćanja godišnje naknade** za emitovanje, Agencija je u okviru nadzora nad radom emitera izrekla upozorenje sljedećim emiterima:

	Emiter	Radijski/TVprogram	Broj rješenja
1.	"Tripk Com" o.d. iz Podgorice	"Russkoe Radio"	(br. 02-223 od 01.03.2013.g.)
2.	"Radio Gusinje" o.d. iz Plava	"Radio Gusinje"	(br. 02-225 od 01.03.2013.g.)
3.	"Antena M" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Antena M"	(br. 02-481 od 25.04.2013.g.)
4.	"Angel" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Boom"	(br. 02-482 od 25.04.2013.g.)
5.	"Radio City" o.d. iz Podgorice	"Radio City"	(br. 02-483 od 25.04.2013.g.)
6.	"M-Corona" o.d. iz Bara	"Radio Corona"	(br. 02-484 od 25.04.2013.g.)
7.	"Radio Elmag" o.d. iz Podgorice	"Radio Elmag"	(br. 02-486 od 25.04.2013.g.)
8.	"Šrauba" o.d. iz Herceg Novog	"Radio Jadran"	(br. 02-487 od 25.04.2013.g.)
9.	"Jupok" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Jupok"	(br. 02-488 od 25.04.2013.g.)
10.	"Bradva Company" o.d. iz Plava	"Radio Luna"	(br. 02-489 od 25.04.2013.g.)
11.	"Radio Mojkovac" d.o.o. iz Mojkovca	"Radio Mojkovac"	(br. 02-490 od 25.04.2013.g.)
12.	"Radio Mreža M" d.o.o. iz Nikšića	"Radio Montena"	(br. 02-491 od 25.04.2013.g.)
13.	"Tripk Com" o.d. iz Budve	"Russkoe Radio"	(br. 02-492 od 25.04.2013.g.)
14.	"Info Kol" d.o.o. iz Kolašina	"Radio Ozon"	(br. 02-493 od 25.04.2013.g.)
15.	"Metropolitan Media" d.o.o. iz Cetinja	"Radio Svetigora"	(br. 02-494 od 25.04.2013.g.)
16.	"Radio Zeta " d.o.o. iz Podgorice	"Radio Zeta "	(br. 02-495 od 25.04.2013.g.)
17.	NVO "Udruženje Roma Crne Gore" iz PG	"Romski radio "	(br. 02-496 od 25.04.2013.g.)
18.	"Agroprodukt " d.o.o. iz Rožaja	"TV APR "	(br. 02-497 od 25.04.2013.g.)
19.	"Radio Televizija Atlas" d.o.o. iz	"Televizija Atlas"	(br. 02-498 od 25.04.2013.g.)
20.	"M-Corona" o.d. iz Bara	"TV Corona"	(br. 02-499 od 25.04.2013.g.)
21.	"Blue Moon " o.d. iz Podgorice	"Televizija MBC"	(br. 02-500 od 25.04.2013.g.)
22.	"Pink M Company" d.o.o. iz Podgorice	"TV Pink M"	(br. 02-501 od 25.04.2013.g.)

Tabela 2: Upozorenja izrečena tokom 2013. godine zbog neblagovremenog izmirivanja godišnje naknade

Protiv izrečenih mjera upozorenja zbog neplaćanja naknade, **podnesena je jedna žalba** i to od strane emitera „Bradva Company“ („**Radio Luna**“). Savjet Agencije za elektronske medije je na 53. sjednici, 30. maja 2013. godine, tu žalbu odbio kao neosnovanu (ista nije sadržala podatke i činjenice kojima bi se osporio dug prema Agenciji koji privredno društvo ima po osnovu godišnje naknade a koji je bio osnov za donošenje rješenja o upozorenju, niti je odgovarajućom dokumentacijom potkrijepljena osnovanost žalbe).

*

* *

Agencija za elektronske medije je u toku 2013. godine izrekla **dva upozorenja pružaocu AVM usluge na zahtjev "M Kabl"**:

- Prvo **upozorenje** je izrečeno zbog kršenja čl. 44 st. 2 Zakona o elektronskim medijima, člana 16 Pravilnika o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga ("Sl. list CG", br. 25/11 i 26/12) i obaveza propisanih tačkom 5. Odobrenja za pružanje AVM usluga na zahtjev BR. O-AVMD-05 od 29.07.2011. godine, koje se odnose na **neblagovremeno izmirivanje obaveze plaćanja godišnje naknade** za pružanje AVM usluga na zahtjev (br. 02-224 od 01.03.2013.g.).
- Drugo **upozorenje** je izrečeno zbog kršenja člana 84 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, čl. 20 stav 3 i 31 stav 2 Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev ("Sl. list CG", br. 35/11) i tačke 8.5. izdatog Odobrenja, **zbog neovlašćenog i protivzakonitog izvođenja radova i onemogućavanja korišćenja kućnih instalacija i zajedničkog sistema instaliranog od strane izvođača radova** (br. 02-752/3 od 26.07.2013.g.).

Privrednom društvu „M-KABL“ d.o.o. iz Podgorice naloženo je da:

a) obustavi izvođenje daljih radova i vršenje bilo kojih radnji kojim se ugrožavaju imovinska prava etažnih vlasnika;

b) otkloni izvor smetnji koje su onemogućile korišćenje kućnih instalacija i zajedničkog sistema i pogoršale prijem zemaljskih programa i video nadzora;

c) ubuduće, pri distribuciji radio i televizijskih programa, poštuje sve uslove iz izdatog Odobrenja, a posebno obaveze propisane tačkom 8.5. izdatog Odobrenja, članom 84 Zakona o elektronskim medijima i članom 20 stav 3 i 31 stav 2 Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev, koje se odnose na obaveze pružaoca AVM usluge na zahtjev u vezi sa distribucijom radijskih i televizijskih programa.

5. Podržane kampanje od javnog interesa

Tokom 2013. godine Agencija za elektronske medije je nastojala da svojim djelovanjem pomogne akcije i kampanje prepoznate kao teme od društvenog značaja. U tom smislu, Agencija je pozitivno odgovarala na inicijative organizatora i obavještavala emitere da emitovanje tematskih spotova neće biti uračunato u dozvoljenu kvotu dnevnog oglašavanja. To je emitere dodatno motivisalo da obezbijede učestalije emitovanje spotova i snažnije promovišu date kampanje.

Među podržanim kampanjama i događajima su:

- **Kampanja "Svijet kakav želimo"**, u organizaciji Kancelarije Ujedinjenih nacija u Crnoj Gori, realizovana krajem februara 2013. godine, sa ciljem uključivanja građana iz cijelog svijeta u stvaranje razvojnog plana koji će se nadovezati na aktuelne Milenijumske razvojne ciljeve. Riječ je o prvim konsultacijama te vrste, u kojima u stvaranju razvojnih politika, osim vlada, direktno učestvuju građani.
- Tokom maja 2013. godine Uprava za antikorupcijsku inicijativu je realizovala **Kampanju "Ni centa za mito"**, koja je proistekla i finansirana iz IPA 2010 projekta pod nazivom „Podrška implementaciji antikorupcijske Strategije i Akcionog plana“.
- Obilježavanje **osam vjekova postojanja manastira Đurđevi stupovi** u Beranama (9. jula 2013. godine).
- **Kampanja osnivača Drugog međunarodnog festivala lutkarstva u Podgorici**, realizovana tokom ljeta 2013. godine, sa ciljem njegove popularizacije.
- **Svečanost osvećenja Sabornog Hrama Vaskrsenja Hristovog u Podgorici** (septembar 2013. godine).
- **Osveštanje kamena temeljca crkve Svetog Ivana Crnojevića**, 2. oktobra na Cetinju, u organizaciji Crnogorske pravoslavne crkve.
- **Kampanja "Nedelja štednje"**, u organizaciji Centralne banke Crne Gore. Kampanja predstavlja dio društveno-odgovornog poslovanja Centralne banke i namijenjena je novorođenčadi. Naime, sve bebe koje se rode u Nedjelji štednje (od 31. oktobra do 06. novembra) imaju pravo na ostvarivanje prve štednje u iznosu od 400 €, koje daruju Centralna banka Crne Gore i neka od komercijalnih banaka u Crnoj Gori.
- Tokom novembra realizovana je i **Kampanja Veterinarske uprave Crne Gore**, koja je imala za cilj podizanje javne svijesti o značaju kontrole i iskorjenjivanja bjesnila kod divljih životinja.

6. *Transparentnost vlasništva pružalaca AVM usluga*

U cilju zaštite pluralizma i podsticanja raznovrsnosti elektronskih medija, Zakonom o elektronskim medijima propisane su mjere obezbjeđenja transparentnosti vlasništva pružalaca audiovizuelnih medijskih usluga.

Naime, članom 129 ovog Zakona, propisano je da je pružalac AVM usluge dužan da, do 31. decembra tekuće godine, Agenciji dostavi podatke o fizičkim i pravnim licima (ime/naziv, sjedište/prebivalište) koja su u toku te godine neposredno ili posredno postala imaoци akcija ili udjela u tom pružaocu AVM usluge, sa podatkom o procentu tih akcija ili udjela.

Nadalje, propisana je i obaveza pružalaca AVM usluga da, do 31. decembra tekuće godine, Agenciji dostave podatke o svom vlasničkom učešću u drugim pravnim licima koja su pružaoci AVM usluge, kao i učešću njegovih vlasnika većem od 10% u vlasništvu pravnih lica koja su pružaoci AVM usluga.

Saglasno zakonom propisanoj obavezi, nakon prikupljanja i obrade svih dostavljenih podataka, **Agencija je objavila Pregled podataka o transparentnosti vlasništva pružalaca AVM usluga**. Pregled je objavljen u Službenom listu Crne Gore ("Sl. list CG", br. 22/13 od 17.05.) i sadrži:

- podatke o fizičkim i pravnim licima koja su u toku 2011. i 2012. godine neposredno ili posredno postala imaoци - akcija ili udjela u pružaocima AVM usluga, i
- podatke o vlasničkom učešću pružalaca AVM usluga koji, na dan 31. decembra 2012. godine (podaci su nepromijenjeni u odnosu na 31.12.2011.g.), imaju vlasničko učešće u drugim pravnim licima koja su pružaoci AVM usluge ili/i pravnim licima koja su izdavači dnevnih štampanih medija ili/i obavljaju djelatnost informativne agencije.

Imajući u vidu značaj obezbjeđivanja podataka o transparentnosti vlasništva u AVM sektoru, Agencija je, putem svoje internet stranice www.ardcg.org, pored već pomenutih objavila i podatke na osnovu kojih je **moгуće sagledati sve slučajeve medijske koncentracije kao i podatke o vlasničkoj strukturi svih pružalaca AVM usluga u Crnoj Gori**.

7. *Suzbijanje nedozvoljene medijske koncentracije*

Na osnovu uvida u dostavljene podatke o vlasničkoj strukturi i medijskoj koncentraciji (usljed njegovog vlasništva odnosno vlasništva njegovih vlasnika u osnovnom kapitalu drugih emitera, osnivača dnevnog štampanog medija ili novinske agencije), tokom 2013. godine pokrenuta su tri postupka radi utvrđivanja postojanja nedozvoljene medijske koncentracije zbog unakrsnog vlasništva vlasnika pojedinih emitera u drugim emiterima ili privrednim društvima izdavačima štampanih medija. U sva tri slučaja, emiterima je data mogućnost da se izjasne o jasnim i preciznim okolnostima koje je Agencija imala u vidu kada je pokrenula pojedine postupke.

Nakon sagledavanja svih relevantnih informacija i izjašnjenja emitera, u slučaju **privrednog društva "Jumedia Mont" d.o.o.**, direktor Agencije za elektronske medije je donio Rješenje br. 02-580/3 od 18.06.2013. godine, kojim je utvrđeno postojanje nedozvoljene medijske koncentracije zbog unakrsnog vlasništva vlasnika ovog privrednog društva, kao regionalnog emitera elektronskog medija "Radio D" i dnevnog štampanog medija "Dan", u slučajevima:

- vlasništva Milutinović Mladena (vlasnik emitera) u osnovnom kapitalu privrednog društva "M.D. Company" d.o.o., regionalnog emitera elektronskog medija "Radio D plus", koje je iznosilo 50% i
- vlasništva Jovanović Slavice i Jovanović Vojina (vlasnika emitera), kao srodnika u pravoj liniji prvog stepena srodstva, u osnovnom kapitalu privrednog društva "M.D. Company" d.o.o., regionalnog emitera elektronskog medija "Radio D Plus", koje je pojedinačno iznosilo po 25%, a kumulativno 50%.

Navedenim rješenjem privrednom društvu "Jumedia Mont" d.o.o. naloženo je da, u roku od tri mjeseca, usaglasi vlasničku strukturu kako bi se otklonila utvrđena nedozvoljena medijska koncentracija tako da učešće Milutinović Mladena i kumulativno učešće Jovanović Slavice i Jovanović Vojina, kao srodnika u pravoj liniji prvog stepena srodstva, u osnovnom kapitalu privrednog društva "M.D. Company" d.o.o. ne bude više od 30%.

Na taj način bi se izvršilo usaglašavanje vlasničke strukture sa čl. 132 i 133 Zakona o elektronskim medijima. Naime, članom 132 alineja 3) je propisano, između ostalog da nedozvoljena medijska koncentracija postoji kada emiter radijskog ili televizijskog programa koji ima odobrenje za emitovanje sa lokalnom ili regionalnom pokrivenošću učestvuje u osnovnom kapitalu drugog emitera sa regionalnom ili lokalnom pokrivenošću na istom području sa više od 30%. Nadalje, članom 133 istog zakona je propisano da nedozvoljena medijska koncentracija postoji i kada u navedenom slučaju u osnovnom kapitalu drugog emitera, osnivača dnevnog štampanog medija ili novinske agencije, preko utvrđene visine osnovnog kapitala, učestvuje fizičko lice koje je osnivač emitera ili lica koja su njegovi srodnici u pravoj liniji do drugog stepena srodstva ili lice koje je njegov bračni drug.

Privredno društvo "Jumedia Mont" d.o.o. iz Podgorice izjavilo je žalbu na izdato rješenje i tražilo njegovo poništenje jer, kako je ocijenjeno, nije zasnovano na pravilno i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju, odredbama materijalnog prava, Zakonu o elektronskim medijima i Zakonu o opštem upravnom postupku.

Postupajući po predmetnoj žalbi, Savjet Agencije je utvrdio da je postupak koji je prethodio prvostepnom rješenju pravilno sproveden i da je rješenje pravilno i na zakonu zasnovano, a žalba

neosnovana te naložio privrednom društvu "Jumedia Mont" d.o.o. iz Podgorice da, u roku od tri mjeseca, usaglasi vlasničku strukturu kako bi se otklonila nedozvoljena medijska koncentracija⁴.

Radi poništenja drugostepenog rješenja Savjeta Agencije, emiter je podnio tužbu Upravnom sudu (U. br. 2010/2013). Kako je kasnije odustao od tužbe, Upravni sud je 2. oktobra 2013. godine donio Rješenje o obustavi postupka.

Sa druge strane, u roku ostavljenom od strane Savjeta Agencije, emiter je obavijestio Agenciju da su njegovi i osnivači firme „M.D.Company“ odlučili da, u cilju otklanjanja nedozvoljene medijske koncentracije zbog unakrsnog vlasništva vlasnika u oba privredna društva, promijene vlasničku strukturu privrednog društva „M.D.Company“ d.o.o., a da vlasnička struktura „Jumedia Mont d.o.o.“ ostane nepromijenjena.

Saglasno navedenom, po dobijanju saglasnosti Savjeta Agencije za značajnu promjenu vlasničke stukture privrednog društva „M.D.Company“ d.o.o.⁵, izvršen je prenos 50% učešća osnivača Mladena Milutinovića iz Podgorice na Ljiljanu Martinović, kao i po 25% učešća osnivača Slavice Jovanović i Vojina Jovanovića, na Dejana Ražnatovića iz Podgorice, čime je stekao 50% učešća u osnivačkom kapitalu.

I u slučaju **privrednog društva "M.D Company" d.o.o.**, nakon sagledavanja svih relevantnih informacija i izjašnjenja emitera, direktor Agencije za elektronske medije donio je Rješenje br. 02-581/3 od 18.06.2013. godine, kojim je utvrđeno postojanje nedozvoljene medijske koncentracije zbog unakrsnog vlasništva vlasnika privrednog društva "M.D Company" d.o.o., kao regionalnog emitera elektronskog medija "Radio D Plus", u slučajevima:

- vlasništva Milutinović Mladena (vlasnik emitera) u osnovnom kapitalu privrednog društva "Jumedia Mont" d.o.o., regionalnog emitera elektronskog medija „Radio D“ i izdavača dnevnog štampanog medija „Dan“, koje iznosi 50% i
- vlasništva Jovanović Slavice i Jovanović Vojina (vlasnika emitera), kao srodnika u pravoj liniji prvog stepena srodstva, u osnovnom kapitalu "Jumedia Mont" d.o.o., regionalnog emitera elektronskog medija „Radio D“ i izdavača dnevnog štampanog medija „Dan“, koje pojedinačno iznosi po 25%, a kumulativno 50%.

Navedenim rješenjem privrednom društvu "M.D Company" d.o.o. naloženo je da, u roku od tri mjeseca, usaglasi vlasničku strukturu kako bi se otklonila utvrđena nedozvoljena medijska koncentracija tako da učešće Milutinović Mladena i kumulativno učešće Jovanović Slavice i Jovanović Vojina, kao srodnika u pravoj liniji prvog stepena srodstva, u osnovnom kapitalu privrednog društva "Jumedia Mont" d.o.o. ne bude više od 30%. Postupajući po predmetnoj žalbi, Savjet Agencije je utvrdio da je postupak koji je prethodio prvostepnom rješenju pravilno sproveden i da je rješenje pravilno i na zakonu zasnovano, a žalba neosnovana te naložio privrednom društvu "Jumedia Mont" d.o.o. iz Podgorice da, u roku od tri mjeseca, usaglasi vlasničku strukturu kako bi se otklonila nedozvoljena medijska koncentracija⁶.

I u ovom slučaju emiter je izjavio žalbu Savjetu Agencije na prvostepeno rješenje i tražio njegovo poništenje jer, kako je ocijenjeno, nije zasnovano na pravilno i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju, odredbama materijalnog prava, Zakonu o elektronskim medijima i Zakonu o opštem upravnom postupku.

⁴ Rješenje br. 01 - 580/5 od 24.07.2013.godine.

⁵ Rješenje br. 01- 897/1 od 27.09.2013. godine.

⁶ Rješenje br. 01-581/5 od 24.07.2013. godine.

Postupajući po žalbi, Savjet Agencije je utvrdio da je postupak koji je prethodio prvostepnom rješenju pravilno sproveden i da je rješenje pravilno i na zakonu zasnovano, a žalba neosnovana te naložio Privrednom društvu "M.D Company" d.o.o. iz Podgorice da, u roku od tri mjeseca, usaglasi vlasničku strukturu kako bi se otklonila nedozvoljena medijska koncentracija.

Radi poništenja drugostepenog rješenja Savjeta Agencije, emiter je podnio tužbu Upravnom sudu (U. br. 2011/2013). Kako je kasnije odustao od tužbe, Upravni sud je 2. oktobra 2013. godine donio Rješenje o obustavi postupka.

Kao što je već pomenuto, u roku ostavljenom za otklanjanje nedozvoljene medijske koncentracije, emiter je pokrenuo postupak za dobijanje saglasnosti Savjeta Agencije za značajnu promjenu vlasničke strukture. Naime, vlasnici ovog emitera odlučili su da svoje vlasništvo u njemu u potpunosti prenesu na druga lica i na taj način otklone nedozvoljenu medijsku koncentraciju. Nakon dobijanja saglasnosti Savjeta Agencije, izmijenjena je vlasnička struktura privrednog društva „M.D. Company“, tako što je izvršen prenos 50% učešća osnivača Mladena Milutinovića iz Podgorice na Ljiljanu Martinović, kao i po 25% učešća osnivača Slavice Jovanović i Vojina Jovanovića, na Dejana Ražnatovića iz Podgorice, čime je stekao 50% učešća u osnivačkom kapitalu⁷.

Treći postupak za utvrđivanje nedozvoljene medijske koncentracije, pokrenut je povodom unakrsnog vlasništva vlasnika fizičkih lica Ivanović Željka, Perović Katarine i Mitrović Ljubiše kao osnivača **privrednog društva „Televizija Vijesti“ d.o.o.** (emitera „Radio Vijesti“ i „Televizija Vijesti“), u osnovnom kapitalu privrednog društva „Daily Press“ d.o.o., kao osnivača dnevnog štampanog medija „Vijesti“.

Iako je emiter, inicijalno, dovodio u pitanje opravdanost vođenja postupka, on je u cilju detaljnijeg sagledavanja svih relevantnih aspekata ovog pitanja zatražio produženje roka za izjašnjenje. Dana 25.06.2013.g. privredno društvo "Televizija Vijesti" d.o.o. je obavijestilo Agenciju za elektronske medije da je u toku promjena vlasničke strukture ovog emitera i tim povodom zatražen je dodatni rok za dostavljanje podataka koje bi trebalo uzeti u obzir (jer bi mogli uticati na ishod) prilikom odlučivanja u predmetnom postupku za utvrđivanje postojanja nedozvoljene medijske koncentracije. Po osnovu podnesenog zahtjeva, uvažavajući značaj predmetnog izjašnjenja kao i činjenicu da je potrebno dodatno vrijeme za njegovo sačinjavanje, Agencija za elektronske medije je privrednom društvu "Televizija Vijesti" d.o.o. produžila rok za dostavu izjašnjenja.

U međuvremenu, emiter je pokrenuo postupak za dobijanje saglasnosti Savjeta Agencije za značajnu promjenu vlasničke strukture usljed prenosa vlasničkih udjela u kapitalu „Televizija Vijesti“ d.o.o., sa članova Miodraga Perovića u iznosu od 6,54% i Katarine Perović u iznosu od 6,68%, na Andreja Perovića iz Podgorice čiji ukupan udio u Društvu nakon izvršene promjene iznosi 13,22%.

Savjeta Agencije je donio odluku o davanju saglasnosti za planiranu izmjenu vlasničke strukture⁸, nakon čije realizacije je emiter dostavio podatke o novoj vlasničkoj strukturi. Na osnovu toga se moglo

⁷ Rješenje br. 01- 897/1 od 27.09.2013. godine.

⁸ Rješenje br. 01-792/1 od 24.07.2013. godine.

Promjene vlasničke strukture emitera (Čl. 135)

Emiter je dužan da promjenu vlasničke strukture pisanim putem prijavi Agenciji.

Za svaku promjenu vlasničke strukture emitera veću od 10% učešća emiter mora pribaviti prethodnu pisanu saglasnost Savjeta.

Domaće pravno lice u kome se kao osnivači pojavljuju i strana pravna lica registrovana u zemljama u kojima nije moguće utvrditi porijeklo osnivačkog kapitala ne može biti imalac odobrenja.

Ako se, nakon izdavanja odobrenja, utvrdi da je jedan od suvlasnika emitera strano pravno lice iz stava 3 ovog člana, emiteru će se oduzeti odobrenje.

konstatovati da Željko Ivanović, Katarina Perović i Ljubiša Mitrović nemaju vlasničkog učešća u kapitalu privrednog društva "Televizija Vijesti" d.o.o. jer su svoje udjele prenijeli na postojeće (Miro Perović, Slavoljub Ščekić) ili nove vlasnike (Andrej Perović).

Kako je nakon izvršene promjene vlasničke strukture, utvrđeno da ne postoji unakrsno vlasništvo u emiteru "Televizija Vijesti" d.o.o. i izdavaču dnevnog štampanog medija „Daily press“ d.o.o., direktor Agencije za elektronske medije je donio Zaključak o obustavljanju postupka utvrđivanja postojanja nedozvoljene medijske koncentracije⁹.

*

* *

Pored izdatih saglasnosti za promjenu vlasničke strukture privrednog društva M.D.Company d.o.o. i "Televizija Vijesti" d.o.o., Savjet Agencije za elektronske medije je u 2013. godini donio i odluke o davanju saglasnosti za promjenu vlasničke strukture sljedećih privrednih društava:

- „**Radio Mreža M**“ d.o.o. iz Nikšića, komercijalnog emitera radijskog programa „**Radio Montena**“, u visini od 100%, zbog prenosa cjelokupnog udijela od 100% sa privrednog društva „Prevalitana Holding“ d.o.o. na Ružicu Krdžić iz Beograda, Srbija.
- „**Mir - Teuta**“ d.o.o. iz Ulcinja, komercijalnog emitera TV programa „**TV Teuta**“ u visini od 100%, zbog prenosa cjelokupnog udijela od 100% sa Izedina Ramovića na Nedžada Lajku iz Ulcinja.

⁹ Zaključak br. 02-579/5 od 24.07.2013. godine.

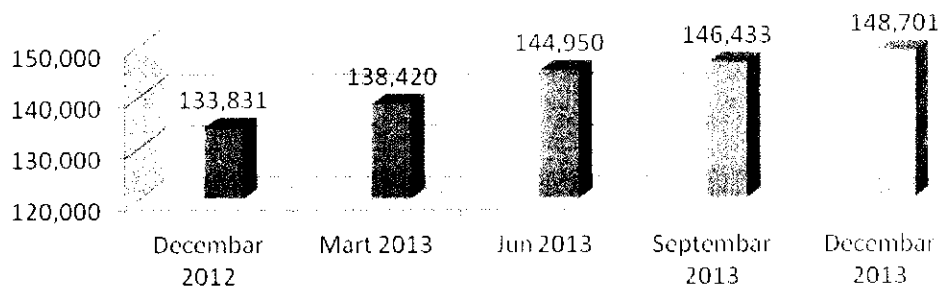
STANJE TRŽIŠTA USLUGA DISTRIBUCIJE RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA

Saglasno izdatim odobrenjima Agencije za elektronske medije, pravo da distribuira radio i televizijske programe do krajnjih korisnika, u odobrenoj zoni servisa, posjeduje osam operatora i to četiri kablovska, po jedan MMDS, IPTV, DTH i mobilni operator.

Na dan 31. decembar 2013. godine, broj priključaka za distribuciju radio i televizijskog programa putem različitih KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna platformi iznosi **148.701**.

U poređenju sa brojem priključaka na kraju decembra 2012. godine i dalje je prisutan pozitivan trend u kretanju broja korisnika usluga distribucije radio i TV programa putem platformi koje se ne oslanjaju na zemaljsku radio-difuziju. Broj priključaka je za period od godinu dana uvećan za 14.870 ili 11,11%.

U poslednjem kvartalu 2013. godine Agencija za elektronske medije je izdala odobrenje za distribuciju radijskih i televizijskih programa operatoru kod kojeg je pristup radijskim i televizijskim programima obezbijeđen posredstvom javne mobilne elektronske komunikacione mreže, pa je i posredstvom ove platforme ostvaren određen broj priključaka.

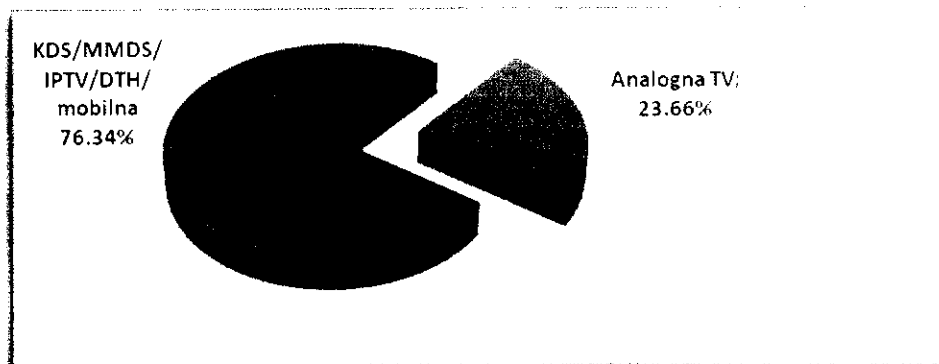

Grafik 1: Broj priključaka (KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna)

Ako se pretpostavi da se svi ili najveći dio podataka o priključcima odnosi na korisnike iz kategorije domaćinstva i ti podaci se uporede sa zvaničnim podacima o broju domaćinstava u Crnoj Gori¹⁰, može se doći do približne slike o tome koja je primarna tehnologija koju domaćinstva u Crnoj Gori koriste za prijem radio i TV programa.

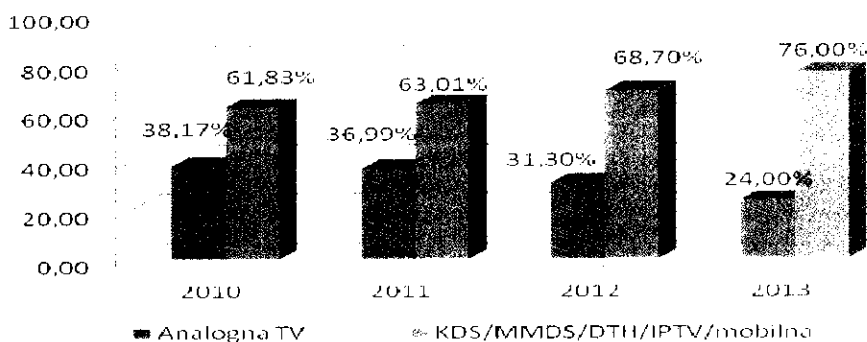
Tokom cijele 2013. godine prisutan je trend opadanja broja domaćinstava koji koriste samo zemaljski prijem radijskih i TV programa. Na kraju 2013. godine **23,66%** domaćinstava u Crnoj Gori koristi samo zemaljski (analogni) tj. „besplatan“ prijem radio i TV programa. Sa druge strane, ostala domaćinstva su se odlučila za korišćenje jedne od alternativnih platformi za distribuciju radio i TV programa, njih **76,34%**.

¹⁰ Popis iz 2011. godine – Izvor: Monstat „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011“

Grafik 2: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa

Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa se tokom poslednje četiri godine pomjerala u korist nezemaljskih platformi za prijem radio i TV programa.

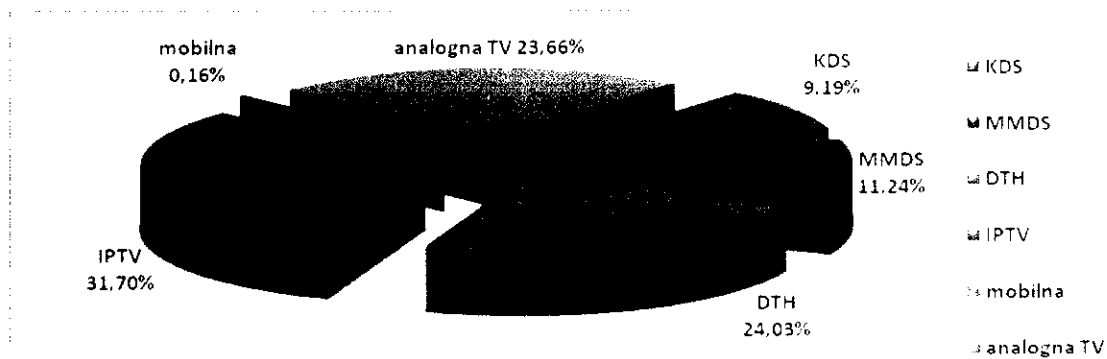

Grafik 3:

Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za period 2010-2013

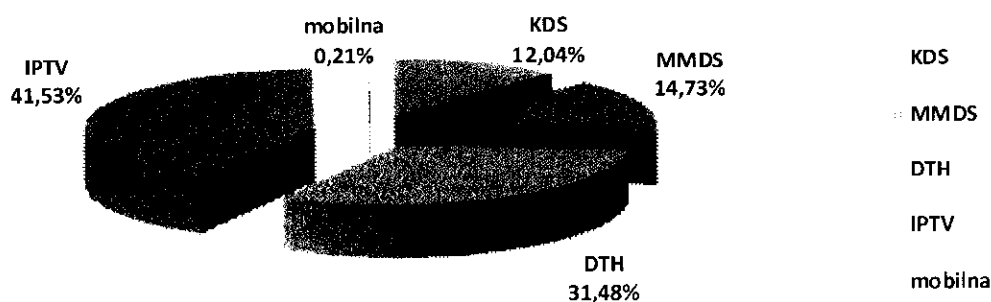
U posmatranom periodu pored rasta broja priključaka od 11,11% na nivou tržišta usluga sa uslovnim pristupom, većina platformi, takođe, bilježi rast broja korisnika. Posmatrajući podatke sa aspekta pojedinih platformi koje domaćinstva koriste za prijem radio i TV programa, može se doći do zaključka da IPTV platforma (31,70%) i DTH distribucija (24,03%) imaju veće tržišno učešće u odnosu na zemaljski (analogni) tj. „besplatan“ prijem radio i TV kanala (23,66%), zatim slijede MMDS (11,24%) i KDS platforma (9,19%).

Posmatrano ukupno za sve platforme mobilna platforma ima učešće od 0,16%.

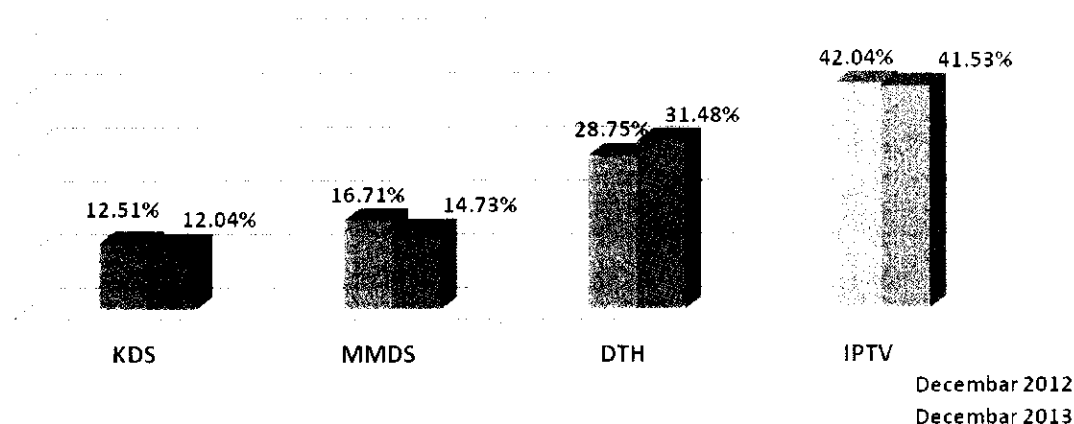
Grafik 4: Tržišno učešće različitih platformi

Na kraju decembra 2013. godine, sa učešćem od 41,53% IPTV platforma je na leaderskoj poziciji na tržištu usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika (usluga sa uslovnim pristupom). Za njom slijedi DTH distribucija sa 31,48%, MMDS sa 14,73% i KDS platforma sa 12,04% učešća. Mobilni operator u posljednjem kvartalu ostvario je učešće od 0,21%. U odnosu na decembar 2012. godine, DTH platforma je ostvarila rast tržišnog učešća za 2,73%, dok ostale platforme bilježe pad tržišnog učešća i to: IPTV za 0,51% MMDS za 1,98%, i KDS operatori za 0,46%.

Grafik 5: Tržišno učešće platformi na kraju 2013. godine

Tržišna učešća pojedinačnih nezemaljskih platformi posmatrano na kraju 2012. i 2013. godine imaju sljedeću strukturu:

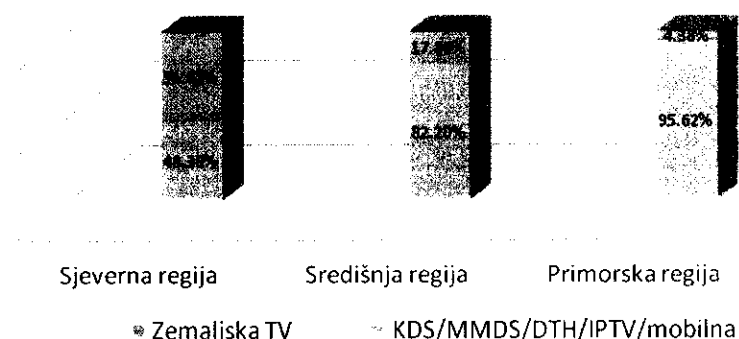
Grafik 6: Tržišno učešće platformi za distribuciju radio i TV kanala na kraju 2012. i 2013. godine

Potražnja za uslugama distribucije radio i TV programa razlikuje se u zavisnosti od toga da li govorimo o sjevernoj, središnjoj ili primorskoj regiji¹¹ Crne Gore. Posmatrano u odnosu na broj domaćinstava potražnja je najveća u primorskoj regiji, čak 95,62%. Slijedi središnja regija sa 82,20%, te sjeverna regija u kojoj 48,38% domaćinstava koristi usluge operatora. Posmatrajući navedene podatke sa aspekta primarne tehnologije koju domaćinstva u pojedinim regijama koriste za prijem radio i TV programa, dolazi se do zaključka da je u sjevernoj regiji zemaljski (analogni) prijem radio i TV programa još uvijek dominantan, ali je i prisutan trend povećanja broja korisnika usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika.

¹¹ Sjeverna regija: Andrijevica, Berane, B.Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik, Žabljak.

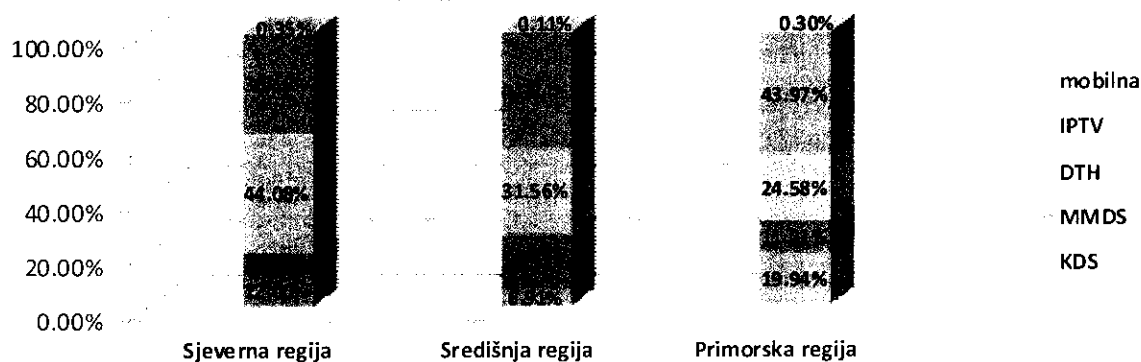
Središnja regija: Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Podgorica.

Primorska regija: Bar, Budva, H.Novi, Kotor, Tivat, Ulcinj.

Grafik 7: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa – po regijama

Posmatrano po regijama i odnos učešća pojedinih platformi je nešto drugačiji u odnosu na ukupno učešće:

Grafik 8: Tržišno učešće KDS/MMDS/DTH/IPTV/OTT platformi – po regijama

U posmatranom periodu prosječna cijena osnovnog paketa je iznosila 10,19 € (najviše 11,14 €, najniže 8,09 €). U odnosu na decembar 2012. godine, ova cijena je porasla za 0,76 €, odnosno 8,06%. U osnovnom paketu korisnicima je dostupno, u prosjeku, 76 televizijskih kanala (najviše 101, najmanje 29). Pet operatora nemaju u osnovnoj ponudi radijske kanale, dok preostala dva operatora svojim korisnicama nude 4, odnosno 14 radijskih kanala.

Tri operatora nemaju dodatne pakete u svojoj ponudi, dok preostalih pet operatora u prosjeku nude 6 dodatnih paketa (najviše 7, najmanje 4). Prosječna cijena dopunskog paketa je 5,69 € (najviše 21,87 €, najniže 2,03 €). Tražnja za dopunskim paketima, takođe, se razlikuje posmatrano po regijama. U odnosu na broj korisnika osnovnog paketa, tražnja za dopunskim paketima u primorskoj regiji iznosi 36,94%, u središnjoj regiji 33,73%, dok je u sjevernoj regiji značajno niža i iznosi 16,24%.

U strukturi ponude dopunskih paketa najzastupljeniji su i sportski i filmski sadržaji, te sadržaji za odrasle. Najprodavaniji dopunski paketi na teritoriji Crne Gore su filmski paketi (neki vid HBO paketa i Cinemax paket) sa 26,34% ukupno prodatih dopunskih paketa. Za njim slijedi ARENA sportski paket sa 25,90%, te PINK paketi (neki vid Pink paketa) sa 25,31% i paketi za odrasle sa 5,98%.

Šest od osam operatora u dijelu ili cijeloj zoni servisa distribuira radio i TV programe do krajnjih korisnika u digitalnoj tehnologiji. Iako većina operatora nudi i mogućnost prijema određenog broja TV programa u visokoj rezoluciji (HDTV) procenat korisnika koji se opredijelio za ovu mogućnost je relativno mali i iznosi 0,93% u odnosu na ukupan broj prodatih dopunskih paketa. Posmatrano u odnosu na cjelokupni broj priključaka kod svih platformi, 7,05% korisnika usluga operatora distribucije radio i TV programa koristi analognu tehnologiju. Uzimajući u obzir i analognu TV broj domaćinstava u Crnoj Gori koja koriste analognu tehnologiju iznosi 29,04%.

Dva operatora pružaju mogućnost da korisnici pristupe uslugama posredstvom interneta i putem aplikacija za mobilne terminale. Na ovakav način moguć je pristup određenom broju radio i TV programa iz ponude operatora. Ovim uslugama kod jednog operatora korisnici pristupaju besplatno, dok je kod drugog operatora ova usluga u eksperimentalnoj fazi i trenutno besplatna za sve korisnike.

Pored usluga pristupa radio i TV kanalima posredstvom neke od platformi, KDS/MMDS/IPTV/mobilni operatori omogućavaju svojim korisnicima i druge usluge koje se pružaju posredstvom mreža elektronskih komunikacija kao što su internet pristup, VoIP i drugo. Šest od osam operatora pruža svojim korisnicima jednu ili više ovih usluga.

Posmatrano u odnosu na ukupan obim pruženih usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika, tj. ukupan broj prodatih osnovnih i dopunskih paketa, domaćinstvo koje koristi ovaj vid usluga, mjesečno u prosjeku, za njih izdvaja 10,84 €. U odnosu na decembar 2012. godine, došlo je do povećanja ovih izdataka za 0,02 €, odnosno 0,18%.

MEĐUNARODNA SARADNJA

Uvažavajući materijalno-finansijske okolnosti u kojima je Agencija poslovala u toku 2013. godine, učešće predstavnika Agencije za elektronske medije bilo je limitirano na manji broj skupova i aktivnosti u inostranstvu.

Prethodnu godinu obilježila su učešća u radu Evropske platforme regulatornih tijela – EPRA, Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma, završetkom projekta „Digitalna televizija jugoistočne Evrope“ - **SEE Digi.TV** (www.see-digi.tv), kao i partnerstvom Agencije u međunarodnom projektu „Prevazilaženje digitalnog jaza u jugoistočnoj Evropi korišćenjem kapaciteta DTT mreža“ - **SEE TV WEB** (www.see-tvweb.eu)

*

* *

Na **49. sastanku Izvršnog savjeta Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma**¹², održanom 14. juna 2013. godine, u Sofiji, Bugarska, usvojeni su Finansijski izvještaj za 2012. godinu i revidirani budžet za 2013. godinu. Ovaj sastanak je imao poseban značaj jer je sproveden izbor novog izvršnog direktora. Na ovu poziciju je, nakon intervjua sa četiri kandidata, izabrana gospođa Suzana Nikolčev, koja je bila rukovodilac Pravnog sektora u Opservatorijumu.

U skladu sa uobičajenom praksom, u organizaciji Opservatorijuma i zemlje predsjedavajućeg u 2013. godini (Bugarska), 13. juna je održan i **Seminar o ulozi audiovizuelnih usluga na zahtjev u promociji i finansiranju evropskih radova**. Predstavnici audiovizuelne industrije Bugarske su aktivno učestvovali na seminaru.

Na **50. sastanku Izvršnog savjeta**, održanom 9. novembra 2012. godine, u Strazburu, Francuska, usvojena je izmjena budžeta za 2013. godinu, zbog priliva sredstava usljed dobrovoljnog priloga Finske i potpisanih ugovora sa Evropskom komisijom (DG Connect i DG Communication), vezanih za projekte „Creative Europe“ i „EU TV market“. Ova izmjena nije uticala na finansijske obaveze Crne Gore prema Opservatorijumu.

Usvojeni su Akcioni plan za 2014. godinu i Budžet za 2014. godinu. Iako je predviđeno malo povećanje prihoda, radi usaglašavanja zbog inflacije, to neće uticati značajnije na nivo članarina. Za Crnu Goru, članarina (koju plaća Agencija za elektronske medije) iznosiće 2.967,28 € (za 45 € više nego u 2013.g.).

Predsjedavanju Opservatorijumom u 2014. i 2015. godini bila je posvećena posebna pažnja. Blagovremeno definisanje predsjedavajućih Izvršnog savjeta od velikog su značaja za blagovremeno planiranje aktivnosti i aktivno učestvovanje u radu Trojke (n.p. prethodni, sadašnji i budući predsjedavajući). Na poziv direktorice Opservatorijuma, predstavnik Agencije je, u ime Agencije za elektronske medije i Ministarstva kulture, dostavio predlog da Crna Gora bude predsjedavajući Izvršnog savjeta ove organizacije u toku 2015. godine. Saglasno tome, kao i ostalim podnesenim predlozima za predsjedavanje, odlučeno je da predsjedavajući u 2014. godini bude Italija, a u 2015. godini to bude Crna Gora.

*

* *

U prvoj polovini 2013. godine Agencija je uložila značajne kadrovske i finansijske resurse u aktivnosti koje su povezane sa procesom stabilizacije i pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji.

¹² <http://www.obs.coe.int/index.html>.

Posebno važne su bile aktivnosti vezane za rad Radne grupe za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj Uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko **poglavlje 10 - Informatičko društvo i mediji**. Pored predstavnika Agencije koji su formalno članovi radne grupe, njen rad su u značajnoj mjeri pomogle sve službe Agencije, kako u pripremi tako i realizaciji svih neophodnih aktivnosti u procesu pripreme i realizacije nekoliko ključnih prezentacija u toku **bilateralnog sastanka za ovo pregovaračko poglavlje**, održanog 21-22. januara 2013. godine u Briselu. Tom prilikom, predstavnici Agencije predstavili su ne samo stepen i izazove harmonizacije crnogorskog pravnog okvira sa EU okvirom u oblasti audiovizuelnih medijskih usluga, već su dali doprinos u pripremi prezentacija iz oblasti elektronskih komunikacija i informacionog društva.

U toku Skrininga za Poglavlje 10, značajna pažnja je posvećena pitanju položaja Agencije za elektronske medije, kao nezavisnog regulatornog organa za oblast audiovizuelnih medijskih usluga. Tom prilikom su ponovljene ocjene od strane EK da su „crnogorski zakonski propisi u velikoj mjeri u skladu s Direktivom o audio – vizuelnim medijskim uslugama“, koja predstavlja okosnicu pravne tekovine EU u oblasti AV politike. Može se očekivati da će EK pratiti napredak u sprovođenju Direktive o audio-vizuelnim medijskim uslugama, uključujući poštovanje i zaštitu finansijske i operativne nezavisnosti Agencije za elektronske medije i napredak ostvaren za pravilnu primjenu važećih zakonskih propisa o medijima. Crna Gora treba da osigura dovoljan administrativni kapacitet i da obezbijedi implementaciju pomenute Direktive.

Pored navedenog, predstavnici Agencije su bili uključeni u pripremu i realizaciju **eksplanatornog** (19-20. februara 2013.g.) i **bilateralnog sastanka** (15-16. aprila 2013. g.) za **poglavlje 28 – Zaštita potrošača i zdravlja**, koji su održani u Briselu.

*

* *

U Krakovu (Poljska), od 08. do 10. maja 2013. godine održan je **37. sastanak Evropske platforme regulatornih organa (EPRA)**. Sastanku su prisustvovala dva predstavnika Agencije.

Ovom sastanku, pored gostiju i posmatrača, prisustvovalo je 154 učesnika iz 59 regulatornih organa članica EPRA-e.

Na dvije plenarne sjednice i u okviru tri tematske radne grupe razmijenjene su informacije i iskustva o povezanom okruženju iz ugla zaštite maloljetnika i javnih radio-difuznih servisa, o političkoj komunikaciji, lokalnim medijima i medijima zajednice, kao i pristupu medijskim servisima od strane lica sa posebnim potrebama.

Prva plenarna sjednica se bavila temom „**Zaštita maloljetnika u povezanom okruženju**“, sa akcentom na VoD usluge, praktičnu implementaciju nacionalnih regulatornih mjera vezanih za maloljetnike prilikom pružanja VoD usluga, zaštitu maloljetnika prilikom korištenja različitih medijskih platformi, i različite pristupe ovom pitanju u tradicionalnoj regulaciji, koregulaciji i samoregulaciji.

Naglašeno je da, bez obzira na različite nadležnosti nacionalnih regulatornih organa, jedna od njihovih najvažnijih misija je upravo zaštita maloljetnika. Ovom pitanju je posvećivana velika pažnja na velikom broju sastanaka, dok se EPRA u skorije vrijeme počela baviti zaštitom maloljetnika na novim medijskim platformama. Napravljen je osvrt na regulisanje ovog pitanja u Direktivi o audiovizuelnim medijskim servisima, i zaključeno da ovom veoma važnom pitanju treba posvetiti dodatnu pažnju iz regulatornog ugla. U tom smislu, ova plenarna sjednica se bavila i tehničkim mjerama ograničavanja pristupa maloljetnika štetnom VoD sadržaju, kao i praksom pojedinih nacionalnih regulatora kada su u pitanju nelinearni medijski sadržaji koji mogu biti štetni za maloljetnike. U svojim prezentacijama, predstavnici regulatora osvrnuli su sa na izazove sa kojima se

susrijeću prilikom monitoringa i regulacije nelinearnog sadržaja i predstavili pojedinačne primjere iz sopstvene prakse, dok su predstavnici industrije dali svoje viđenje ovog problema u povezanom okruženju.

U skladu sa uobičajenom praksom, u toku sastanka održane su tri tematske radne grupe.

Prva radna grupa bavila se temom **politička komunikacija**. S obzirom na uticaj novih medija, kao i interneta na sve aspekte političke komunikacije, cilj ove radne grupe bio je razmatranje glavnih promjena u disciplini političkih komunikacija u evropskim zemljama na osnovu rezultata upitnika koji je EPRA uputila svojim članicama.

Druga radna grupa se bavila **lokalnim medijima i medijima zajednice**. Ovaj dio skupa bio je posvećen temama vezanim za održivost lokalnih radio i televizijskih stanica, kao i njihovom doprinosu medijskom pluralizmu i formiranju lokalnog identiteta zajednice. Vlasnička struktura lokalnih medija, pristup lokalnom tržištu oglašavanja, i mjerenje gledanosti su neke od tema koje su identifikovane kao osjetljive iz perspektive regulacije ovog segmenta tržišta.

Treća radna grupa održana je u formi okruglog stola posvećenog **pristupu audiovizuelnim uslugama od strane osoba sa posebnim potrebama**. Ovoj veoma značajnoj temi pristupljeno je iz ugla korisnika, kroz prezentaciju Evropskog foruma osoba sa posebnim potrebama i iz perspektive regulatornih organa. Zaključeno je da ovo pitanje zahtijeva sveobuhvatan pristup, koji uključuje različite sektore.

U nastavku skupa, učesnici su imali priliku da čuju o najnovijim aktivnostima i planovima stalnih posmatrača iz Evropske unije, Savjeta Evrope, i Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma.

Plenarna sjednica drugog dana skupa bavila se temom **javnih radio-difuznih servisa u povezanom okruženju**. Akcenat je stavljen na značaj javnih radio-difuznih servisa u proizvodnji kvalitetnog programskog sadržaja, kao i na njihov doprinos otvorenosti i pluralizmu medijske scene. Posebna pažnja posvećena je izazovima sa kojima se javni radio-difuzni servisi susrijeću u stalno promjenljivom povezanom okruženju.

*

* *

Predstavnici Agencije za elektronske medije prisustvovali su **Seminaru o fazama implementacije projekata koji se sprovode, u okviru transnacionalnog programa Jugoistočna Evropa** (South East Europe - SEE). Seminar je, u organizaciji Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija (MVPEI), održan u Budvi od 10. do 12. juna.

Na seminaru su učesnici bili u prilici da se upoznaju sa svim aspektima i fazama u realizaciji projekata u okviru SEE programa, procedurama koje se odnose na realizaciju odobrenog budžeta na projektu, odobrenim troškovima, kao i procedurama koje se sprovode na prvom nivou finansijske kontrole u okviru programa. Takođe, na seminaru su tretirane i procedure nabavki usluga i roba u okviru programa (PRAG).

*

* *

Na poziv Evropske komisije, predstavnik Agencije je učestvovao na „**Konferenciji o slobodi izražavanja i medija na Zapadnom Balkanu i u Turskoj (SpeakUp!2)**“, koja je održana 20. Juna 2013.g. u Briselu. Ova konferencija predstavljala je nastavak aktivnosti i napora koje EK ulaže na polju promocije slobode izražavanja kao prioriteta u okviru njene politike pridruživanja.

Speak Up!2 Konferencija je okupila oko 450 učesnika iz regiona i zemalja članica EU – novinara, medijskih analitičara, političara. Pored debate o slobodi izražavanja u pojedinim zemljama i

mogućnostima njenog popravljavanja, bilo je riječi i o progresu koji je ostvaren od prve konferencije *SpeakUp!* (održane prije dvije godine).

Zaključeno da sloboda izražavanja predstavlja ključni indikator spremnosti jedne zemlje da postane dio EU. Obezbjedivanje slobode izražavanja i medija je prepoznato kao jedan od glavnih izazova sa kojima se suočavaju zemlje u procesu stabilizacije i pridruživanja. Diskusije u toku konferencije su pokazale da postoji potreba da zemlje Zapadnog Balkana i Turska intenziviraju napore usmjerene na rješavanje pitanja vezanih za slobodu medija (miješanje politike u rad medija, koncentracija medija i uznemiravanje, uključujući prijetnje i nasilje protiv novinara...). Evropska komisija je izrazila spremnost da podrži te napore i politički i tehnički. Više informacija o Konferenciji i njenim zaključcima može se naći na veb sajtu Evropske komisije¹³.

*

* *

Početak septembra u Sarajevu je održana „**Druga akademija o medijskom pravu u jugoistočnoj Evropi**”. Ovaj trodnevni skup održan je pod pokroviteljstvom Savjeta za regionalnu saradnju (RCC) i u saradnji sa Fondacijom Friedrich Ebert, Kancelarijom Predstavnice za slobodu medija Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS), OEBS-ovim misijama u jugoistočnoj Evropi, Evropskom unijom javnih radiotelevizija (EBU), Udruženjem javnih radiotelevizijskih servisa jugoistočne Evrope, kao i organizacijom ARTICLE 19: Globalnom kampanjom za slobodu mišljenja.

Cilj Akademije je unapređenje saradnje i razvoja u sprovođenju medijskog zakonodavstva u jugoistočnoj Evropi prema međunarodnim i evropskim medijskim standardima. Namjera joj je da se zaštita medijskih sloboda i prava na slobodu mišljenja podstakne razmjenom znanja/iskustava i učenjem iz primjera najboljih zakonodavnih okvira pojedinih država te prakse u sprovođenju medijskih standarda u regiji.

U fokusu ovogodišnje akademije bila su pitanja medijskog pluralizma, javnih radiotelevizijskih servisa i medijske slobode na internetu. Akademija o medijskom pravu je okupila medijske profesionalce iz regije, advokate koji se bave medijskim pravom, zakonodavce/članove parlamenta, vladine službenike, članove regulatornih i samoregulatornih medijskih tijela, civilno društvo te akademsku zajednicu s područja cijele jugoistočne Evrope koji se bave problematikom medijskih sloboda. Finalni izvještaj sa ovogodišnje akademije može se preuzeti na http://www.medialawacademy.net/documents/2013_Academy_Media_Law_SEE_REPORT.pdf.

Učešće predstavnika iz Crne Gore, među kojima i predstavnika Agencije za elektronske medije, na ovogodišnjoj akademiji podržala je Misija OEBS-a u Crnoj Gori.

*

* *

U organizaciji Kancelarije predstavnika za slobodu medija pri OEBS-u, a u saradnji sa Kancelarijom OEBS-a u Albaniji, uz podršku Misije OEBS-a u Bosni i Hercegovini, Misije OEBS-a na Kosovu, Misije OEBS-a u Crnoj Gori, Misije OEBS-a u Srbiji i Misije OEBS-a u Tirani, Albanija, od 18. do 20. septembra 2013. godine, održana je **Treća konferencija OEBS-a o medijima Jugoistočne Evrope**.

Blizu 150 međunarodnih i lokalnih stručnjaka i predstavnika medija Jugoistočne Evrope prisustvovalo je konferenciji i razgovaralo o aktuelnim dešavanjima u sferi slobode medija, te izazovima koji se nameću u regiji.

¹³ http://ec.europa.eu/enlargement/policy/policy-highlights/media-freedom/index_en.htm & http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/speak_up_2/20130801_speakup-conclusions.pdf

Konferencija je omogućila predstavljanje i razmjenu informacija i mišljenja povodom čitavog niza tema, među kojima su: nezavisnost javnih radio-difuznih servisa i regulatora, digitalizacija, bezbjednost novinara, internet slobode, transparentnost medija, uticaj države na oglašavanje.

Na poziv organizatora, uz njihovo pokriće troškova puta i smještaja, na konferenciji su učestvovali predstavnici Agencije. Pored učešća, u svojstvu paneliste u uvodnoj sesiji posvećenoj ulozi javnih radio-difuznih servisa i regulatora u procesu digitalizacije, predstavnici Agencije učestvovali su i na posebno organizovanom Seminaru o prelasku sa analognog na digitalno emitovanje.

Na skupu je usvojena Deklaracija¹⁴, kojom su učesnici formulisali set zaključaka, među kojima i sljedeće:

- Regulatori za oblast radio-difuzije moraju biti zaštićeni od političkog miješanja u njihov rad, moraju biti nezavisni i raspolagati resursima za kreiranje pluralističkog medijskog sistema.
- Digitalizacija radio-difuznog spektra treba da stimuliše medijski pluralizam. Javnosti treba omogućiti slobodan (*free-to-air*) pristup paketu kanala koji uključuje programe javnih radio-difuznih servisa.

*

* * *

Realizacija projekta Savjeta Evrope „Unapređenje slobode izražavanja i informisanja i slobode medija u Jugoistočnoj Evropi“

Kancelarija Savjeta Evrope u Beogradu je 2. septembra 2013. godine počela implementaciju regionalnog projekta “Unapređenje slobode izražavanja i informisanja i slobode medija u Jugoistočnoj Evropi.” Pored Crne Gore, u ovom projektu učestvuju Albanija, Bosna i Hercegovina, Srbija, Makedonija i Kosovo.

Projekat se finansira od strane Ministarstva inostranih poslova Norveške, a sprovodi ga Savjet Evrope u partnerstvu sa relevantnim javnim organima, medijima i lokalnim nevladinim organizacijama iz regiona. Opšti cilj projekta je da unaprijedi zakonodavni i institucionalni okvir kojim se garantuje sloboda izražavanja, poboljša kvalitet novinarstva i uspostavi pluralistički način izveštavanja medija u Jugoistočnoj Evropi, u skladu sa standardima Savjeta Evrope.

Posebni ciljevi projekta su:

- a) usklađivanje zakona, propisa i prakse sa standardima Savjeta Evrope u oblasti slobode izražavanja u Jugoistočnoj Evropi;
- b) jačanje nezavisnosti i efikasnosti tijela koja su nadležna za regulaciju radio-difuzne djelatnosti i omogućavanje javnim radio-difuznim servisima da bolje ispune svoju ulogu;
- c) razvoj profesionalnog pristupa, odgovornosti i poštovanja etičkih pravila od strane novinara.

Takođe, cilj projekta je da putem regionalnih aktivnosti odgovori na zajedničke probleme i izazove sa kojima se susrijeću zemlje u regionu i da omogući razmjenu iskustava, saradnju i umrežavanje u oblastima kao što su tematske obuke za novinare, samoregulacija i zakonodavni okvir radio-difuzne djelatnosti, transparentnost medija i vlasništvo nad medijima.

¹⁴ <http://www.osce.org/fom/106105?download=true>

Ciljne grupe projekta su donosioci odluka, javni funkcioneri, civilno društvo, predstavnici javnih radio-difuznih servisa, predstavnici regulatornih i samoregulatornih organa i novinari, dok su njegovi krajnji korisnici medijski profesionalci i građani.

Očekivani rezultati projekta su:

- a) Usklađivanje zakonodavnog okvira za medije sa evropskim standardima;
- b) Obuka u vezi sa standardima Savjeta Evrope koji se odnose na slobodu izražavanja, etička pravila i pristup informacijama od javnog značaja za: zaposlene u medijima, sudije i advokate koji se bave medijskim pravom, javne funkcionere, predstavnike regulatornih tijela.
- c) Unapređivanje samoregulatornih mehanizama za praćenje medijskog sektora.
- d) Osnivanje neformalne mreže novinara i unapređenje regionalnog dijaloga.

Glavne aktivnosti u okviru projekta su pravne ekspertize, ekspertski sastanci, radionice, tematske obuke, seminari, okrugli stolovi i regionalne konferencije. U posljednjem kvartalu 2013. godine, Agencija za elektronske medije Crne Gore održala je niz sastanaka sa predstavnicima Savjeta Evrope u cilju pripreme zajedničkih aktivnosti u Crnoj Gori.

U okviru projekta predstavnici Agencije za elektronske medije učestvovali su na **regionalnoj konferenciji pod nazivom „Jačanje nezavisnosti regulatornih organa u oblasti medija“**, koja je održana 14. i 15. novembra 2013. godine u Hotelu „Maestral Resort“ u Pržnu, Crna Gora.

Cilj Konferencije je bio da okupi predstavnike regulatornih tijela u oblasti medija, relevantna ministarstva i nevladine organizacije iz Crne Gore, Albanije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Srbije i Kosova kako bi diskutovali o evropskim standardima koji se odnose na nezavisnost i funkcionisanje regulatornih organa u oblasti radio-difuzije u Evropi i u zemljama čiji su predstavnici učestvovali u radu konferencije.

Tokom konferencije eksperti Savjeta Evrope su održali prezentacije na temu nezavisnosti i funkcionisanja regulatornih tijela, njihovog mandata i ovlašćenja. Posebna pažnja je posvećena izazovima koji su pred tijelima nadležnim za regulaciju radiodifuzne djelatnosti, prije svega digitalizaciji i unapređenju pluralizma i slobode medija.

Predstavnici regulatornih tijela su predstavili situaciju u svojim zemljama, primjere dobre prakse i poteškoće sa kojima se suočavaju u svom svakodnevnom radu. Informacije dobijene od eksperata i predstavnika regulatornih tijela inspirisale su zanimljivu diskusiju i razmjenu iskustava. Pored toga, identifikovane su i teme od zajedničkog značaja, na kojima bi i dalje trebalo raditi i dogovoreni sljedeći koraci koji će biti preduzeti u okviru ovog projekta Savjeta Evrope.

Usvojen je i set zaključaka, a prije svega da postoji dobra regionalna saradnja i trebalo bi je nastaviti kroz organizaciju sličnih događaja. Ova konferencija je prvi regionalni skup u okviru novog medijskog projekta Savjeta Evrope i imala je za cilj pokretanje diskusije o trenutnom stanju medijske regulacije u regionu i utvrđivanje tema kojima će se projekat baviti u narednom periodu.

Učesnici konferencije su se složili da je bitno u buduće aktivnosti uključiti i predstavnike parlamenata, prije svega nadležnih odbora. Takođe, neophodno je da sastancima i dalje prisustvuju i predstavnici ministarstava tj. svi oni koji odlučuju o medijskim politikama.

Pored razmjene mišljenja o budućim aktivnostima u okviru projekata, zaključeno je da se među temama od zajedničkog interesa nalaze transparentnost vlasništva i medijska pismenost, kojima treba posvetiti pažnju kako na nacionalnom tako i regionalnom nivou.

*

* *

U organizaciji transnacionalnog programa Jugoistočna Evropa u Splitu je **18.09.2013.** godine održan seminar **“ACCESSIBLE SEE: Coordinating the results of SEE projects for improved accessibility across the region”**.

Cilj seminara je koordinacija aktivnosti i rezultata ostvarenih u projektima koji se sprovode u okviru ovog programa a u cilju sagledavanja rezultata programa.

Sama kapitalizacija SEE programa ima za cilj sistematsko prikupljanje rezultata projekata, njihovu analizu, kao i razmjenu znanja i iskustava među učesnicima programa (dobrih i loših) u sprovođenju aktivnosti na projektima.

Seminar je paralelno obrađivao više tematskih cjelina koje su usko vezane za prioritete SEE programa. Predstavnici Agencije za elektronske medije učestvovali su u tematskoj cjelini koja se odnosi na projekte kojima je tretiran pristup kvalitetnim ICT uslugama (Access to Quality ICT).

U ovom dijelu seminara bilo je riječi o rezultatima SEE programa kao i njihova dostupnost ciljnim korisničkim grupama projekata u okviru programa, kao i adekvatni tematski pristup kojim bi se definisale potrebe i prioritete za realizaciju sličnih programa u budućnosti.

*

* *

U Viljnusu (Litvanija), 3. i 4. oktobra 2013. godine održan je **38. sastanak EPRA-e**. Sastanku su prisustvovala dva predstavnika AEM.

Osim gostiju i stalnih posmatrača, preko 150 predstavnika 50 regulatornih organa je učestvovalo u radu ovog sastanka, koji je bio posvećen izazovima sa kojima je medijski pluralizam suočen u novom medijskom okruženju.

Na dvije plenarne sjednice i u okviru tri tematske radne grupe razmijenjene su informacije i iskustva o regulatornom nadzoru nad VoD uslugama, medijskom pluralizmu u onlajn okruženju, političkoj komunikaciji, lokalnim medijima i medijima zajednice, kao i o tehničkim pitanjima vezanim za radio-difuzni spektar (opseg od 700 MHz).

Prva plenarna sjednica bila je posvećena ulozi regulatornih organa u novom medijskom okruženju, sa osvrtom na metodologiju i najbolju praksu u monitoringu audiovizuelnih medijskih servisa na zahtjev. Svoje pristupe ovom pitanju predstavili su predstavnici regulatornih organa iz Italije, Belgije i Francuske. Bilo je riječi i o podjeli nadležnosti između regulacije i koregulacije u ovom sektoru u Velikoj Britaniji. Kao osnova za raspravu na ovom panelu poslužili su odgovori regulatornih organa na upitnik o izazovima vezanim za identifikaciju, notifikaciju, monitoring, kao i primjenu zakonskih odredbi na rad audiovizuelnih medijskih servisa na zahtjev. U tom kontekstu, diskutovano je i o zaštiti maloljetnika, nadležnostima vezanim za zemlju porijekla i zemlju prijema servisa, promociji evropskih radova, proširenju nadležnosti regulatora na nove aktere na tržištu, obezbjeđivanju jednakih tržišnih uslova za iste servise koji se nude putem različitih platformi (kabl, mobilne aplikacije, itd.), linearne i nelinearne servise.

U okviru prve radne grupe, bilo je riječi o **političkoj komunikaciji**. Ovom pitanju pristupljeno je iz ugla korišćenja novih medija u političkim kampanjama. Predstavnici regulatornih organa raspravljali su o pitanjima vezanim za rodnu ravnopravnost, pluralizam i borbu protiv diskriminacije u političkoj komunikaciji.

Druga radna grupa bila je posvećena **lokalnim medijima i medijima zajednice** sa osvrtom na potrebu prepoznavanja njihove specifičnosti. Zaključeno je da su lokalni mediji od ključnog značaja

za pluralizam i diverzitet medijskog okruženja i da ovo pitanje zahtijeva detaljniji i dublji pristup zbog različitosti statusa i uslova rada ovih medija u zemljama članicama.

Treća radna grupa bavila se budućnošću digitalnog zemaljskog emitovanja u kontekstu budućih globalnih promjena vezanih za alokaciju frekvencija na **opsegu od 700 MHz**. Diskutovano je o pitanjima vezanim za uticaj ovih promjena na regulatore, pristupe različitim članica ovom problemu i aktivnostima koje su u posljednje vrijeme preduzele evropske institucije.

U nastavku skupa, učesnici su imali priliku da čuju prezentacije stalnih posmatrača iz Evropske unije, Savjeta Evrope, Kancelarije Predstavnik za slobodu medija i Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma o najnovijim aktivnostima i planovima ovih međunarodnih organizacija.

Drugog dana skupa, plenarna sjednica bila je posvećena procjeni **pluralizma u onlajn okruženju**, s posebnim osvrtom na načine i instrumente mjerenja pluralizma, izazove prilikom procjene pluralizma kada su u pitanju novi mediji, instrumente procjene kod socijalnih medija, potrebu ocjene medijskog pluralizma na nivou Evropske unije, kao i na ulogu nacionalnih regulatora u ovom procesu. Učesnici panela su se bavili i pitanjima medijske koncentracije i diverziteta, a prezentirani su i načini monitoringa medijske koncentracije od strane regulatora na više različitih nivoa. Posebna pažnja posvećena je pitanjima medijskog pluralizma i medijske koncentracije kod medija sa dominantno informativnim sadržajem u Evropi.

U završnom dijelu skupa, bilo je riječi o sljedećem sastanku EPRA, koji će biti održan u junu 2014. godine u Crnoj Gori. U svojstvu domaćina ovog sastanka, Predsjednik Savjeta AEM predstavio je Crnu Goru i formalno pozvao sve delegate na 39. sastanak koji će se održati u Budvi. Ovom prilikom, učesnicima sastanka prikazan je i film o Crnoj Gori i podijeljeni su simbolični pokloni (suveniri) u skladu sa tradicijom EPRA-e.

Predstavnici AEM-a imali su i sastanke sa članovima EPRA Sekretarijata, na kojima su razmatrani detalji organizacije sljedećeg sastanka i dogovorena dinamika pripreme svih elemenata neophodnih za organizaciju još jednog uspješnog sastanka.

*

* * *

Sastanak Radne grupe regulatornih organa za audiovizuelne medijske usluge (novembar 2013. godine, Brisel)

Na poziv zamjenika direktora Generalnog direktorata za komunikacione mreže, sadržaj i tehnologiju Evropske komisije, Roberta Virole, predstavnik Agencije za elektronske medije je učestvovao na sastanku Radne grupe regulatornih organa za audiovizuelne medijske usluge, koji je održan 19. novembra 2013. godine u Briselu.

Pored predstavnika Evropske komisije, Evropske platforme regulatornih organa (EPRA) i Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma (EAO), sastanku su prisustvovali predstavnici regulatornih organa država članica Evropske unije i država kandidata za pristupanje Evropskoj uniji.

Na početku sastanka bilo je riječi o formalizaciji Radne grupe regulatornih organa za audiovizuelne medijske usluge od strane Evropske komisije. Učesnici sastanka su obavješteni o ovoj inicijativi kao i o preporukama Visoke grupe za medijsku slobodu i pluralizam, koja je u izvještaju objavljenom u januaru 2013. godine predložila uspostavljanje mreže nacionalnih regulatornih organa iz audiovizuelnog sektora, u cilju razmjene najbolje prakse i definisanja visokih standarda u ovoj oblasti.

Predloženo je da predstavnici regulatornih organa u budućoj Radnoj grupi budu visoki predstavnici svojih institucija koji učestvuju u donošenju odluka. Predstavnici komisije su naglasili

potrebu intenziviranja saradnje među regulatornim organima, čija se ključna uloga prepoznaje naročito u konvergentnom okruženju, što je prepoznato i od strane učesnika u javnoj raspravi o nezavisnosti regulatornih organa u oblasti audiovizuelnih usluga.

Sastanak je nastavljen prezentacijom rezultata upitnika o implementaciji člana 13 Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama od strane predstavnika Evropske komisije, a uslijedila je diskusija članova radne grupe o pitanjima promocije evropskih radova u audiovizuelnim medijskim uslugama na zahtjev. Bilo je riječi o načinima promocije evropskih radova na ovoj platformi i najboljoj praksi u ovoj oblasti, a dogovorena je i razmjena iskustava evropskih regulatornih organa vezanih za ovaj segment njihovog djelovanja. Regulatori su razgovarali i o načinima monitoringa ispunjavanja ove obaveze od strane pružalaca audiovizuelnih usluga na zahtjev, kao i o glavnim izazovima sa kojima se susrijeću prilikom praćenja ovih servisa.

Predstavnici Evropske komisije predstavili su i rezultate skupa koji je prethodnog dana održan sa pružaocima VoD usluga, koji je bio posvećen onlajn promociji evropskih filmova i TV serija.

U nastavku prvog dijela sastanka, predstavnici Evropske komisije prezentirali su budući izvještaj o primjeni članova 16 i 17 Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama, koji se odnose na promovisanje distribucije i proizvodnje evropskih radova. Drugi dio skupa bio je posvećen izazovima vezanim za primjenu odredbi Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama koje se odnose na audiovizuelne medijske servise na zahtjev. Poslije prezentacije od strane predstavnika Sektora za konvergentne medije i sadržaj Generalnog direktorata za komunikacione mreže, sadržaj i tehnologiju, uslijedila je diskusija članova Radne grupe o novim vrstama usluga definisanim direktivama o audiovizuelnim medijskim uslugama i e-trgovini, kao i o uslugama koje nisu obuhvaćene ovim dokumentima i njihovim implikacijama na primjenu Direktive.

Treća sesija je bila posvećena komercijalnim komunikacijama, sa fokusom na pozive na humanitarnu pomoć. Razmjenjena su iskustva različitih regulatornih organa vezana za regulatorni tretman ove vrste sadržaja i prezentirani su primjeri i studije slučajeva iz ovog domena.

U završnom dijelu sastanka, predstavnici Evropske komisije dali su pregled aktivnosti Evropske komisije, u vezi sa pripremom dokumenata za javnu raspravu vezanih za konvergentne audiovizuelne usluge, dok su predstavnici regulatora predstavili svoje aktivnosti i planove vezane za ovo pitanje.

Predstavljen je i nezavisni izvještaj Visoke grupe za medijsku slobodu i pluralizam, koji je objavljen u januaru 2013. godine, kao i zaključci i preporuke ovog organa Evropskoj komisiji u vezi sa sa poštovanjem, zaštitom, podrškom i promocijom pluralizma i slobode medija u Evropi.

Najavljeno je da će sljedeći sastanak Radne grupe biti održan u martu 2014. godine.

*

* * *

U Tivtu je, krajem novembra, u organizaciji Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija (MVPEI) održan IPA kapitalizacioni seminar. Na ovom seminaru učesnici su upoznati sa transnacionalnim programom Jugoistočna Evropa (South East Europe - SEE) kao i procesom njegove kapitalizacije.

Pored samog SEE programa, učesnici seminara imali su priliku da se bliže upoznaju i sa strategijom kapitalizacije ovog programa, tematskim cjelinama, kao i pozicijom Evropske Unije u vezi sa budućim programima i potencijalnim prioritetima u sklopu ovih programa.

Takođe, na seminaru su tretirane i različite tematske cjeline usko vezane za prioritete SEE programa.

*

* *

Projekat SEE DIGI.TV

Agencija za elektronske medije je i tokom 2013. godine nastavila sa aktivnostima na projektu **SEE Digi.TV („Digitalna televizija jugoistočne Evrope“)**¹⁵. Projekat je realizovan u okviru Transnacionalnog programa saradnje država jugoistočne Evrope (SEE) za period 2007. – 2013. godine (SEE Transnational Cooperation Programme 2007 – 2013), a finansirao se kroz strukturalne fondove ERDF, IPA i ENPI.

The logo for the SEE Digi.TV project, featuring the word "digi." in a large, bold, lowercase sans-serif font.

Agencija za elektronske medije i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost su organizacije iz Crne Gore koje su učestvovala u ovom projektu, pored 12 drugih organizacija iz devet zemalja (Austrija, Italija, Slovenija, Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Makedonija i Srbija).

Ukupni troškovi Projekta bili su 160,200 €. Od toga je iz IPA fondova obezbijedeno 136,170 € (ili 85% od procijenjenih opravdanih troškova), dok su ostatak obezbijedile Agencija za elektronske medije i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Opšti cilj SEE Digi.TV projekta je harmonizacija aktivnosti u ciljnom regionu JIE po pitanju uvođenja digitalnih radio-difuznih servisa, tako što će se:

- (a) ubrzati cjelokupni proces prestanka analognog emitovanja u regionu i dalji razvoj efikasnijih tehnologija,
- (b) postići visok stepen usklađenosti zakonske regulative i tehničkih okvira sa procesom digitalizacije u EU,
- (c) izbjeći fragmentaciju politike, tehnologije i tržišta,
- (d) pripremiti regionalnu strategiju optimalnog korišćenja oslobođenog frekventnog spektra za nove širokopoljasne servise zasnovane na informacionim i komunikacionim tehnologijama,
- (e) postići efikasno upravljanje digitalnom dividendom.

Imajući ovo u vidu, u toku 2013. godine, priređen je čitav niz vrlo korisnih dokumenata koji će poslužiti kao dobra osnova za kreiranje ili evaluaciju odluka koje se odnose na strateške, zakonske ili operativne mjere u procesu digitalizacije, ali i šire u oblasti upotrebe digitalne dividende i prevazilaženja digitalnog jaza koji postaje sve evidentniji na relaciji sjever-jug, mladi-stari, manje-više obrazovani i sl.

Posebni ciljevi projekta su:

- Podrška Crnoj Gori u njenom aktivnom učešću u eliminisanju razlika u procesu prelaska sa analognog na digitalno emitovanje u regionu JIE, kroz obezbjeđivanje usklađenih aktivnosti i pristupa pravnim, ekonomskim i pitanjima informacione kampanje.
- Podrška crnogorskim regulatornim organima u brzom i efikasnom sprovođenju procesa prelaska sa analognog na digitalno emitovanje, u cilju poboljšanja kvaliteta i dostupnosti infrastrukture za digitalnu televiziju i pristupa servisima zasnovanim na informacionim i komunikacionim tehnologijama.

¹⁵ <http://www.see-digi.tv/>

Aktivnosti u toku 2013. godine obilježili su naponi da se obilje iskustva, informacija i studija, analiza, istraživanja i drugih dokumenata prikupljenih u toku prethodnih faza projekata maksimalno iskoriste za formulisanje dokumenata od značaja za proces prelaska sa analogne na digitalnu radio-difuziju u Crnoj Gori.

Poslije pažljivog razmatranja sadržaja komunikacionih materijala, u cilju što bolje promocije projekta i njegovih preporuka za poboljšanje procesa digitalizacije i korišćenja digitalne dividende, predstavnici AEM i EKIP su odlučili da dio sredstava iz budžeta treba preusmjeriti na prevod dokumenata koji su već pripremljeni u okviru pravnih i ekonomskih radnih paketa. Svrha prevoda je bila da se poveća vidljivost projekta, olakša implementacija regionalnih smjernica na nacionalnom nivou, predstave opcije za korišćenje digitalne dividende, predlože nove radio-difuzne i širokopojasne usluge kojima će se smanjiti digitalni jaz. U skladu sa tim, u junu 2013. godine, Agencija za elektronske medije je obezbijedila prevode sljedećih dokumenata sa engleskog na crnogorski jezik:

- **Smjernice za finansijski okvir za digitalizaciju;**
- **Regionalne smjernice za poboljšanje pravnog okvira.**

Prevodi su objavljeni na internet sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.

U okviru projekta, Agencija za elektronske medije, u junu 2013. godine objavila je rezultate **Istraživanja javnog mnjenja o procesu uvođenja usluga digitalne televizije u Crnoj Gori**. Istraživanje je sprovedeno u maju i junu 2013. godine, u saradnji sa agencijom E3 Consulting iz Podgorice na uzorku od 800 domaćinstava iz 20 crnogorskih opština.

Za potrebe istraživanja, kreiran je upitnik od ukupno 35 pitanja, koji se sastojao iz tri sekcije:

1. Demografske karakteristike;
2. Tehnička opremljenost domaćinstava opremom za prijem TV programa;
3. Informisanost o procesu digitalizacije.

Istraživanje među domaćinstvima realizovano je po metodi direktnog intervjua, dok je odabir ispitanika zadovoljio uslov da se u uzorku nađu punoljetni ispitanici.

Rezultati ispitivanja javnog mnjenja pokazali su sljedeće:

- Najveći procenat domaćinstava u Crnoj Gori posjeduje ili 'običan' TV sa katodnom cijevi ili LCD TV.
- Kada je riječ o stepenu znanja o tome da li imaju mogućnost prijema HD signala, značajan procenat ispitanika ne zna da li njihovi TV uređaji imaju mogućnost prijema, što predstavlja 34,7% uzorka.
- Domaćinstva ostvaruju prijem TV signala u 65,6% slučajeva ili putem kablovske distribucije od postojećih provajdera kablovske TV ili putem Interneta (Extra TV).
- Polovina anketiranih ispitanika smatra da postojeća programska ponuda donekle zadovoljava njihove potrebe i to se uglavnom odnosi na domaćinstva iz centralnog regiona. Obrazovni program, filmski i serijski program, kao i sportski program predstavljaju sadržaje koje treba dodatno obogatiti, smatraju ispitanici.
- Kada je riječ o kupovini novih TV prijemnika, najveći procenat domaćinstava (80,9%) ne planira kupovinu novog TV prijemnika u sledećih godinu dana. Nadalje, 86,7% ne planira da u sledećih godinu dana počne koristiti novi i drugačiji prijem TV signala. U odnosu na procenat domaćinstava koja planiraju korišćenje novog prijema TV signala, oni bi isti koristili putem kablovske distribucije (42,8%), a potom putem Interneta (26,6%) i satelitske antene (13,3%).

- Značajan procenat ispitanika nije informisan o predstojećem prestanku analognog emitovanja TV signala, što predstavlja 60,4% uzorka. Na drugoj strani, oni ispitanici koji su informisani, najčešće su informacije dobijali putem TV-a (61,1%), od prijatelja/rođaka (29,3%) ili putem Interneta(28,8%).

- Kada je u pitanju percepcija troškova, najveći procenat ispitanika smatra da će im prelazak na digitalno emitovanje donijeti dodatne troškove, što se odnosi na 63,1% ispitanika iz uzorka. Očekivanja 73,3% ispitanika govore da će se troškovi kretati u intervalu od 10 do 50 Eura.

- Građani bi se u najvećoj mjeri željeli informisati o predstojećem procesu digitalizacije putem televizije (TV emisija, vijesti i priloga), Interneta ili web sajta emitera/regulatorne agencije.

Kako bi se na što bolji način predstavili rezultati projekata i dao doprinos ubrzanju procesa prelaska sa analogne na digitalnu radio-difuziju, održana su i dva skupa.

Prvi skup, **seminar pod nazivom „Rezultati projekta SEE Digi.TV“**, organizovale su 15. maja 2013. godine u Podgorici Agencija za elektronske medije i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Seminar je organizovan u cilju prezentovanja rezultata, odnosno dokumenata izrađenih na regionalnom nivou u formi analiza, izvještaja, smjernica i preporuka koje tretiraju različite segmente procesa digitalizacije, a takođe i radi promovisanja studija i specifikacija, do sada izrađenih na nacionalnom nivou, u svrhu podsticanja prelaska sa analognih na digitalne zemaljske radio-difuzne sisteme, prvenstveno kroz koordinirano djelovanje državnih organa i javnih institucija koje imaju ključnu ulogu.

Na seminaru je učestvovalo 26 predstavnika državnih organa, regulatora kao i operatora prve mreže sa nacionalnim pokrivanjem.

Tokom cjelokupnog trajanja ovog seminara, a vezano za sve aspekte procesa digitalizacije, vođena je dinamična diskusija u kojoj su učestvovali svi prisutni predstavnici organa, regulatora i Radio-difuznog centra kao operatora. Razmjena mišljenja i informacija potvrdila je potrebu i opravdanost kontinuiranog i koordiniranog rada i saradnje svih subjekata koji su uzeli učešće na skupu, uz uključivanje emitera, operatora i udruženja potrošača.

Na sastanku je prepoznata potreba i značaj što skorije finalizacije prve faze projekta nabavke predajničke opreme za prvi nacionalni multipleks, koji se finansira iz IPA fondova. Samo na taj način biće moguće pristupiti drugoj fazi i kompletiranju mreže te njeno testiranje i sagledavanje tehničkih i finansijskih parametara njenog korišćenja.

Vrlo korisnom se pokazala i razmjena mišljenja povodom potrebe i procedure definisanja i usvajanja neophodnih tehničkih standarda za predajničku i prijemničku opremu. Predstavnici Instituta za standardizaciju Crne Gore, Ministarstva ekonomije i Uprave za inspeksijske poslove dali su vrlo korisne sugestije i pojašenja koja treba imati u vidu prilikom rješavanja ovog pitanja.

Debata je pokazala da zbog kompleksnosti procesa digitalizacije (sa njegovim pravnim, ekonomskih, tehničkim i ukupnim društvenim aspektima), kao i svih izazova sa kojima se do sada on suočava, bez odlaganja treba obezbijediti odgovarajuće koordinacione mehanizme za razmjenu i dostupnost relevantnih informacija.

Drugi skup, **Okrugli sto na temu “Digitalizacija u Crnoj Gori: mogućnosti i izazovi”**, održan je 26. juna 2013. godine u organizaciji Agencije za elektronske medije i Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Skupu je prisustvovalo više od 50 predstavnika Vlade Crne Gore, Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, Skupštine Crne Gore, emitera, kablovskih i telekomunikacionih operatora, udruženja medija i operatora, kao i regulatornih agencija. Poslije uvodnih obraćanja predstavnika Agencije za

elektronske medije i Agencije za elektronske komunikacije, Vlade Crne Gore i Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, u kojima je dat pregled opšte situacije u ovoj oblasti i kratak presjek ciljeva i rezultata projekta, skup je podijeljen u dva panela.

U okviru prvog panela, pod nazivom „Novo digitalno okruženje: očekivanja, mogućnosti, izazovi,“ učesnicima skupa su predstavljene rezultati „Istraživanja javnog mnjenja o procesu uvođenja usluga digitalne televizije u Crnoj Gori“.

Predstavnik Radio-televizije Crne Gore je informisao skup o situaciji u ovoj medijskoj kući i ulaganjima koja se očekuju od javnog radio-difuznog servisa u toku prelaska sa analognog na digitalno emitovanje, dok je predstavnik Televizije Vijesti govorio o šansama i izazovima komercijalnih emitera u ovom procesu.

Stavove Univerziteta Crne Gore o procesu digitalizacije predstavio je predstavnik Centra informacionog sistema, koji je prikazao kratak pregled očekivanih benefita prelaska sa analognog na digitalno emitovanje TV programa.

U nastavku skupa, održan je i drugi panel pod nazivom „Mogućnosti i izazovi razvoja elektronskih komunikacionih mreža u procesu digitalizacije,“ u okviru koga su predstavljene rezultati Studije o mogućnostima korišćenja digitalne dividende, kao i osnova za definisanje specifikacija i standarda za predajničku i prijemničku opremu za DVB-T2. Studiju je prezentovao dekan Elektrotehničkog fakulteta u Podgorici, koji je, takođe u okviru projekta, učestvovao u izradi ovog dokumenta.

Pregled situacije u oblasti prenosno-predajničke infrastrukture za digitalno emitovanje, dao je predstavnik javnog preduzeća Radio-difuzni centar, sa posebnim osvrtom na izazove sa kojima se suočava kao prvi nacionalni operator multipleksa.

O digitalnoj dividendi i planovima telekomunikacionih operatora u ovoj oblasti govorili su predstavnici Telenora, Crnogorskog Telekom, i M:tela, koji su predstavili planove i strategije svojih kompanija u vezi sa korišćenjem oslobođenog frekventnog spektra za razvoj novih mreža i usluga.

Na nacionalnim skupovima distribuirani su promotivni materijali projekta, uključujući liflete i CD/DVD materijale. Liflet koji je korišćen u ovu svrhu pripremljen je kompilacijom materijala iz tri transnacionalna lifleta. Agencija za elektronske medije i Agencija za elektronske komunikacije su pripremile jedan CD i jedan DVD sa kompilacijom sljedećih materijala:

- a) DVD “Rezultati SEE Digi.TV projekta”, koji sadrži dokumente vezane za rezultate različitih radnih paketa, kao i video spot koji je snimio konzorcijum. DVD sadrži i materijale sa tri transnacionalne konferencije koje u prethodno održane (agende, prezentacije, itd.).
- b) CD “Rezultati SEE digi.TV projekta na nacionalnom nivou” sadrži sljedeće dokumente koje su naručili AEM i EKIP¹⁶:
 - i) Tehnička osnova za donošenje crnogorskih standarda (MEST) potrebnih u procesu digitalizacije koji se odnose na emitovanje signala druge generacije digitalne zemaljske televizije“,
 - ii) Tehnička specifikacija minimalnih zahtjeva koje ispunjava oprema za prijem signala druge generacije zemaljske televizije (DVB-T2) i testiranje usklađenosti te opreme;
 - iii) Studija o mogućnostima korišćenja digitalne dividende;

¹⁶ Svi ovi dokumenti dostupni su na veb sajtovima Agencije za elektronske medije www.ardcg.org i Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost www.ekip.me.

- iv) Ispitivanje javnog mnjenja o procesu uvođenja usluga digitalizne televizije u Crnoj Gori;
- v) Prevod "Smjernica za finansijski okvir za digitalizaciju";
- vi) Prevod „Regionalnih smjernica za poboljšanje pravnog okvira“.

U cilju promovisanja projekta i predstavljanja njegovih rezultata, set ključnih dokumenata i rezultata distribuiran je učesnicima na nacionalnim skupovima. Osim toga, AEM je poslala ove materijale svim emiterima i kablovskim operaterima, kao i svim poslaničkim klubovima u Skupštini Crne Gore.

Pored navedenog, predstavnici Agencije su u toku 2013. godine dali značajan doprinos realizaciji aktivnosti u okviru projekta na regionalnom nivou. U tom smislu, učestvovali su u realizaciji sljedećih skupova u okviru SEE Digi.TV projekta:

- **9. Tehničkog sastanka projekta, održanog 14. i 15. februara 2013. godine u Tirani**, na poziv Nacionalnog savjeta za radio i televiziju Albanije.
- **10. Tehničkog sastanka projekta, održanog 19. aprila 2013. godine u Budimpešti**, na poziv Asocijacije za informacione i komunikacione tehnologije Mađarske (IVSZ). Na sastanku je izražena želja da se nastavi saradnja započeta u okviru SEE Digi.TV projekta.
- **Treća (i posljednja) transnacionalna konferencija, održana 17. i 18. aprila 2013. godine u Budimpešti**. Konferenciji je prisustvovalo 110 predstavnika regulatornih organa iz oblasti medija i elektronskih komunikacija, međunarodnih organizacija, akademije i građanskog društva. Ovaj skup je organizovao mađarski partner, Asocijacija za informacione i komunikacione tehnologije (IVSZ), u saradnji sa ostalim partnerima na projektu. Pored učešća na konferenciji, predstavnici Agencije su dali doprinos ovoj aktivnosti svojim učešćem u pripremi programa konferencije, kao i prilikom izbora i angažovanja panelista. U okviru ovog dvodnevnog skupa, održano je četiri panel diskusije na teme vezane za digitalne medije. Renomirani eksperti, predstavnici međunarodnih organizacija, regionalnih i globalnih medija, mrežnih operatera, proizvođača digitalne opreme, univerziteta i partnera na projektu govorili su o poslovnim i regulatornim izazovima koji se odnose na povezanu televiziju, zaštitu autorskih prava, specifikacije digitalnih risivera i promociju digitalne televizije.

Projekat SEE Digi.TV je uspješno završen sredinom 2013. godine.

Može se zaključiti da su opšti ciljevi projekta u cijelosti ispunjeni. Ishodi projekta predstavljaju solidan izvor podrške nadležnim crnogorskim organima da aktivno sudjeluju u uklanjanju nejednakosti u procesu prelaska sa analogne na digitalnu radio-difuziju u regiji jugoistočne Europe, osiguravajući usklađene pristupe pravnom, tehničkom i ekonomskom aspektu ovog procesa kao i aktivnostima na polju promocije i informisanja o ovom procesu. Projektni rezultati (analize, studije, izvještaji, smjernice, istraživanja, planovi i putokazi), kao i stečeno iskustvo/znanje predstavljaju impresivne mehanizme za podsticanje i mobilizaciju relevantnih administrativnih faktora i promociju zajedničkih i efikasnih standarda, metodologije i upravljačke strukture neophodne za proces digitalizacije.

Postignuti rezultati, stečeno iskustvo i osnažena mreža za saradnju i koordinaciju imaće vrlo pozitivan uticaj na partnere koji su uključeni u proces prelaska sa analogne na digitalnu radio-difuziju i stvoriti osnove za nove projektne aktivnosti.

Realizacija projekta je potvrdila njegovu pravovremenost i da predstavlja opravdan odgovor na potrebe crnogorskih nadležnih tijela kako bi se osiguralo brzo i efikasno sprovođenje procesa

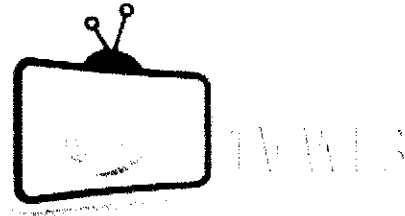
digitalizacije u cilju povećanja kvaliteta i dostupnosti digitalne TV infrastrukture i pristup novim ICT uslugama.

*

* *

Projekat SEE TV WEB

U organizaciji Hrvatskog informatičkog zbora koji je jedan od partnera na projektu – Prevažilaženje „digitalnog jaza“ u SEE koristeći kapacitete DTT mreža TV-WEB (Tackling „Digital Divide“ in SEE by using capacity of DTT networks) u Zagrebu je, u periodu od 31.01. do 01.02. 2013. godine, održan drugi sastanaka sastanak u okviru ovog projekta.

Na ovom sastanku je prisustvovao i predstavnik Agencije za elektronske medije, kao i predstavnici svih partnera koji učestvuju na projektu.

Sastanak je bio posvećen aktivnostima koje se izvršavaju u sklopu projekta, a posebna pažnja bila je posvećena aktivnostima u okviru radnih paketa WP3: Pобоljšanje dostupnosti i WP4: Pобоljšanje dostupnosti sadržaja i usluga. Ovi radni paketi predstavljaju osnovu za realizaciju projekta i dalju implementaciju pilot projekta.

Pored gore pomenutih aktivnosti na sastanku je zaključeno da se sve aktivnosti odvijaju prema planu realizacije projekta, a posebna pažnja posvećena je i procesu izvještavanja u skladu sa pravilima SEE programa, kako bi svi partneri bili u mogućnosti da realizuju svoje obaveze po ovom pitanju u zadatim rokovima.

Agencija za elektronske medije je, u skladu sa planom realizacije projekta TV-WEB, organizovala treći sastanak u okviru ovog projekta. Sastanak je održan u **Podgorici** u periodu **30.05 – 31.05.2013.** godine.

Pored svih partnera na projektu, sastanku su prisustvovali i predstavnici više institucija iz Crne Gore: Ministarstva za kulturu, Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije, JP „Radio-difuzni centar“ i Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, a sa ciljem da se ovi subjekti bliže upoznaju sa rezultatima i aktivnostima na samom projektu.

I na ovom sastanku značajna pažnja posvećena je aktivnostima u okviru radnih paketa WP3: Povećanje pristupačnosti (Increasing accessibility) i WP4: Povećanje dostupnosti sadržaja i usluga (Increasing availability of content & services). Predstavnici Agencije za elektronske medije predstavili su polazne osnove za izradu dokumenta „Smjernice za usvajanje pravnog i ekonomskog okvira“ za čiju je pripremu i izradu Agencija odgovorni partner u skladu sa planom realizacije aktivnosti u okviru projekta.

U organizaciji IITF instituta (Institut für Innovations- und Trendforschung) iz Graza koji je jedan od partnera na projektu u **Grazu (Austrija)** je u periodu od **17.10. do 18.10. 2013.** godine održan četvrti sastanak u okviru ovog projekta.

Sastanak je bio posvećen sagledavanju aktivnosti i trenutnih rezultata projekta, sa ciljem što efikasnije realizacije i postizanja rezultata koji su predviđeni planom realizacije projekta. Posebna pažnja bila je posvećena radnom paketu WP5: Promocija novih rješenja i usluga (Promoting new solutions and services), gdje su svi partneri predstavili svoje planove za realizaciju pilot projekta, što je jedna od značajnijih aktivnosti na projektu. Takođe, predstavljena su i tehnička rješenja realizacije samog pilota.

Predstavnici Agencije za elektronske medije su u sklopu prezentacije održane na sastanku predstavili finalnu verziju dokumenta „Smjernice za usvajanje pravnog i ekonomskog okvira“. Ovaj dokument daje detaljan pregled regulatornog okvira za mreže elektronskih komunikacija i audiovizuelne medijske usluge u zemljama učesnicama projekta, pregled regulatornog okvira Evropske unije za ove oblasti. Takođe, dokument daje određene smjernice na koji način bi bilo moguće uklopiti predloženo rješenje u projektu TV-WEB u regulatorni i pravni okvir zemalja učesnica projekta. U dokumentu se mogu naći i detalji o ekonomskom okviru koji se odnosi na implementaciju mreža digitalne zemaljske radio-difuzije, a koji je moguće primijeniti, ili je isti već primijenjen u zemljama učesnicama projekta.

JAVNOST RADA AGENCIJE

Saglasno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, tokom 2013. godine, Agenciji je podneseno **pet** zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

Prihvaćeni su, djelimično ili u cjelini, sljedeći zahtjevi za pristup informacijama:

- **Zahtjev "Fini dom" d.o.o.** od 05.03.2013. godine, koji se odnosio na pristup dokumentima vezanim za postupak javne nabavke za izbor najpovoljnijeg ponuđača za nabavku kancelarijskog materijala (šoping metoda br. 02-94/1);
- **Zahtjev Gorana Đurovića iz Podgorice** od 22.03.2013. godine, koji se odnosio na akte kojima je Agencija za elektronske medije dodijelila donacije i sponzorstva u 2012. i 2013. godini i zakupljivala reklamni prostor;
- **Zahtjev NVO "Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS"** od 26.04.2013. godine koji se odnosio na pristup informaciji - dostavljanjem kopija svih dokumenata i dokaza koje je privredno društvo "Lutrija Crne Gore" a.d. podnijelo za izdavanje dozvole za rad televizije „777“;
- **Zahtjev Gorana Đurovića iz Podgorice** od 20.08.2013. godine koji se odnosio na pristup informaciji/dokumentima koji su predati u sklopu prijave na javni konkurs ili zahtjeva za izdavanje odobrenja za sljedeće TV stanice: „NTV Montena“, „NTV Orion“, „TV APR“, „TV Atlas“, „TV Boin“, „TV Corona“, „TV Eho“, „TV Elmag“, „TV Glas Plava“, „TV MBC“, „TV Mojkovac“, „TV Panorama“, „TV Pink M“, „TV Sun“, „TV Teuta“, „Prva TV“ (ranije „Pro TV“), „777 Lutrija Crne Gore“, „TV Vijesti“ i „Srpska TV“.

U slučajevima kad je tražen pristup informacijama koje su sadržale podatke o личности ili druge podatke koji su predmet zaštite saglasno članu 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, Agencija je u postupcima odlučivanja sprovodila „test štetnosti“ i na osnovu njega donosila odluku o eventualnom ograničavanju pristupa traženim informacijama. U tom smislu, Agencija je cijeneći dva oprečna interesa, pravo na pristup informaciji i pravo na zaštitu podataka od značaja za privatnost, podnosiocima zahtjeva omogućavala pristup neposrednim uvidom u dokumentaciju, bez skeniranja ili prepisivanja.

Pojedini **zahtjevi** za pristup informacijama u toku 2013. godine koji su **djelimično ili u cjelini odbijeni** odnosili su se na informacije i akte koje Agencija ne posjeduje u traženom obliku (te bi dostavljanje istih na traženi način predstavljalo sačinjavanje nove informacije što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o slobodnom pristupu informacijama), kao i na već javno objavljene informacije i dokumenta koja su dostupna putem veb sajta Agencije (odobrenja za emitovanje izdata emiterima, izvještaji o finansijskom poslovanju Agencije za elektronske medije sa priložima koji prate finansijske izvještaje i dr.). Saglasno tome, odbijeni su:

- **Zahtjev Gorana Đurovića iz Podgorice** od 13.02.2013. godine u dijelu koji se odnosi na pristup dokumentima, koji su u posjedu Agencije a koja se odnose na informacije, kojim emiterima treba da prestane važenje odobrenja oduzimanjem odobrenja na osnovu rješenja direktora AEM jer u skladu sa odobrenjem ne uplaćuju naknadu u skladu sa članom 44 Zakona o elektronskim medijima; kada će biti uručena rješenja i prekinut rad emiterima koji nisu uplatili godišnju naknadu za pružanje AVM usluga; kojim emiterima je prolongirana obaveza plaćanja godišnjih naknada za pružanje AVM usluga i na osnovu kojeg člana Zakona o elektronskim medijima i kojeg podzakonskog akta (informacije i akti koje Agencija ne posjeduje u traženom obliku).
- **Zahtjev Gorana Đurovića iz Podgorice od 22.03.2013. godine**, u dijelu koji se odnosi na odobrenja za emitovanje izdata sljedećim TV stanicama: 777 Lutrija Crne Gore, NTV Montena, NTV Orion, PRO TV (Prva), Srpska TV, TV IN, TV APR, TV Atlas, TV Boin, TV Corona, TV Eho, TV

Elmag, TV Glas Plava, TV MBC, TV Mojkovac, TV Panorama, TV Pink M, TV Sun, TV Teuta, TV Vijesti (dokumenti objavljeni na veb sajtu Agencije).

Protiv prvostepenih rješenja direktora Agencije kojima su odbijeni pojedini zahtjevi za pristup informacijama, Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama kao drugostepenom organu, podnešena je **samo jedna žalba**. Ona se odnosila na prvostepeno rješenje Agencije za elektronske medije, br. 02-506/1 od 13.05.2013. godine kojim je u jednom dijelu usvojen zahtjev MANS-a za pristup informacijama na način kako je tražen-dostavljanjem kopija akata, dok je uvid u dokumenta (Projekat studijske tehnike i Projekat sistema za dotur signala od lokacije emitera do distribucionih sistema koji se koriste za emitovanje) dozvoljen neposrednim uvidom imajući u vidu da navedeni dokumenti (projekti) sadrže podatke iz člana 14 stav 5 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, a koji se odnose na zaštitu konkurencije.

Žalba je odbijena drugostepenim rješenjem Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, a protiv ovog rješenja vođen je upravni spor radi njegovog poništenja.

*

* *

Važan mehanizam obezbjeđenja javnosti rada Agencije predstavlja redovno blagovremeno objavljivanje i ažuriranje podataka na veb stranici Agencije – www.ardcg.org.

U toku 2013. godine objavljen je 471 aktivan, novi dokument, od čega 421 u raznim kategorijama, a 50 dokumenta kao linkovi u 34 nove stavke na naslovnoj strani. Ukoliko se uračuna i postavljanje novijih verzija postojećih dokumenata (registri javnih i komercijalnih TV i radio emitera, prečišćene verzije dokumenata, izmjene odobrenja za pružanje AVM usluga itd.), ukupan broj postavljenih dokumenata iznosi približno 500. Ovo predstavlja povećanje od 225% u odnosu na 2012. godinu, kada je objavljeno 220 dokumenata.

Tokom 2013. godine **ukupan broj posjeta** veb prezentaciji www.ardcg.org iznosio je **129.430**, sa u prosjeku 10.786 jedinstvenih korisnika mjesečno. Najveći broj posjeta je zabilježen u oktobru i novembru 2013. (20.237 i 21.601 respektivno) dok je najmanji broj zabilježen u aprilu i decembru 2013. godine (3.495 odnosno 4.580). U 2012. godini ukupan broj posjeta je iznosio 101.086, što znači da je na godišnjem nivou posjećenost sajta porasla za 28% u odnosu na 2012. godinu.

Poređenjem broja pregledanih stranica, broja klikova i broja posjetilaca, može se zaključiti da je prosječan posjetilac pregledao približno 4,3 stranice u jednoj posjeti i kliknuo u prosjeku na nešto manje od 10 linkova na našoj prezentaciji.

Dokumenti sa najviše pregleda ili preuzimanja su podaci koji se odnose na pružaoce AVM usluga, emitere i kablovske operatore, kao i izvještaje Agencije o radu i finansijskom poslovanju.

Ukupan broj pregleda ili preuzimanja dokumenata u PDF formatu u 2013. godini bio je 23.088 sa prosječnom posjećenošću od 166 pregleda po dokumentu.

TEHNIČKO UNAPREĐENJE RADA AGENCIJE

Digitalna arhiva

Desetogodišnje poslovanje Agencije za elektronske medije nametnulo je potrebu nabavke softverskog rješenja namijenjenog sređivanju arhivske dokumentacije za protekli i budući period. Naime, dokumentacija Agencije je u najvećem dijelu pohranjena u papirnoj formi (predmeti, fascikle, registratori), hronološki po datumu nastajanja dok je jedan dio papirne dokumentacije digitalizovan, većinom u vidu bitmap PDF fajlova što omogućava lakše pronalaženje dokumenata. Nedostatak istog je što su dokumenti praktično slike i nemoguće ih je pretraživati po tekstualnom sadržaju što značajno ograničava njihovu upotrebljivost.

Imajući u vidu problem efikasnog upravljanja velikom količinom dokumenata sa kojim se suočava Agencija u toku redovnog poslovanja pristupilo se nabavci softverskog rješenja kojim bi se navedeni problem prevazišao. Dakle, cilj je bio obezbijediti centralizovano smještanje svih relevantnih dokumenata Agencije u objedinjenu, lako pretraživu arhivu radi olakšavanja i pojednostavljanja redovnog poslovanja Agencije.

U cilju realizacije navedenog direktor Agencije za elektronske medije je formirao komisiju čiji je zadatak bio da na osnovu izvršenih prezentacija ponuđača i dostavljenih ponuda pripreme stručno mišljenje, po tom osnovu.

Nakon sagledavanja više kvalitetnih ponuda, odabrano je rješenje koje omogućava:

- prebacivanje dokumenata Agencije iz papirne forme u digitalnu;
- zadržavanje originalne digitalne slike za arhivske svrhe zbog mogućih grešaka u daljoj obradi;
- optičko skeniranje dobijenih digitalnih (skeniranih) kopija i prepoznavanje teksta koje sadrže;
- uvoz postojećih dokumenata u elektronskoj formi u arhivu;
- automatsko ili poluautomatsko sortiranje dokumenata po vrsti na osnovu prepoznatog teksta;
- indeksiranje punog teksta svakog dokumenta radi daljeg pretraživanja/izdvajanja dokumenata;
- definisanje prava pristupa arhivi za svakog korisnika;

automatsko označavanje dokumenata spremnih za izlučivanje, itd. Projekat realizacije digitalne arhive je u toku.

*

* *

Unapređenje rada u Sektoru za monitoring

Postojeća rješenja vezana za snimanje i arhiviranje radio programa su zadovoljavajuća i u tom dijelu tokom 2013. godine nije bilo značajnijih promjena. Snima se i arhivira program 24 radio stanice u servisnoj zoni Podgorica, i sa dvije mobilne stanice od ukupno 16 kanala programi u Bijelom Polju i Baru.

Dio aktivnosti Sektora za monitoring je bio usmjeren na dovođenje signala kabl operatora do

- Kapaciteti snimanja u Podgorici za 24 radio programa - arhiva do 60 dana.

- Kapaciteti snimanja za dvije mobilne radne stanice sa 16 programa – arhiva do 30 dana.

prostorija Agencije, čime je omogućeno praćenje programa koji se distribuiraju preko BBM-a, TOTAL TV, M Kabla, Cablinga i EXTRA TV-a, ukupno oko 700 kanala različitih sadržaja.

Tehničke mogućnosti vezane za praćenje i snimanje su unaprijeđene. U Sektoru su instalirani odgovarajući monitori koji omogućavaju istovremeno praćenje 50 odabranih kanala. Kapaciteti snimanja su znatno veći, tako da raspolažemo sa ukupnom memorijom od 27TB što omogućava zadržavanje snimaka do 90 dana. Takođe, povećani su i kapaciteti arhiviranja obrađenog AV materijala, pa oni trenutno iznose oko 7TB.

- Prati se istovremeno do 50 TV kanala.
- Kapaciteti snimanja 27TB ili do 90 dana unazad.
- Kapacitet arhive obrađenog materijala 7TB.

Sa uvođenjem u upotrebu novije tehnike, prešli smo i na bolju programsku podršku koja omogućava svim zaposlenim u Sektoru, da istovremeno, sa svojih radnih stanica pristupe uređajima za snimanje i arhiviranje materijala. To znatno ubrzava rad na pregledanju i analizi snimljenog materijala. Postoji mogućnost da se i ostalim zaposlenim u Agenciji, po potrebi, omogući ista aktivnost.

Svi signali dovedeni su optičkim kablovima, što znatno doprinosi kvalitetu i sigurnosti rada u monitoringu. Urađene su i nove komunikacione instalacije, koje omogućavaju distribuciju AV signala iz monitoringa kroz prostor cijele Agencije. Sve kancelarije su opremljene kvalitetnim TV prijemnicima čime je omogućeno praćenje programa u svim prostorijama Agencije.

Optikom je dovedena i kvalitetna internet veza u prostorije Agencije sa protokom od 50 mb/s. U taj prostor je paralelno montirana i oprema za bežični pristup internetu.

FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA AGENCIJE U 2013. GODINI

Zakon o elektronskim medijima propisuje izvore finansiranja Agencije za elektronske medije, kao i s tim povezana prava i obaveze pružalaca audiovizuelnih medijskih (AVM) usluga. Teška ekonomska situacija i u 2013. godini je negativno uticala na (ne)mogućnost velikog broja emitera da uredno izmiruju obaveze po osnovu naknada za izdata odobrenja. Nizak stepen naplate potraživanja od emitera nastavljen je i u 2013. godini što je uticalo na finansijske pokazatelje.

Savjet Agencije za elektronske medije je, na sjednici održanoj 22.03.2013. godine, usvojio Revidirani finansijski plan Agencije za elektronske medije za 2013. godinu (akt broj 01-314 od 23.03.2013. godine). Plan je urađen na osnovu detaljne i sveobuhvatne analize Zaključaka Skupštine Crne Gore povodom razmatranja finansijskih planova regulatornih tijela za 2013. godinu (akt broj 33/12-2/48 od 28.12.2012. godine, "Sl. list CG", br. 04/13), koji su usvojeni u decembru 2012.g.

Polaznu osnovu za izradu revidiranog plana predstavljao je Plan rada Agencije za 2013. godinu, koji je Skupština Crne Gore usvojila u decembru 2012. godine (Odluka o usvajanju Finansijskog plana sa Programom rada Agencije za elektronske medije za 2013. godinu br. 00-72/12-35/3 od 28.12.2012. godine, "Sl. list CG", br. 01/13). Prilikom utvrđivanja revidiranog plana prihoda pošlo se od troškova koje je Agencija za elektronske medije imala tokom 2012. godine, uz dodatne izmjene troškova vezane za sprovedena smanjenja zarada i naknada, kao i redukovanje ostalih planskih aktivnosti. Projekcije sadržane u planu oslanjaju se i na očekivanja da će Agencija, uprkos problemima sa kojima se suočava, uspjeti da naplati značajan dio sredstava fakturisanih u 2012. i 2013. godini.

Revidirani plan uvažio je i činjenicu da je, u periodu od usvajanja osnovne verzije plana u septembru 2012. godine, prestalo da važi ili je oduzeto nekoliko odobrenja za emitovanje, čime su umanjeni projektovani prihodi po tom osnovu. Takođe, revidirani plan predstavljao je i pozitivan odgovor na zahtjeve emitera da se smanji visina naknada za emitovanje. Planom je bilo predviđeno da se naknade za emitovanje za drugi, treći i četvrti kvartal 2013. godine obračunavaju sa 15% umanjenja u odnosu na parametre iz osnovnog plana.

Nakon usvajanja Revidiranog finansijskog plana za 2013. godinu, Savjet Agencije je usvojio odluku o visini pomenutih parametara za 2013. godinu kojom je vrijednost Koeficijenta A, koji je predstavljao osnovicu za obračun godišnje naknade za emitovanje za 2013. godinu, bila utvrđena:

- za prvi kvartal: 2.500,00 € a
- za drugi, treći i četvrti kvartal: 2.125,00 €.

Takođe, Savjet je odlučio da procenat godišnjeg prihoda pružaoca AVM usluge ostvarenog tokom 2012. godine, koji služi za utvrđivanje godišnje naknade za pružanje AVM usluga na zahtjev za 2013. godinu, bude 2.9% (Odluka Savjeta Agencije broj: 01 –314/2 Podgorica, 22.03.2013. godine).

U toku 2013. godine Agencija je ostvarila **ukupan prihod** u iznosu od **921,580.14 €**, **rashodi** su iznosili **867,271.54 €**, što znači da je ostvarena pozitivna razlika u iznosu od 54,308.60 €.

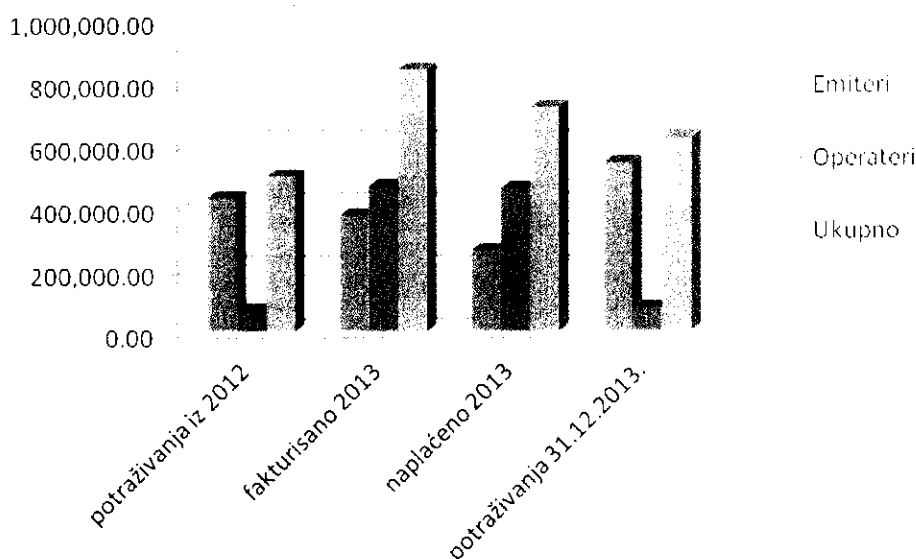
Procenat naplativosti **godišnje naknade za emitovanje** u izvještajnom periodu, od ukupnog duga prema Agenciji za elektronske medije, nije bio zadovoljavajući (**32,4%**), što ukazuje da ovaj prihod nije bio stabilan izvor finansiranja Agencije ni u toku 2013. godine.

U cilju prevazilaženja problema nastalih zbog kašnjenja u izmirivanju obaveza po osnovu godišnje naknade određenom broju imalaca odobrenja za emitovanje Agencija za elektronske medije je ponudila potpisivanje protokola o reprogramu duga. Predlog protokola je podrazumijevao da se

emiter obaveže da iznos duga (stanje na 31.12.2012. g.) izmiri u više mjesečnih rata (u zavisnosti od iznosa duga), zaključno sa decembrom 2013. godine. Osim toga, protokol je predviđao i da se obaveze po osnovu naknade za emitovanje za 2013. godinu, koje dospijevaju na naplatu poslije datuma potpisivanja protokola, plaćaju u skladu sa dinamikom predviđenom izdatim odobrenjima. Agencija za elektronske medije se obavezala da do isteka roka važenja protokola neće pokrenuti postupak sudske naplate duga, osim u slučaju kršenja obaveza emitera definisanih protokolom, kada se smatra da cjelokupan iznos duga dospijeva za naplatu odmah.

Od emitera kojima je ponuđeno potpisivanje protokola, **16 emitera** je prihvatilo predviđene uslove i **zaključilo Protokol o reprogramu duga** prema Agenciji za elektronske medije. Do kraja 2013. godine, **pet emitera** je **izmirilo obaveze** prema dinamici predviđenoj protokolom, dok ostali ili nijesu izmirili sve obaveze (devet emitera) ili ih uopšte nijesu izmirili (jedan emiter).

Sa druge strane procenat naplativosti **godišnje naknade po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga na zahtjev** je bio zadovoljavajući (**85,5%**), što ukazuje da je ovaj prihod stabilan izvor finansiranja Agencije u toku 2013. godine.

Grafik 9: Naplativost i stanje potraživanja Agencije

Vrijednost ukupne aktive, na bazi bilansa stanja na dan 31.12.2013. godine je 1,172,214 €. Stalna imovina od 91,954 € iznosi 7.8% ukupne aktive, a sastoji se od nematerijalne imovine (20.0%) i materijalne imovine (80.0%).

Obrtna imovina u vrijednosti od 1,080,260 € čini 92.2% ukupne aktive i odnosi se na potraživanja od kupaca (23.6%) i gotovinu i gotovinske ekvivalente (76.4%).

Ukupna potraživanja prenijeta iz 2012. godine iznosila su 308,951.85 €, dok ukupna potraživanja na dan 31.12.2013. godine iznose 255,471.11 €. Od tog iznosa, 163,737.62 € su potraživanja od emitera sa ispravkom vrijednosti, 77,594.95 € su potraživanja od pružalaca AVM usluga na zahtjev (KDS/MMDS/IPTV/DTH operatori), 12,446.20 € se odnosi na potraživanja od državnih organa za refundacije zarada zaposlenih za vrijeme porodiljskog odsustva, 186,60 € su potraživanja od zaposlenih. Potraživanja po osnovu avansa u iznosu od 295.97 € odnose se na date avanse dobavljačima i depozit za maestro business card u iznosu od 1,209.77 €.

Ukupan promet žiro-računa u 2013. godini iznosio je 1,526,070.19 €, blagajne 18,544.11 € i deviznog računa 10,156.41 €.

Ukupna pasiva je u vrijednosti od 1,172,214 €. Kapital Agencije je 1,119,494.42 € i obuhvata:

- kapital koji je Vlada Republike Crne Gore obezbijedila kao početna sredstva za rad Agencije u iznosu od 436,165.38 €,
- opremu preuzetu od Republičkog sekretarijata za informacije u vrijednosti od 64,031.29€,
- sopstveni kapital 40,494.37 €,
- neraspoređenu dobit ranijih godina u iznosu od 524,494.78 € i
- neraspoređenu dobit tekuće godine u iznosu od 54,308.60 €.

Ukupne kratkoročne obaveze Agencije iznose 52,719.89 €, od čega se 1,715.56 € odnosi na obaveze prema dobavljačima, 40,000.00 € na obaveze za Fond za lokalne javne radio difuzne servise i 59.10 € su primljeni avansi od kupaca. U ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja ulaze: odloženi prihod za doniranu opremu u iznosu od 2,513.00 € koji je umanjen za iznos amortizacije i odloženi prihod u iznosu 8,432.23 primljen po donaciji Evropske komisije za projekat „SEE Digi.TV“ koja je umanjen za utrošena sredstva u toku 2013. godine.

Obaveze za primljene avanse u iznosu od 40,000.00 odnose se na sredstva Fonda za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima dodijeljena ranijim odlukama Agencije za radio-difuziju javnom lokalnom emiteru „RTV Ulcinj“ i to: od takse za radijske prijemnike u motornim vozilima u iznosu od 2,895.48 €, od radio-difuzne pretplate –„Crnogorski Telekom“ a.d. u iznosu od 30,380.55 € i od radio-difuzne pretplate –„Elektroprivreda Crne Gore“ a.d. u iznosu od 6,723.97 €.

U toku 2013. godine nastavljena je realizacija odluka o isplati sredstava RTV Ulcinj iz Fonda za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima u skladu sa ranijim odlukama Savjeta i direktora Agencije kojima su sredstva opredijeljena za period 01.08.2006.g do 02.02.2007.g i to u iznosu od 13,338.95 € po osnovu radio-difuzne pretplate.

Dovodeći navedene obaveze u vezu sa vrijednošću obrtne imovine od 1,080,260 € može se zaključiti da je Agencija solventna, odnosno njena likvidnost nijednog momenta nije dovedena u pitanje.

Upoređujući elemente ostvarenja prihoda u odnosu na planirane u 2013. godini, može se konstatovati da se Agencija pridržavala usvojenog Revidiranog finansijskog plana: planirani prihod od naknada za emitovanje ostvaren je za 1.8% veći od planiranog, dok je prihod od naknada za pruženje AVM usluga na zahtjev za 3.6 % veći od planiranog.

Vrste prihoda	Plan	Ostvareno	Index
naknada za registraciju	-	1,351.57	-
naknada za emitovanje	371,381.00	378,171.22	101.8
naknada za pruženje AVM usluga na zahtjev	409,986.00	465,959.37	113.6
prihodi od donacija	-	16,326.20	-
ostali poslovni prihodi	-	57,947.74	-
prihodi od redovnih kamata	-	1,824.04	-

Tabela 3: Ostvareni prihodi u toku 2013. godine

Vrste rashoda	Plan	Ostvareno	Index
bruto zarade zaposlenih	386,253.00	382,947.93	99.1
ostala lična primanja i naknade	22,502.00	24,879.59	110.6
bruto naknade članova Savjeta	69,022.00	68,176.81	98.8
službena putovanja i članarine međ. org.	29,400.00	26,681.29	90.8
rashodi za materijal i usluge	42,150.00	40,329.09	95.7
trošak održavanja osnovnih sredstava	11,100.00	16,320.57	147.0
ostala poslovna terećenja	75,660.00	50,873.13	67.2
rezervisanja nenaplaćenih potraživanja	-	211,281.33	
subvencije kamate	25,000.00	18,352.31	73.4
amortizacija	25,000.00	27,429.49	109.7
rezerva	46,276.00	-	

Tabela 4: Ostvareni rashodi u toku 2013. godine

Detaljnije informacije o rezultatima finansijskog poslovanja Agencije za elektronske medije u 2013.g. mogu se naći u IZVJEŠTAJU O FINANSIJSKOM POSLOVANJU AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE ZA 2013. GODINU, dostupnom na veb sajtu www.ardcg.org.

DIREKTOR

Abaz Džafić